

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

**CERCETAREA ECONOMICĂ
ACADEMICĂ
2012**

Coordonator program: Prof. dr. Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Coordonator temă: Dorina GHEORGHE

CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE ECONOMICĂ

Centrul de Informare și Documentare Economică

București, România

Editor: Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Redactor coordonator, prezentare grafică și tehnoredactare: Dorina GHEORGHE

Redactor: Ovidiu-Aurelian SÎRBU

Culegere text: Dorina GHEORGHE, Ovidiu-Aurelian SÎRBU, Mihaela BOBOC

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin

Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”.

Reproducerea, fie și parțială și pe orice suport, este interzisă fără acordul prealabil al editorului,
fiind supusă prevederilor legii drepturilor de autor.

ISBN 978-973-159-318-0

2024

Programul Strategic Specific (PSS) 7. - Dezvoltarea și crearea de instrumente de lucru – enciclopedii, dicționare, baze de date, arhive etc. Promovarea, diseminarea și valorificarea rezultatelor cercetărilor institutelor din rețeaua INCE

Tema PSS 7.1 - Cercetarea economică academică românească. Constituirea bazei de date privind lucrările de cercetare efectuate în perioada 1990-2020 în INCE și institutele sale componente. Etapa 4 – Baza de date standardizată și încărcarea platformei Constituirea bazei generale de date aferentă lucrărilor de cercetare academică economică realizată în Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, perioada 1990-2000 (cercetare retrospectivă, confruntare cu planurile anuale de cercetare ale perioadei, pregătirea pentru încărcarea pe platformă).

Ediția de față cuprinde lucrări realizate în cadrul programelor de cercetare ale **Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”**
în anul 2012

SUMAR

Argument.....	13
PROGRAMUL DE CERCETARE PENTRU ANUL 2012.....	15
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE.....	31
V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii.....	32
V.51. Ieșirile de capital și impactul acestora asupra crizei economice a țărilor est-europene.....	32
XI. Economie și cultură.....	34
XI.92. Spre o monedă globală.....	34
INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ.....	37
I. Evaluarea stării economiei naționale – ESEN 2010-2014.....	38
I.1. Avuția națională a României. Abordări teoretico-metodologice, sisteme de indicatori	38
I.2. Criterii, mecanisme, instrumente și politici de gestionare a sustenabilității datoriei externe a României	40
I.3. Ciclurile economice și evoluția stării de sănătate a populației în cea de-a doua jumătate a secolului XX (partea a II-a).....	41
V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științele economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii.....	43
V.43. Provocări ale Strategiei UE 2020 pentru domeniul cercetării și inovării din România, în condițiile crizei actuale	43
VIII. Program interdisciplinar de prevenire a fenomenelor cu risc major la scară națională	45
VIII.78. Modele și instrumente de estimare a riscului la investițiile pentru protecția mediului în România.....	45
X. Teoria și practica gestionării crizei – criza teoriei și politicilor economice și sociale contemporane – propunere nouă.....	48

X.86. Agricultură – suport al identității economice și social-culturale a României (partea a II-a).....	48
X.87. Impactul crizei economice și financiare asupra modificării structurilor economice în România. Factori de influență, similitudini și particularități (partea I)	50
INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ.....	53
I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014.....	54
I.7. Studiarea principalelor tendințe ale producției, comerțului și prețurilor produselor de bază, materiilor prime și produselor industriale pe plan mondial. Racordarea României la piețele acestor produse	54
Tendințe și perspective în evoluția cererii, ofertei și a prețurilor pe principalele piețe și la bursele internaționale de mărfuri	54
Volumul 1. Oțel, feroaliaje, deșeuri metalice, metale neferoase, metale prețioase	54
Volumul 2. Produse agroalimentare și materii prime agricole nealimentare.....	56
Volumul 3. Țiței, produse petroliere.....	58
Asigurarea cu resurse nonenergetice în U.E. Strategii și perspective 2020.....	60
Importanța reciclării deșeurilor în U.E. Direcții pentru valorificarea materialelor refofosibile, recuperate din deșeuri, în România	62
Tendințe în producția și consumul de alimente modificate genetic pe plan mondial	64
I.8. România în contextul noilor dimensiuni în era globalizării și dezvoltării relațiilor Uniunii Europene de cooperare și parteneriat la scara marilor spații geoeconomice și strategice ale lumii: America, Asia-Pacific, Africa și Orientul Mijlociu și ex-sovietic.....	66
România în contextul noilor dimensiuni ale globalizării și dezvoltării relațiilor Uniunii Europene de cooperare și parteneriat la scara marilor spații geoeconomice și strategice ale lumii.....	66
I.9. Contribuția politicii în domeniul achizițiilor publice la promovarea concurenței pe piața internă a U.E., în contextul strategiei „Europa 2020”. Provocările pentru sistemul de achiziții publice din România.....	68
I.10. Oportunități de cooperare România-China în domeniul investițiilor în context european, la orizontul anilor 2013-2020. Partea I: Cadrul actual de dezvoltare a fluxurilor de investiții China-Uniunea Europeană.....	72
Oportunități de cooperare România-China în domeniul investițiilor în context european, la orizont 2013-2020.	72

I.11. Mutații structurale în comerțul internațional sub incidența rețelelor producției globale gestionate de corporațiile transnaționale	80
II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză	85
II.20. Piața învățământului superior în Uniunea Europeană	85
IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României	88
IV.34. Dezvoltarea rurală sustenabilă și Strategia „Europa 2020” în perioada postcriză	88
V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii.....	93
V.44. Economia bazată pe cunoaștere: resursele materiale și umane din sectorul cercetare- dezvoltare din U.E. și principalii săi concurenți pe plan mondial	93
VIII. Program interdisciplinar de prevenire a fenomenelor cu risc major la scară națională	95
VIII.79. Managementul riscului de dezastre naturale de tip temperaturi extreme în Europa	95
IX. Economia României și sistemul euro	104
IX.83. Criza datoriilor suverane și reforma tratatelor europene. Impactul acestora asupra monedei euro și a țărilor est-europene.....	104
Criza datoriilor suverane și reforma tratatelor europene. Impactul acestora asupra euro și a țărilor est-europene	104
IX.84. Perspectivele guvernancei economice în Uniunea Europeană: integrare fiscală și disciplinarea bugetară.....	106
Perspectivele guvernancei economice în Uniunea Europeană – integrare fiscală și disciplinarea bugetară.....	106
X. Teoria și practica gestionării crizei – criza teoriei și politicilor economice și sociale contemporane - propunere nouă	111
X.89. Modificări structurale în economia mondială ca efect al crizei financiare și economice. Analiza modelelor de dezvoltare economică a statelor lumii prin prisma rezistenței față de situațiile de criză.....	111
X.90. Studiarea conjuncturii economice a statelor membre OCDE – prezent și perspective.....	118

Tendințe ale evoluției economiei mondiale și ale comerțului internațional în 2011. Proгноzele acestora pentru 2012-2013.....	118
INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ.....	127
I. Evaluarea stării economiei naționale – ESEN 2010-2014.....	128
I.4. Resursele sectorului agroalimentar românesc – eficiență la nivel macroeconomic versus adânci decalaje regional-teritoriale.....	128
Resurse și factori în producția animală – eficiență locativă și disparități teritoriale zonale	128
Dispersia teritorială a inegalităților în oportunități în spațiul rural românesc	130
Resurse și factori în producția agricolă vegetală – eficiență locativă și disparități teritoriale zonale	132
Eficiența agregată a utilizării resurselor în sectorul agroalimentar românesc – evoluții macroeconomice și disparități regionale.....	134
Eficiența economică a investițiilor străine directe în profil regional.....	136
IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României	138
IV.30. Ecosisteme naturale și umane – interferențe posibile în contextul dezvoltării durabile a comunităților rurale din România.....	138
IV.31. Securitatea alimentară în contextul presiunilor de liberalizare a politicilor agricole și a noilor provocări globale.....	140
Evaluarea impactului opțiunilor privind viitoarea Politică Agricolă Comună (perioada 2014-2020) asupra structurilor agrare și a ofertei agricole a României.....	140
Contribuția măsurilor de ajustare a structurilor agricole la asigurarea securității alimentare a României	142
Evaluarea impactului opțiunilor privind viitoarea politică agricolă comună asupra filierii laptelui din România	144
Evaluarea impactului opțiunilor privind viitoarea politică agricolă comună asupra filierii legumelor din România.....	146
Valorificarea potențialului agricol în contextul PAC	148
Piața cerealelor în contextul noilor provocări europene și mondiale	150
IV.32. Evaluări economice și ecologice ale sistemelor de agricultură practicate în România	152

Evaluarea impactului biotehnologiilor în unele dintre noile state membre – o abordare metodologică	152
IV.33. Competitivitatea și dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole din România.153	
Piețele agricole și ale produselor bio – Studiu comparativ România - UE.....	153
Evaluarea performanței produselor agroalimentare ale României în comerțul exterior	155
Aportul exploatațiilor agricole mici și foarte mici la dezvoltarea durabilă a spațiului rural	157
O analiză spațio-temporală a competitivității comerțului internațional românesc cu produse agroalimentare.....	159
Competitivitatea și dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole din Romania – o abordare regională.....	161
Evoluții și tendințe ale consumului de produse agroalimentare în România	163
Evaluarea competitivității și potențialul de dezvoltare durabilă a exploatațiilor agricole din Macroregiunea a 2-a României	164
Aportul exploatațiilor agricole mici și foarte mici la dezvoltarea durabilă a spațiului rural	166
Produse financiare inovative pe piața laptelui.....	168
O abordare bazată pe Cloud Computing a Arhitecturii Sistemelor FMIS (Farm Management Information System – Sisteme Informatice de Management a Fermelor)170	
INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ.....	172
I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014.....	173
I.5. Evoluția polilor urbani de creștere în perioada postcriză	173
VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică – Propunere nouă.....	175
VII.60. Modele de analiză multiscalară integrată a sistemelor economice cu aplicații pentru estimarea performanțelor tranzițiilor	175
VII.61. Analiza și prognoza factorilor determinanți ai incluziunii tinerilor pe piața forței de muncă din România și impactul acesteia asupra dezvoltării socioeconomice a societății.....	177
VII.62. Tehnici avansate de modelare matematică și de programare, cu aplicații în prognoză economică	180

VII.63. Analiza relațiilor macroeconomice pe baza descompunerii de tip wavelet (continuare din 2011).....	181
VII.64. Tendințe sociale și stilul de viață. Consumul și consumatorii în context european	183
VII.65. Analiza integrată multiscală a metabolismului socioeconomic: Gospodăriile din România și evoluția sărăciei.....	186
VII.66. Preluarea modelelor neliniare specifice dinamicii determinate anterior și efectuarea de predicții precriză pentru calibrare	188
VII.67. Model de analiză comparativă a principalilor indici de performanță economică și socială ai țărilor Uniunii Europene – varianta 2012.....	190
VII.68. Modelarea funcției de consum	192
VII.70. Modele empirice de estimare a ratei de schimb în cazul României	193
VII.71. Modelarea proiecției bugetare multianuale	194
INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII	196
II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză	197
II. 21. Politici sociale: impactul crizei și situația postcriză	197
II. 23. Calitatea vieții obiectiv al dezvoltării sociale (vol. 1, vol. 2).....	201
II. 24. Modele actuale de consum ale populației din România	203
Modele de consum actuale ale populației din România	203
II. 25. Căi de dezvoltare a României. Studiu de caz – administrația publică locală	206
Căi de dezvoltare a României – Studiu de caz: administrația locală	206
II. 26. Politici de incluziune socială	211
II. 27. Starea sistemului de asistență socială: evaluare și monitorizare	217
CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE.....	221
II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză	222
II.19. Evoluția finanțelor personale în perspectiva dezvoltării sustenabile	222
Evaluarea finanțelor personale în perspectiva dezvoltării sustenabile	222
IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României	228

IV.33. Riscurile ecologice și costurile politicilor de mediu din perspectiva dezvoltării durabile	228
VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică – propunere nouă	231
VII.77. Descrierea prin ecuații a modelului de comportament al economiei românești – ecuațiile de definiție, de transformare, de transfer și conservare.....	231
IX. Economia României și sistemul euro	234
IX.81. Determinări, constrângeri și condiționalități ale proiectului integrării financiar-monetare europene în conjunctura actuală.....	234
IX.82. Echilibrul extern și șocurile asimetrice	238
X. Teoria și practica gestionării crizei – criza teoriei și politicilor economice și sociale contemporane - propunere nouă	240
X.88. Globalizarea și crizele; resursele și constrângerile politicilor economice naționale	240
Globalizarea și crizele; resurse și constrângeri ale politicilor economice naționale	240
XIII. Cooperarea științifică cu Republica Moldova	243
XIII.103. – Fiscalitatea netă, fiscalitatea brută. Studiu de caz România și Moldova	243
CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR	250
I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014.....	251
I.13. Dinamica industriei, energeticii și transporturilor din România. Depășirea crizei și perspectivele dezvoltării durabile – Industria: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă	251
I.14. Dinamica industriei, energeticii și transporturilor din România. Depășirea crizei și perspectivele dezvoltării durabile – Energetica: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă	256
I.15. Dinamica industriei, energeticii și transporturilor din România. Depășirea crizei și perspectivele dezvoltării durabile – Transporturile: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă	258
CENTRUL ROMÂN DE ECONOMIE COMPARATĂ ȘI CONSENS	260
XI. Economie și cultură.....	261
Evaluarea politicilor culturale (III) - Respectarea drepturilor culturale –.....	261
CENTRUL DE ECONOMIE MONTANĂ	263

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României	264
IV.37. Studiu comparat al strategiilor europene privind zonele montane, cu privire specială la zona Carpaților Românești	264
Munții și secolul XXI Studiu comparat al strategiilor europene privind zonele montane cu referire specială la zona Carpaților Românești Planul M-1-SEE	264
IV.40. Managementul eco-economic al solului în contextul dezvoltării centrelor urbane și agricole	271
CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ	273
VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică- propunere nouă.....	274
VII.59. Elaborarea unei versiuni noi a macromodelului economiei românești	274
VII.69. Probleme de estimare ale PIB-ului potențial pentru România.....	276
Probleme de estimare ale PIB-ului potențial în România.....	276
CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIODIVERSITATE „DAVID DAVIDESCU”	278
XII. Bioeconomia integrată cu biodiversitatea pentru bio-eco-strategii inovative - Propunere nouă	279
XII.97. Studii de economie comparată și consens asupra utilizării biodiversității resurselor naturale în microzone poluate antropice	279
Studiu asupra măsurilor diversității. Modele decizionale de diversificare optimă	279

Argument

Înscrierea în Programul anual de cercetare al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, începând din anul 2022, a unei teme noi, atât ca abordare, cât și ca arie de interes, a avut în vedere realizarea unei platforme științifice menite să concentreze, să stocheze și să valorifice rezultatele cercetării economice academice desfășurate în Institut, în perioada de după anul 2000. Lucrarea continuă efortul depus de Centrul de Informare și Documentare Economică pentru anii 1990-2000, rezultatul fiind deja cunoscut în spațiul virtual al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” (INCE) și al Centrului de Informare și Documentare Economică (CIDE), în cadrul Colecției *Tezaur* (Secvența Rapoarte științifice 1990-2000). De altfel, ideea construirii unui „tezaur” al INCE își are rădăcinile încă din anul 1995 când, în eforturile de realizare a Strategiei naționale de pregătire a aderării României la UE, acad. Tudorel Postolache includea într-un discurs/prefață rămas celebru, că s-a acumulat la INCE-CIDE un volum imens de studii și cercetări, rapoarte, articole, comunicări și intervenții. „Desigur, spunea acad. Tudorel Postolache, ar fi simplu, foarte simplu și chiar foarte comod, să ignorăm aceste acumulări, dar ne putem oare permite un asemenea lux? El ar antrena inevitabil un greu tribut societal și nu ne gândim ca cineva dintre noi să-și poată aroga dreptul absurd de a decreta o elaborare sau alta inconsistentă încă mai înainte de a o fi consultat.”¹ Atunci s-a întreprins culegerea într-o singură sursă documentară a rapoartelor de activitate ale institutelor, sinteză care a fost prezentată, ulterior, ca un vector important al „Tezaurului INCE”, apariție dezvoltată apoi și bine-cunoscută în mediile academice și universitare.

Pentru îndeplinirea obiectivelor, Centrul de Informare și Documentare Economică a constituit un colectiv important de redactori, documentariști economiști și operatori, care au preluat date și informații științifice din rapoartele de cercetare de după anul 2000 ale institutelor componente ale INCE, pentru a asigura o bună informare de interes public și nu numai.

În structură, pentru fiecare an, este păstrată apartenența lucrărilor la institutul de proveniență, fiind descrise mai multe corpusuri comune oricărei cercetări bibliografice retrospective, respectiv: institutul în care s-a derulat cercetarea, titlul temei de cercetare și, uneori, al lucrării de cercetare, cuprinsul până la gradul al treilea de detaliere.

¹ *** *De la Essen la Cannes. Itinerarul Strategiei românești de Integrare Europeană*, T. Postolache, discurs la inaugurarea lucrărilor Comisiei de elaborare a strategiei de pregătire a României pentru aderarea la UE, 08.03.1995, Ed. Academiei Române, București, 1995, p. 126-127.

Pentru fiecare an calendaristic, sistemul de regăsire va fi unul constituit prin indexarea (ulterioară) tematică, prin termeni de referință extrași dintr-un dicționar propriu, constituit de CIDE pe parcursul ultimului deceniu. Sistemul de indexare este comun, ca termeni de referință, cu cel utilizat la regăsirea bibliografică a „Tezaurului” INCE, facilitând în acest mod comparații, alcătuirea de bibliografii retrospective pe domeniu sau pe autori etc.

Vom fi recunoscători tuturor aceluia care, într-o formă sau alta, ne vor semnala elemente de perfecționare a lucrării noastre, de care vom ține seama într-o viitoare ediție de completare a Tezaurului INCE „Costin C. Kirițescu”.

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
 „Costin C. Kirițescu”

PROGRAMUL DE CERCETARE PENTRU ANUL 2012

<i>Cod program/ temă</i>	<i>Programul/ Proiectul/Tema</i>	<i><u>Institutul</u> Coordonator</i>
<p><i>I. Evaluarea Stării Economiei Naționale - ESEN 2010-2014</i> <i>Program fundamental al Academiei Române</i> <i>coordonatori: prof. univ. dr. Mircea Ciumara, prof. univ. dr. Corneliu Russu</i></p>		
I.1.	Avuția națională a României. Abordări teoretico-metodologice, sisteme de indicatori	<u>Institutul de Economie Națională</u> Prof. univ. dr. Gheorghe Zaman, m.c Prof. univ. dr. Victor Axenciuc, m.o.
I.2.	Criterii, mecanisme, instrumente și politici de gestionare a sustenabilității datoriei externe a României	<u>Institutul de Economie Națională</u> Prof. univ. dr. Gheorghe Zaman, m.c
I.3.	Ciclurile economice și evoluția stării de sănătate a populației în cea de a doua jumătate a secolului XX (Partea a II-a)	<u>Institutul de Economie Națională</u> Prof. dr. Florin Marius Pavelescu
I.4.	Resursele sectorului agroalimentar românesc- eficiență la nivel macroeconomic versus adânci decalaje regional-teritoriale	<u>Institutul de Economie Agrară</u> Prof. univ. dr. Filon Toderoiu
I.5.	Evoluția polilor urbani de creștere în perioada postcriză	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Dr. Carmen Beatrice Păuna

<i>Cod program/temă</i>	<i>Programul/ Proiectul/Tema</i>	<i>Institutul Coordonator</i>
I.6.	Starea financiară a României	<u>Centrul de Cercetări Financiare și Monetare</u> Dr. Cornel Ionescu
I.7.	Studierea principalelor tendințe ale producției, comerțului și prețurilor produselor de bază, materiilor prime și produselor industriale pe plan mondial. Racordarea României la piețele acestor produse	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Maria Cartas
I.8.	România în contextul noilor dimensiuni în era globalizării și dezvoltării relațiilor Uniunii Europene de cooperare și parteneriat la scara marilor spații geoeconomice și strategice ale lumii: America, Asia-Pacific, Africa și Orientul Mijlociu și ex-sovietic	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Marcel Moldoveanu
I.9.	Contribuția politicii în domeniul achizițiilor publice la promovarea concurenței pe piața internă a UE, în contextul strategiei Europa 2020. Provocările pentru sistemul de achiziții publice din România	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Lucia Iordache
I.10.	Oportunități de cooperare România-China în domeniul investițiilor, în context european la orizontul anilor 2013-2020	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Prof. dr Virginia Câmpeanu Dr. Sarmiza Pencea
I.11.	Mutații structurale în comerțul internațional sub incidența rețelelor producției globale gestionate de corporațiile transnaționale	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Agnes Ghibutiu
I.12.	Dinamica industriei, energiei și transporturilor din România. Depășirea crizei și perspectivele dezvoltării durabile	<u>Centrul de Economia Industriei și Serviciilor</u> Prof. univ. dr. Corneliu Russu Dr. Sabin Muscalu

<i>Cod program/temă</i>	<i>Programul/ Proiectul/Tema</i>	<i>Institutul Coordonator</i>
I.13.	Dinamica industriei, energeticii și transporturilor din România. Depășirea crizei și perspectivele dezvoltării durabile - Industria: Reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă	<u>Centrul de Economia Industriei și Serviciilor</u> Dr. Nicoleta Hornianschi Dr. Marius Bulearcă
I.14.	Dinamica industriei, energeticii și transporturilor din România. Depășirea crizei și perspectivele dezvoltării durabile - Energetica: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă	<u>Centrul de Economia Industriei și Serviciilor</u> Dr. Marina Bădileanu
I.15.	Dinamica industriei, energeticii și transporturilor din România. Depășirea crizei și perspectivele dezvoltării durabile - Transporturile: Reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă	<u>Centrul de Economia Industriei și Serviciilor</u> Dr. Daniel Fistung
I.16.	Radiografia declinului demografic românesc dintre perspectiva recensămintelor din anii 2002 și 2011. Contribuția scăderii naturale a populației, a migrației interne și a migrației externe	<u>Centrul de Cercetări Demografice</u> Prof. univ. dr. Vasile Ghețau
I.17.	Impactul excluderii din populația stabilă a românilor plecați în străinătate asupra determinării indicatorilor majori ai mișcării naturale a populației României	<u>Centrul de Cercetări Demografice</u> Dr. Maria Simion
I.18.	Migrația internă prin prisma datelor recensămintelor din anii 2002 și 2011. Originea diferențelor și implicațiile lor	<u>Centrul de Cercetări Demografice</u> Traian Pușcașu
II. Evaluarea Stării Sociale a României - ESSOR Program fundamental al Academiei Române Coordonator: prof. univ. dr. Cătălin Zamfir, m.c.		
II.19.	Evoluția finanțelor personale în perspectiva dezvoltării sustenabile	<u>Centrul de Cercetări Financiare și Monetare</u> Dr. Mihail Dimitriu
II.20.	Piața învățământului superior în Uniunea Europeană	<u>Institutul de Economie Mondială</u>

<i>Cod program/temă</i>	<i>Programul/ Proiectul/Tema</i>	<i>Institutul Coordonator</i>
		Dr. Radu Gheorghiu Dr. Manuela Unguru
II.21.	Politici sociale: impactul crizei și situația postcriză	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Acad. Cătălin Zamfir
II.22.	Sociologia românească după 1944	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Acad. Cătălin Zamfir
II.23.	Calitatea vieții obiectiv al dezvoltării sociale	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Prof. univ. dr. Ioan Mărginean Dr. Iuliana Precupețu
II.24.	Modele actuale de consum ale populației din România	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Dr. Mariana Stanciu
II.25	Căi de dezvoltarea a României. Studiu de caz – administrația publică locală	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Dr. Manuela Stănculescu
II.26.	Politici de incluziune socială	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Dr. Sorin Cace
II.27.	Starea sistemului de asistență socială: evaluare și monitorizare	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Prof. univ. dr. Elena Zamfir
II.28.	Revista "Calitatea vieții" (Editura Academiei Române)	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Acad. Cătălin Zamfir Dr. Ioan Mărginean
II.29.	Revista "Inovație socială"	<u>Institutul de Cercetare a Calității Vieții</u> Acad. Cătălin Zamfir
III. Noua Enciclopedie a României – Propunere nouă Program fundamental al Academiei României coordonator: Acad. Tudorel Postolache		

<i>Cod program/temă</i>	<i>Programul/ Proiectul/Tema</i>	<i>Institutul Coordonator</i>
<p><i>IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României</i> <i>Program fundamental al Academiei României</i> <i>coordonatori: acad. Ion Păun Otiman, prof. univ. dr. Gheorghe Zaman, m.c.</i></p>		
IV.30.	Ecosisteme naturale și umane – interferențe posibile în contextul dezvoltării durabile a comunităților rurale din România	<u>Institutul de Economie Agrară</u> Acad. Ion Păun Otiman Dr. Violeta Florian
IV.31.	Securitatea alimentară în contextul presiunilor de liberalizare a politicilor agricole și a noilor provocări globale	<u>Institutul de Economie Agrară</u> Prof. dr. Cecilia Alexandri
IV.32.	Evaluări economice și ecologice ale sistemelor de agricultură practicate în România	<u>Institutul de Economie Agrară</u> Dr. Iuliana Ionel
IV.33.	Competitivitatea și dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole din România	<u>Institutul de Economie Agrară</u> Dr. Camelia Gavrilescu
IV.33.	Riscurile ecologice și costurile politicilor de mediu din perspectiva dezvoltării durabile	<u>Centrul de Cercetări Financiare și Monetare</u> Dr. Gabriela Piciu
IV.34.	Dezvoltarea rurală sustenabilă și Strategia Europa 2020 în perioada postcriză	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Andreea Drăgoi
IV.35.	Impactul economic și social al investițiilor în surse regenerabile de energie	<u>Centrul pentru Promovarea Energiilor Regenerabile și Eficiență Energetică</u> Dr. Iulian Iancu Dr. Filip Cârlea
IV.36.	Ponderea elementelor de cost reprezentative în prețul energiei regenerabile	<u>Centrul pentru Promovarea Energiilor Regenerabile și Eficiență Energetică</u>

<i>Cod program/temă</i>	<i>Programul/ Proiectul/Tema</i>	<i>Institutul Coordonator</i>
		Dr. Iulian Iancu Dr. Filip Cârlea
IV.37.	Studiu comparat al strategiilor europene privind zonele montane, cu privire specială la zona Carpaților românești	<u>Centrul de Economie Montană</u> Dr. Radu Rey
IV.38.	Studiu privind formele asociative cu relevanță economică durabilă din zone montane ale României. Selectări cu valoare transferabilă din experiența zonelor montane europene	<u>Centrul de Economie Montană</u> Dr. Radu Rey
IV.39.	Concept de proiect de strategie pentru dezvoltarea durabilă a zonelor montane din România pe termen lung, mediu și scurt	<u>Centrul de Economie Montană</u> Dr. Radu Rey
IV.40.	Managementul eco-economic al solului în contextul dezvoltării centrelor urbane	<u>Centrul de Economie Montană</u> Dr. Maria Gheorghe
IV.41.	Eco-economia și dezvoltarea rurală durabilă a României; semnificații eco-economice ale biodiversității resurselor agroalimentare. Fundamentarea economică a dezvoltării durabile a zootehniei românești	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate „David Davidescu”</u> Prof.univ.dr. Alexandru Bogdan, m.c.
IV.42.	Reconstrucția ecologică și eco-economică a habitatelor în care poluarea produce efecte ecopatologice în agroecosisteme și ecosisteme forestiere modificate antropice	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate „David Davidescu”</u> Dr. Cristina Gârlea
<p><i>V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare.</i></p> <p>Curenți și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economice-sociale și cu progresul cunoașterii</p> <p><i>Program fundamental al Academiei Române</i></p> <p><i>- coordonator: acad. Aurel Iancu -</i></p>		
V.43.	Provocări ale Strategiei UE 2020 pentru domeniul cercetării și inovării din România, în condițiile crizei actuale	<u>Institutul de Economie Națională</u> Prof. dr. Steliana Sandu

<i>Cod program/temă</i>	<i>Programul/ Proiectul/Tema</i>	<i>Institutul Coordonator</i>
V.44.	Economia bazată pe cunoaștere: resursele materiale și umane din sectorul cercetare-dezvoltare din UE și principalii săi concurenți pe plan mondial	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Ecaterina Stănculescu
V.45.	Webometrie versus bibliometrie: noi repere privind impactul cercetării științifice	<u>Centrul de Foresight și Management de Proiecte și Programe de Cercetare</u> Acad. Florin Filip
V.46.	Studiu prospectiv privind tehnologiile și soluțiile pentru sistemele de e-Participare	<u>Centrul de Foresight și Management de Proiecte și Programe de Cercetare</u> Drd. Romeo Ilie
V.47.	Modelul ciclurilor pe termen lung sub impactul evoluției instituțiilor financiare	<u>Colectivul de Cercetări Complexe</u> Acad Aurel Iancu
V.48.	Procesul de financiarizare a economiilor consecințe și remedii	<u>Colectivul de Cercetări Complexe</u> Acad Aurel Iancu
V.49.	Cuantificarea influenței reducerii cererii externe asupra stabilității economice reale a țărilor est europene	<u>Colectivul de Cercetări Complexe</u> Dr. Dan Olteanu
V.50.	Restructurarea sistemului monetar internațional	<u>Colectivul de Cercetări Complexe</u> Prof. univ. dr. Lucian Ionescu
V.51.	Ieșirile de capital și impactul acestora asupra crizei economice a țărilor est euro	Colectivul de Cercetări Complexe Dr. Dan Olteanu
<i>VI. Economie comparată și consens. Program fundamental al Academiei Române – coordonator: acad. Tudorel Postolache</i>		
VI.52.	Un nou tip de Mediator Societal Universal (Către un nou Cod de privilegii, imunități, prerogative ale viitoarei Școli Universale)	<u>Centrul Român de Economie Comparată și Consens</u> Acad. Tudorel Postolache
VI.53.	Către un Ideal Practicabil (Vol. 2). Considerații epistemologice	<u>Centrul Român de Economie Comparată și Consens</u>

<i>Cod program/temă</i>	<i>Programul/ Proiectul/Tema</i>	<i>Institutul Coordonator</i>
		Acad. Tudorel Postolache
VI.54.	Economie comparată la confluența dintre milenii	<u>Centrul Român de Economie Comparată și Consens</u> Acad. Tudorel Postolache
VI.55.	Discurs despre consens	<u>Centrul Român de Economie Comparată și Consens</u> Acad. Tudorel Postolache
VI.56.	Corelațiile dintre moneda națională, moneda regională euro și o viitoare monedă mondială. Evaluarea perspectivelor, concluzii și recomandări pe termen scurt și mediu	<u>Centrul Român de Economie Comparată și Consens</u> Acad. Tudorel Postolache
VI.57.	Consensul universal în condiții de risc global	<u>Centrul Român de Economie Comparată și Consens</u> Acad. Tudorel Postolache
VI.58.	Publicarea de lucrări fundamentale din cultura mondială Laureații Nobel din secolul XX: - Literatură. Discursuri de recepție, coordonatori: acad. Eugen Simion, prof. Dan Hăulică mc; - Economie. Discursuri de recepție (vol. 5, 6 și 7), coordonatori: acad. Viorel Barbu, acad. Mugur Isărescu și acad. Tudorel Postolache	<u>Centrul Român de Economie Comparată și Consens</u> Acad. Tudorel Postolache
VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică- PROPUNERE NOUĂ Program fundamental al Academiei Române - coordonatori: acad. Emilian Dobrescu, prof. univ. dr. Lucian Liviu Albu, m.c.		
VII.59.	Elaborarea unei versiuni noi a macromodelului economiei românești	<u>Centrul de Macromodelare Economică</u> Acad. Emilian Dobrescu
VII.60.	Modele de analiză multiscară integrată a sistemelor economice cu aplicații pentru estimarea performanței tranzițiilor	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Prof. univ. dr. Lucian Liviu Albu, m.c.

<i>Cod program/temă</i>	<i>Programul/ Proiectul/Tema</i>	<i>Institutul Coordonator</i>
VII.61.	Analiza și prognoza factorilor determinanți ai incluziunii tinerilor pe piața forței de muncă din România și impactul acesteia asupra dezvoltării socioeconomice a societății	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Prof.univ.dr. Mariana Bălan
VII.62.	Tehnici avansate de modelare matematică și de programare, cu aplicații în prognoza economică	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Dr. Dan Mateescu
VII.63.	Analiza relațiilor macroeconomice pe baza descompunerii de tip wavelet (continuare din 2011)	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Dr. Petre Caraiani
VII.64.	Tendențele sociale și stilul de viață. Consumul și consumatorii în context european	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Dr. Marioara Iordan
VII.65.	Analiza integrată multiscală a metabolismului socioeconomic: Gospodăriile din România și evoluția sărăciei	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Dr. Raluca Iorgulescu
VII.66.	Preluarea modelor neliniare specifice dinamicii determinate anterior și efectuarea de predicții pre criza pentru calibrare	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Dr. Purica Ionuț
VII.67.	Model de analiză comparativă a principalilor indici de performanță economică și socială ai țărilor Uniunii Europene - varianta 2012	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Prof.univ.dr. Cezar Mereuță (colaborator extern), Prof.univ.dr. Lucian Liviu Albu, m.c., Dr. Iordan Marioara, CSI
VII.68.	Modelarea funcției de consum	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Prof. univ. dr. Dorin Jula
VII.69.	Probleme de estimare ale PIB-ului potențial pentru România	<u>Centrul de Modelare Macroeconomică</u> Dr. Bianca Păuna
VII.70.	Modele empirice de estimare a ratei de schimb în cazul României	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Drd. Corina Saman
VII.71.	Modelarea proiecției bugetare multianuale	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Dr. Cristian Stănică
VII.72.	Robustețea sistemelor economice la perturbații	<u>Centrul de Economia Industriei</u>

<i>Cod program/temă</i>	<i>Programul/ Proiectul/Tema</i>	<i>Institutul Coordonator</i>
		<u>și Serviciilor</u> Dr. Andrei Dospinescu
VII.73.	Modele de creștere economică pe termen lung	<u>Institutul de Economie Națională</u> Prof. dr. Florin Marius Pavelescu
VII.74.	Structurarea tabelelor I-O pe 10 sectoare ale economiei	<u>Centrul de Modelare Macroeconomică</u> Dr. Viorel Gafta
VII.75.	Evaluarea energointensivității în economia României	<u>Centrul de Modelare Macroeconomică</u> Dr. Raluca Iorgulescu
VII.76.	Funcțiile econometrice ale pieței monetare în România	<u>Centrul de Modelare Macroeconomică</u> Dr. Bogdan Murărașu
VII.77.	Descriere ecuațională a modelului de comportament al economiei românești – ecuațiile de definiție, de transformare, de transfer și conservare	<u>Centrul de Cercetări Financiare și Monetare</u> Prof. dr. Emil Dinga
<i>VIII. Program interdisciplinar de prevenire a fenomenelor cu risc major la scară națională. Program fundamental al Academiei Române - coordonator: acad. Florin Gheorghe Filip -</i>		
VIII.78.	Metode și instrumente de estimare a riscului la investițiile pentru protecția mediului în România	<u>Institutul de Economie Națională</u> Prof. dr. Victor Platon
VIII.79.	Managementul riscului de dezastre naturale de tip temperaturi extreme în Europa	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Prof. dr Virginia Câmpeanu Dr. Dana Ghitac
<i>IX. Economia României și sistemul euro. Program prioritar al Academiei Române - coordonatori Acad. Mugur C. Isărescu, Dr. Napoleon Pop</i>		
IX.80.	Analiza evoluției cursului de schimb în România în condițiile impuse de Mecanismul Cursului de Schimb II (ERMII)	<u>Institutul de Prognoză Economică</u> Prof. univ. dr. Elena Pelinescu
IX.81.	Determinări, constrângeri și condiționalități ale proiectului integrării financiar-monetare europene în conjunctura actuală	<u>Centrul de Cercetări Financiare și Monetare</u>

<i>Cod program/temă</i>	<i>Programul/ Proiectul/Tema</i>	<i>Institutul Coordonator</i>
		Dr. Iulia Lupu
IX.82.	Echilibrul extern și șocurile asimetrice	<u>Centrul de Cercetări Financiare și Monetare</u> Dr. Camelia Milea
IX.83.	Criza datoriilor suverane și reforma tratatelor europene. Impactul acestora asupra monedei euro și a țărilor est-europene	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Eugen Andreescu
IX.84.	Perspectivile guvernăței economice în Uniunea Europeană: integrare fiscală și disciplinarea bugetară	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Petre Prisecaru
<i>X. Teoria și practica gestionării crizei – criza teoriei și politicilor economice și sociale contemporane – propunere nouă - coordonatori: dr. Luminița Chivu, dr. Constantin Ciutacu</i>		
X.85.	Dezechilibre ale pieței muncii în condiții de criză. Particularități pentru România	<u>Institutul de Economie Națională</u> Prof. univ. dr. Valentina Vasile
X.86.	Agricultura - suport al identității economice și social-culturale a României (partea a IIa)	<u>Institutul de Economie Națională</u> Dr. Raluca Mazilescu
X.87.	Impactul crizei economice și financiare asupra modificării structurilor economice în România. Factori de influență, similitudini și particularități (partea a I-a)	<u>Institutul de Economie Națională</u> Dr. Daniela Antonescu
X.88.	Globalizarea și crizele; resursele și constrângerile politicilor economice naționale	<u>Centrul de Cercetări Financiare și Monetare</u> Dr. Constantin Marin
X.89.	Modificări structurale în economia mondială ca efect al crizei financiare și economice. Analiza modelelor de dezvoltare economică a statelor lumii prin prisma rezistenței față de situațiile de criză	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Dr. Simona Poladian
X.90.	Studierea conjuncturii economice a statelor membre OCDE – prezent și perspective	<u>Institutul de Economie Mondială</u> Cornel Albu

<i>Cod program/temă</i>	<i>Programul/ Proiectul/Tema</i>	<i>Institutul Coordonator</i>
X.91.	Contribuții la dezvoltare pieței concurențiale de energie în România. Efectele liberalizării concurenței asupra pieței de energie	<u>Centrul pentru Promovarea Energiilor Regenerabile și Eficiență Energetică</u> Dr. Iulian Iancu Dr. Filip Cârlea
<i>XI. Economie și cultură. Program prioritar al INCE - coordonator: prof. dr. Valeriu Ioan-Franc -</i>		
XI.92.	Spre o moneda globală	<u>Institutul Național de Cercetări Economice</u> Prof. dr. Valeriu Ioan-Franc Prof. dr. Napoleon Pop
XI.93.	Evaluarea politicilor culturale din perspectivă psihosocială	<u>Centrul Român de Economie Comparată și Consens</u> Dr. Maria Moldoveanu
XI.94.	Gândirea economică privind agricultura în România 1848-1945. Selecție de texte	<u>Institutul Național de Cercetări Economice</u> Prof. dr. Valeriu Ioan-Franc Dr. Daniela Poenaru
XI.95.	Gândirea economică românească la cumpăna dintre milenii (I) Seria Tezaur – Institutul Național de Cercetări Economice. Anii 1991-1992-1993	<u>Centrul de Informare și Documentare Economică</u> Dr. Valeriu Ioan-Franc Dr. Aida Sarchizian
<i>XII. Bioeconomia integrată cu biodiversitatea pentru bio-ecostrategii inovative – propunere nouă Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice Prof. univ. dr. Alexandru Bogdan, m.c.</i>		
XII.96.	Soluții pilot pentru puterea verde agroalimentară bazată pe bio-ecostrategii inovative la nivel național, european și mondial	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate „David Davidescu”</u> Prof.univ.dr. Alexandru Bogdan - m.c.

<i>Cod program/temă</i>	<i>Programul/ Proiectul/Tema</i>	<i>Institutul Coordonator</i>
		Dr. Radu Rey Dr. George Florea Tobă, Ion Drăgan
XII.97.	Studii de economie comparată și consens asupra utilizării biodiversității resurselor naturale în microzone poluate antropice	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate „David Davidescu”</u> Prof.univ.dr. Alexandru Bogdan - m.c.
XII.98.	Dezvoltarea și conservarea biodiversității zootehnice prin biotehnologii de reproducție	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate „David Davidescu”</u> Dr. George Florea Tobă
XII.99.	Managementul resurselor genetice prin organizarea și funcționarea băncilor bioinformaticice	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate „David Davidescu”</u> Dr. Marcel Paraschivescu
XII.100.	Cercetări bioeconomice asupra biodiversității resurselor agroalimentare zootehnice	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate „David Davidescu”</u> Sandu Mariana
XII.101.	Impactul bioeconomic al Programului european MOET asupra siguranței și securității resurselor genetice zootehnice vulnerabile și cu risc major din România	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate „David Davidescu”</u> Dr. Marcel Paraschivescu Dr. George Florea Tobă
XII.102.	Semnificații bioeconomice ale siguranței și securității alimentare într-o lume multipolară în schimbare	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate „David Davidescu”</u> Prof.univ.dr. Alexandru Bogdan - m.c. Dr. Ipate Iudith, Dr. George Florea Tobă
XIII. Cooperarea științifică cu Republica Moldova. Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice - coordonator: prof. univ. dr. Mircea Ciumara -		
XIII.103.	Fiscalitatea netă, fiscalitatea brută. Studiu de caz România și Moldova	<u>Centrul de Cercetări Financiare și Monetare</u> Dr. Elena Pădureanu
XIII.104.	Seminar bilateral INCE – ASEM Chișinău, 2011	<u>Institutul Național de Cercetări Economice</u>

<i>Cod program/temă</i>	<i>Programul/ Proiectul/Tema</i>	<i>Institutul Coordonator</i>
		Prof. univ. dr. Mircea Ciumara <u>Academia de Studii Economice a Moldovei</u> Prof. univ. dr. Hab. Grigore Belostecinic
XIII.105.	Cercetări eco-economice privind reconstrucția comparată în România și Republica Moldova	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate „David Davidescu”</u> Dr. Cristina Gârlea
XIII.106.	Fundamentarea bioeconomică a biodiversității agrozootehnice pentru dezvoltarea rurală în România și Republica Moldova	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate „David Davidescu”</u> Drd. Străteanu Amalia
XIII.107.	Cercetări privind trasabilitatea în ecosisteme zootehnice a unor produse de origine animală în condițiile social-economice din România și Republica Moldova	<u>Centrul de Studii și Cercetări de Biodiversitate „David Davidescu”</u> Dr. Iudith Ipate
<p><i>XIV. Programe editoriale</i></p> <p><i>Publicarea de reviste</i></p> <p><i>- coordonatori: dr. Valeriu Ioan-Franc, dr. Aida Sarchizian</i></p>		
XIV.	<ul style="list-style-type: none"> • Romanian Journal of Compared Economy and Consens/ Revista Română de Economie Comparată și Consens, Director Academician Tudorel Postolache, 2 apariții/an • Romanian Economic Review, 2 apariții/an, cooperare cu Editura Academiei Române • Romanian Journal of Economic Forecasting, 4 apariții/an, coordonatori: prof. dr. Lucian Albu, m.c., dr. Cornelia Scutaru, CS I • Revista română de economie/Romanian Journal of Economics, 2 apariții/an (Institutul de Economie Națională) • Revista de Economie Industrială, 4 apariții/an (Centrul de Economia Industrii și Serviciilor) • Studii financiare, 4 apariții/an (Centrul de Cercetări Financiare și Monetare „Victor Slăvescu”) • Colecția „Biblioteca economică” 	

<i>Cod program/ temă</i>	<i>Programul/ Proiectul/Tema</i>	<i>Institutul Coordonator</i>
	- seria „Probleme economice”, 47 apariții/an - seria „Studii și cercetări economice”, 12 apariții/an eRomanian Economic Research Observer (publicație electronică de prezentare și diseminare a lucrărilor elaborate în institute)	

*-Tirajul editorial se va stabili în funcție de sursele de finanțare atrase în regim extrabugetar

Alcătuțit în conformitate cu Programele fundamentale și prioritare ale Academiei Române și cu tematicile-program aprobate de consiliile științifice ale unităților componente ale INCE.

Alcătuțit în conformitate cu tematicile-program aprobate de consiliile științifice ale unităților componente.

Director general,
Prof. univ. dr. Mircea CIUMARA

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

**INSTITUTUL NAȚIONAL
DE CERCETĂRI ECONOMICE**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
COLECTIVUL DE CERCETĂRI COMPLEXE

Programul:

V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

V.51. Ieșirile de capital și impactul acestora asupra crizei economice a țărilor est-europene

Coordonator: acad. Aurel Iancu

Autor: Dan Olteanu

CUPRINS

I. Ieșirile de capital și rolul lor în recesiunea din România și țările CEE, în perioada 2008-2011	1
Rezumat	1
1. Introducere	1
2. Cadrul teoretic privind impactul mișcărilor ample de capital străin	3
3. Analiza dinamicii și structurii intrărilor de capital străin, în perioada 2005-2011	5
3.1. Investițiile directe	9
3.2. Investițiile de portofoliu	11

3.3. Alte investiții	14
4. Impactul ieșirilor de capital	16
5. Concluzii	19
Bibliografie	21
II. Rolul reducerii cererii externe în recesiunea din România și țările CEE, în perioada 2008-2011	22
Rezumat	22
1. Introducere	22
2. Evoluția și structura comerțului exterior în perioada recesionistă, în CEE	24
2.1. Evoluții ale soldului curent	24
2.2. Evoluții ale structurii comerțului exterior, pe categorii de produse	26
2.3. Evoluția structurii comerțului exterior, pe parteneri comerciali	30
2.4. Evoluția prețurilor unitare și a raportului de schimb	34
3. Corelații între reducerea soldului de cont curent și evoluția indicatorilor macroeconomici, în statele CEE	36
4. Concluzii	42
Bibliografie	44
Anexa 1. Structura exportului și importului, pe grupe de produse	
Anexa 2. Structura exportului și importului, pe parteneri comerciali	

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

Programul:

XI. Economie și cultură
Program prioritar al INCE

Tema de cercetare:

XI.92. Spre o monedă globală

Coordonatori: Napoleon Pop, CS I, INCE; Valeriu Ioan-Franc, CS I, IEN

Colectiv de autori: Napoleon Pop, CS I, INCE; Valeriu Ioan-Franc, CS I, IEN

CUPRINS

Cuprins	2
Prefață	4
Prolog. Spre o monedă globală	9
Capitolul 1. Contemporaneitatea – stimul spre o monedă globală?	11
1.1. Considerente clarificatoare	11
1.2. Puterea gândului	15
1.3. Preliminarii (1)	18
1.4. Preliminarii (2)	23
1.5. Preliminarii (3)	28
1.6. Ingredientele unei posibile monede globale	31

1.7. Ordinea lumească, o stare necesară mereu în evoluție	33
1.7.1. Ordinea planetară	34
1.7.2. Ordinea în viața socială	35
1.7.3. Ordinea internațională	36
1.7.4. Ordinea mondială	38
1.7.5. Ordinea financiar-monetară	39
1.7.6. Suveranitate <i>versus</i> hegemonie	43
1.7.7. Ordinea mondială în funcțiune	46
1.8. Etica financiară... ..	48
1.9. ... Și moralitatea în sistemul financiar	51
1.10. Lumea economică de azi și o privire spre viitor	52
1.11. Unele concluzii ale capitolului I	57
Capitolul 2. Sistemul financiar global	63
2.1. Ordinea monetară de la Bretton Woods	65
2.2. Teoria și practica economică la răscruce de abordări	70
2.2.1. Evoluția euro și a altor repere de raportare	72
2.3. O nouă ordine internațională	78
2.3.1. Considerente istorice și filosofice	78
2.3.2. Criza financiară impune o schimbare a ordinii	81
2.3.3. Paradoxurile crizei financiare	81
2.3.4. 30 noiembrie 2011	84
2.3.5. Precursori ai noii ordini internaționale	86
2.4. Considerente geopolitice pentru o nouă ordine internațională	89
2.4.1. Europa și noua ordine internațională	91
2.4.2. Din nou despre ordine și hegemonie	93
2.4.3. G-20 și ordinea în Europa	97
2.5. Viitorul sistemului monetar internațional	100

2.6. Unele concluzii la capitolul 2	105
Capitolul 3. Guvernanța funcționării euro	111
3.1. Proiectul politic al monedei unice	112
3.1.1. Moneda unică între individualitate și comunitate	115
3.1.2. Uniunea Europeană și criza	117
3.1.3. Viitorul Uniunii Europene	119
3.2. „Experimentul” euro	122
3.2.1. Guvernanța adoptării euro	124
3.2.2. Etapele adoptării monedei euro	125
3.2.3. Euro, un proiect încă neterminat	127
3.2.4. Contextul internațional și guvernanța euro	130
3.2.5. Asperități în agenda creșterii economice postcriză	134
3.2.6. Provocările zonei euro	143
3.3. Necesitatea unei guvernanțe economice mult întărite a Uniunii Europene	149
3.3.1. Convergența în procesul guvernanței economice a UE	151
3.3.2. Necesitatea reformelor interne ale UE	154
3.3.3. Unele concluzii cu privire la guvernanța UE	157
3.4. Concluzii la capitolul 3	158
Bibliografie.....	163

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

**INSTITUTUL DE ECONOMIE
NAȚIONALĂ**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

I. Evaluarea stării economiei naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.1. Avuția națională a României. Abordări teoretico-metodologice, sisteme de indicatori

Coordonatori: dr. Gheorghe Zaman, m.c.; dr. Victor Axenciuc, m.c.

Autori: dr. Gheorghe Zaman, m.c.; dr. Victor Axenciuc, m.c.

CUPRINS

Partea I: Fundamentele unui model econometric de estimare a avuției naționale a României. Aplicații pentru perioada 2000-2009	2
Introducere	2
1. Metodologia utilizată de Banca Mondială	2
2. Nivelul avuției naționale a României în anul 2000 în contextul internațional	4
3. Modelul econometric de actualizare a evaluării Băncii Mondiale	8
Partea a II-a: Testarea modelului econometric pentru perioada 2000-2009	9
1. Avuția națională a României în perioada 2001-2009	9
2. Analiza rezultatelor	12
Concluzii preliminare	16

Partea a III-a: Analiza estimărilor avuției naționale a României, în perioada 1950-2000	20
1. Avuția națională și componentele sale, per capita, exprimate în dolari ppc 2000, în perioada 1950-2000	20
2. Acumularea avuției: ritmuri și structuri	23
2. Structura avuției și dezvoltarea economică	31
Concluzii	34
Anexe	36
Bibliografie	38

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

I. Evaluarea stării economiei naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.2. Criterii, mecanisme, instrumente și politici de gestionare a sustenabilității datoriei externe a României

Coordonator: dr. Gheorghe Zaman, m.c.

Autor: dr. Gheorghe Zaman, m.c.

CUPRINS

Introducere	2
1. Volumul, structura și dinamica datoriei externe a României	4
2. Vulnerabilitățile datoriei externe	14
3. Modalități strategice de abordare a sustenabilității datoriei externe	18
4. Scenarii privind cadrul general al sustenabilității datoriei publice și a celei externe din România	28
Bibliografie	36

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

I. Evaluarea stării economiei naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.3. Ciclurile economice și evoluția stării de sănătate a populației în cea de-a doua jumătate a secolului XX (partea a II-a)

Coordonator: dr. Marius Pavelescu

Autor: dr. Marius Pavelescu

CUPRINS

1. Ciclurile demoeconomice decenale ale României în perioada 1948-1999	4
2. Caracteristici ale ciclurilor decenale din punct de vedere demografic	11
2.1. Evoluții ale raportului dintre sporul efectiv al populației și sporul natural	12
2.2. Interdependențele dintre caracteristicile mediului economico-social și nivelul ratei natalității	17
2.3. Sinuozitățile evoluției mortalității în contextul unui mediu economic și social turbulent	30
3. Evoluția morbidității în perioada 1955-1999	44
3.1. Aspecte ale evoluției morbidității generale a populației	45
3.2. Aspecte ale morbidității profesionale în perioada 1972-1999	50

4. Evoluția cadrului instituțional al ocrotirii sănătății în perioada 1948-1999	53
5. Corelația dintre evoluția cadrului instituțional și rețeaua sistemului de ocrotire a sănătății	63
6. Ciclurile economice și alocarea resurselor bugetare destinate ocrotirii sănătății	68
7. Aspecte ale dezvoltării bazei tehnico-materiale a sistemului de ocrotire a sănătății	77
8. Evoluții ale numărului și structurii personalului medico-sanitar	84
9. Evoluția indicatorilor sintetici ai ofertei de servicii medicale	93
10. Concluzii. Tendințe și particularități ale evoluției fenomenelor demografice și ale funcționării sistemului de ocrotire a sănătății în perioada 1948-1999	102
Anexe statistice	108

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științele economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

V.43. Provocări ale Strategiei UE 2020 pentru domeniul cercetării și inovării din România, în condițiile crizei actuale

Coordonator: dr. Steliana Sandu

Autor: dr. Steliana Sandu

CUPRINS

Introducere	2
1. Provocări ale Strategiei Lisabona 2020 pentru creșterea investițiilor în domeniul CDI la nivelul UE	4
1.1. Provocări pentru Sistemul CDI extrase din eșecul Strategiei Lisabona 2010	4
1.2. Direcții de răspuns ale României pentru a face față provocărilor	23
2. Provocări privind realizarea specializării inteligente în România	34
2.1. Conceptul de specializare inteligentă	34
2.2. Probleme privind elaborarea și implementarea strategiei inteligente	35
2.3. Demersuri pentru elaborarea unei strategii inteligente în România	40

2.4. Smart Specialization Strategy (RIS 3)	42
2.5. Implementarea RSI 3 în România	43
2.6. Implementarea Strategiilor de Specializare Inteligentă în România	44
Concluzii	45
Referințe bibliografice	46

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

**VIII. Program interdisciplinar de prevenire a fenomenelor
cu risc major la scară națională**

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*VIII.78. Modele și instrumente de estimare a riscului la investițiile pentru protecția mediului
în România*

Coordonator: dr. Victor Palton

Colectiv de autori: dr. Simona Frone; drd. Andreea Constantinescu; Sorina Jurist

CUPRINS

Introducere	6
1. Analiza de risc; principii și caracteristici	7
1.1. Evoluția riscului	8
1.2. Riscul sistematic	9
1.3. Tipuri de risc	10
2. Elemente introductive privind Teoria Jocurilor	10
2.1. Principii de baza ale Teoriei Jocurilor	11
2.1.1. Individualismul	11

2.1.2. Raționalismul	11
2.1.3. Interdependența	12
2.2. Teoria Jocurilor Statice	13
2.2.1. Jocuri strategice (normale) și jocuri extinse	14
2.2.2. Tehnici de rezolvare a jocurilor statice	17
2.3. Descurajarea intrării	19
2.3.1. Teoria limitării prețului	19
2.3.2. Prevenirea intrării într-o manieră credibilă	22
2.4. Teoria Jocurilor aplicată în protecția mediului	27
2.4.1. Aplicații ale Teoriei Jocurilor în probleme de mediu globale	28
2.4.2. Problema <i>free-rider</i>	29
3. Aspecte privind estimarea riscului la investițiile pentru protecția împotriva inundațiilor în România	32
3.1. Principalele cauze și efecte ale inundațiilor din România	33
3.2. Cadrul legislativ și instituțional de gestionare a riscului la inundații	40
3.3. Politici și programe de prevenire a riscurilor naturale de inundații	44
3.3.1. Abordarea problemei inundațiilor la nivel european, al Bazinului Dunării și al subbazinelor	44
3.3.2. Programul Operațional Sectorial de Mediu (POS Mediu)	46
4. Metode de estimare a riscurilor economico-financiare ale proiectelor de investiții pentru protecția împotriva inundațiilor	52
4.1. Aspecte teoretico-metodologice privind identificarea și evaluarea riscurilor ce pot apărea în cadrul derulării proiectelor cu finanțare europeană	52
4.2. Aspecte ale estimării riscului specifice proiectelor de investiții pentru prevenirea inundațiilor	55
4.3. Mijloace și tehnici pentru estimarea riscurilor economico-financiare ale proiectelor de prevenire a inundațiilor	58

4.4. Simulare de caz. Evaluarea calitativă a riscurilor pentru un proiect specific finanțat în cadrul Axei prioritare 5 „Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse de risc”, DMI Protecția împotriva inundațiilor	65
4.5. Concluzii și recomandări privind gestionarea și contracararea riscurilor economico-financiare ale proiectelor de investiții de mediu	66
5. Estimarea riscurilor pentru proiectele finanțate prin POS Mediu	70
5.1. Obiectul de studiu și eșantionul selectat	70
5.2. Determinarea caracterului normal al eșantionului	72
5.2.1. Construirea poligonului de frecvențe relative	72
5.2.2. Construirea poligonului de frecvențe cumulate	74
5.3. Testarea normalității: testul Shapiro-Wilk	76
6. Estimarea riscului pentru un proiect individual	79
6.1. Prezentarea sumară a modelului Monte Carlo	79
6.2. Estimarea riscului unui proiect de protecție a mediului utilizând metoda Monte Carlo	85
6.2.1. Estimarea riscului de depășire a valorii proiectului	85
6.2.2. Estimarea riscului de depășire a termenului de execuție	87
6.3. Evoluția generală a riscului pentru proiectul selectat	89
Concluzii	91
Anexe	93
Bibliografie	121

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

**X. Teoria și practica gestionării crizei – criza teoriei și politicilor economice
și sociale contemporane – propunere nouă**

Tema de cercetare:

X.86. Agricultura – suport al identității economice și social-culturale a României (partea a II-a)

Coordonator: dr. Raluca Mazilescu

Colectiv de autori: dr. Constantin Ciutacu; dr. Luminița Chivu; dr. Petru Mazilescu;
dr. Laurențiu Georgescu

CUPRINS

1. Locul agriculturii în economia națională a României. Date istorice

..... 7

1.1. Resursele funciare 7

1.2. Evoluția numărului și a structurii efectivelor de animale 22

1.3. Nivelul și evoluția în timp a populației și a potențialului de muncă 25

2. Agricultura și identitatea social – culturală 36

2.1. Potențialul uman al agriculturii din România – specificități și tendințe 37

2.1.1. Evoluția populației ocupate în agricultură 38

2.1.2. Perspective ale potențialului de forță de muncă 44

2.1.3. Potențialul convenabil de muncă în agricultură. Abordări comparative la nivel european	45
2.2. Caracteristici ale populației ocupate în agricultura românească	54
2.2.1. Ponderea salariaților în populația ocupată din agricultură	54
2.2.2. Structura populației pe grupe de ocupații	58
2.2.3. Structura populației ocupate din agricultură în funcție de forma de proprietate a locului de muncă	59
2.2.4. Distribuția populației ocupate pe grupe de vârstă și sexe	61
Anexe	72
Bibliografie	90

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

Programul:

**X. Teoria și practica gestionării crizei – criza teoriei și politicilor economice
și sociale contemporane – propunere nouă**

Tema de cercetare:

*X.87. Impactul crizei economice și financiare asupra modificării structurilor economice
în România. Factori de influență, similitudini și particularități (partea I)*

Coordonator: dr. Daniela Antonescu

Colectiv de autori: dr. Daniela Antonescu; dr. Gheorghe Zaman; drd. Florina Popa

CUPRINS

Introducere	7
1. Considerente generale	8
2.1. Definiții și opinii cu privire la criză	8
2.2. Mecanismul de apariție a crizei actuale	9
2.3. Criza în Uniunea Europeană	11
2.4. Criza în România	13
2. Agricultura – analiza evoluției sectorului	15
2.1. Aspecte generale	15
2.2. Evoluții și tendințe	15

2.2.1. Înainte de 1989	16
2.2.2. Perioada 1989-2000	16
2.2.3. Perioada după anul 2000	18
2.3. Tendințe identificate	22
2.4. Măsuri de susținere a sectorului agricol	23
2.5. Diferențe regionale în sectorul agricol	24
2.6. Impactul crizei asupra agriculturii	26
2.7. Probleme și dificultăți ale sectorului agricol	27
2.8. Propuneri de redresare a sectorului agricol	29
2.9. Concluzii	31
3. Industria	33
3.1. Criza și recesiunea	33
3.2. Schimbări structurale în industria UE-27	36
3.3. Criza în industrie	37
3.4. Industria la nivel regional – evoluții și tendințe pe piața forței de muncă	38
3.5. Investițiile în industria românească	42
3.6. Investițiile străine directe și criza	44
3.7. Concluzii	45
4. Sectorul servicii	46
4.1. Introducere	46
4.2. Elemente conceptuale	46
4.2.1. Sectorul terțiar, concept, modalități de definire a serviciilor	46
4.2.2. Particularitățile și tipologia serviciilor	49
4.2.3. Aspecte privind impactul serviciilor în economie	51
4.3. Sfera de cuprindere a sectorului terțiar	53
4.4. Rolul și importanța serviciilor în economia națională, regională și comunitară	68

4.4.1. Importanța serviciilor în economia națională	68
4.4.2. Importanța serviciilor în economia regională	72
4.4.3. Importanța serviciilor la nivel comunitar	73
4.5. Evoluții și tendințe ale sectorului servicii în economia românească și cea a Uniunii Europene – perioada 2000-2010 (până la integrare 2000-2006 și după integrare 2006-2010)	75
4.6. Impactul crizei asupra dinamicii sectorului serviciilor, cauze, efecte; sectorul financiar-bancar	81
4.7. Impactul crizei asupra bugetului, datoriei publice	86
4.8. Aspecte ale interacțiunii dintre politicile publice și cele ale sistemului bancar ...	88
4.9. Impactul crizei asupra comerțului internațional	89
4.10. Efectele crizei asupra administrației publice	95
4.11. Aspecte ale crizei în turism	98
Concluzii	100
Anexe	103
Bibliografie	126

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.7. Studiarea principalelor tendințe ale producției, comerțului și prețurilor produselor de bază, materiilor prime și produselor industriale pe plan mondial. Racordarea României la piețele acestor produse

Coordonator program: dr. Maria Cartas

Colectiv de autori: dr. Ecaterina Pațilea; Cristina Bumbac; Emilia Bălan; dr. Florela Stoian;
dr. Anca Dragomirescu; dr. Dana Ghițac

CUPRINS

Tendințe și perspective în evoluția cererii, ofertei și a prețurilor pe principalele piețe și la bursele internaționale de mărfuri

Volumul 1.

Oțel, feroaliaje, deșeuri metalice, metale neferoase, metale prețioase

I. Oțel	4
II. Feroaliaje de bază	20
III. Feroaliaje speciale	37
IV. Fier vechi și fontă	42

V. Metale neferoase speciale și pământuri rare	57
VI. Metale neferoase	82
1. Aluminiu	82
2. Cupru	97
3. Zinc	107
4. Plumb	119
5. Nichel	129
6. Deșeurile neferoase	133
VII. Metale prețioase	137

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.7. Studiarea principalelor tendințe ale producției, comerțului și prețurilor produselor de bază, materiilor prime și produselor industriale pe plan mondial. Racordarea României la piețele acestor produse

Coordonator program: dr. Maria Cartas

Colectiv de autori: Emilia Bălan; Ecaterina Pațilea; Simona Zamșa; dr. Anca Dragomirescu

CUPRINS

Tendințe și perspective în evoluția cererii, ofertei și a prețurilor pe principalele piețe și la bursele internaționale de mărfuri

Volumul 2.

Produse agroalimentare și materii prime agricole nealimentare

I. Cereale	4
II. Uleiuri vegetale comestibile	20
III. Făinuri proteice	33
IV. Carne	41
V. Zahăr	63

VI. Cafea	72
VII. Bumbac	79

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.7. Studiarea principalelor tendințe ale producției, comerțului și prețurilor produselor de bază, materiilor prime și produselor industriale pe plan mondial. Racordarea României la piețele acestor produse

Coordonator: dr. Maria Cartas

Autor: Mariana Papatulică

CUPRINS

Tendințe și perspective în evoluția cererii, ofertei și a prețurilor pe principalele piețe și la bursele internaționale de mărfuri

Volumul 3.

Țiței, produse petroliere

Țiței	1
1. Evoluția raportului cerere-ofertă pe piața internațională a țițeiului	2
2. Evoluția prețurilor țițeiului în primele nouă luni ale anului 2012	4
3. Impactul prețului țițeiului asupra economiei mondiale	11
4. Perspective privind piața țițeiului în trimestrul IV, 2012 și în 2013	13
4.1. Scenarii privind perspectivele prețurilor	13

4.2. Perspectivele cererii globale de țiței	17
4.3. Perspectivele ofertei	19
Produse petroliere	20
1. Evoluția prețurilor produselor petroliere, pe piețele spot vest-europene, în primele nouă luni ale anului 2012. Factori de influență	20
Benzina	20
Nafta	22
Motorina, diesel	23
Păcura	25
2. Modalități de cuantificare a profiturilor la rafinare. Evoluția profiturilor	26
3. Perspectivele raportului cerere-ofertă și ale industriei mondiale de rafinare a țițeiului în următorii cinci ani (orizont 2017)	29
4. Perspective pe termen scurt ale prețurilor produselor petroliere, pe piețele spot din Europa și S.U.A.	31
5. Evoluția prețurilor cu amănuntul ale produselor petroliere pe piața României	37
Date statistice și grafice	40

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.7. Studiarea principalelor tendințe ale producției, comerțului și prețurilor produselor de bază, materiilor prime și produselor industriale pe plan mondial. Racordarea României la piețele acestor produse

Coordonator: dr. Maria Cartas

Autor: dr. Florela Stoian

CUPRINS

*Asigurarea cu resurse nonenergetice în U.E.
Strategii și perspective 2020*

1. Asigurarea cu resurse nonenergetice în U.E.	4
1.1. Raportul cerere-ofertă de materii prime în U.E.	5
1.2. Siguranța aprovizionării și prețul materiilor prime în U.E.	6
1.3. Rezervele de minereuri metalifere la nivel mondial	8
1.4. Disfuncționalități și strategii în aprovizionarea cu materii prime la nivel mondial	12
2. Caracteristici ale industriei de neferoase din U.E.	15
2.1. Dificultățile cu care se confruntă industria de neferoase din U.E.	16

2.2. Evoluția producției și consumului de metale neferoase pe plan mondial și în U.E. în perioada 2000-2010	28
2.3. Schimburile comerciale cu produse neferoase ale U.E.	43
3. Tendințe în industria de neferoase pe plan mondial	48
3.1. Scenarii posibile în evoluția cererii și a ofertei la nivel mondial	50
3.2. Tendințe în industria europeană de neferoase	51
4. Politici la nivel internațional pentru sprijinirea eficienței resurselor	54
5. Inițiative europene privind asigurarea materiilor prime	56
5.1. Parteneriatul European pentru Inovare privind Materiile Prime	57
5.2. Strategia integrată pentru aprovizionarea cu materii prime în U.E. Inițiativa Strategică privind Materiile Prime	60
Bibliografie	69

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.7. Studiarea principalelor tendințe ale producției, comerțului și prețurilor produselor de bază, materiilor prime și produselor industriale pe plan mondial. Racordarea României la piețele acestor produse

Coordonator: dr. Maria Cartas

Autor: dr. Anca Dragomirescu

CUPRINS

Importanța reciclării deșeurilor în U.E.

Direcții pentru valorificarea materialelor refolosibile, recuperate din deșeuri, în România

I. O Europă eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor. Inițiativă oglindită în „Strategia Europa 2020”	1
I.1. De ce este importantă eficiența din punct de vedere al utilizării resurselor	1
I.2. „Strategia Europa 2020” și avantajele pe care le oferă o economie eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor	3
I.3. Exploatarea sinergiilor și gestionarea soluțiilor de compromis rezultate	6
I.4. Componente necesare pentru îndeplinirea obiectivelor inițiativei emblematice „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”	9

I.5. Constituirea unei baze de cunoștințe și adoptarea unei abordări analitice coerente	15
I.6. Utilizarea eficientă a resurselor – un motiv tot mai important de îngrijorare la nivel mondial	17
I.7. Guvernanța și monitorizarea progreselor înregistrate	19
Anexe	21
Anexa nr. 1: Inițiative prevăzute în 2011 pentru a îndeplini obiectivele inițiativei emblematică „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”	21
Anexa nr. 2: Principalele ipoteze de modelare ale U.E. și variațiile posibile ale parametrilor	25
II. Directive ale Uniunii Europene în ceea ce privește legislația recuperării și valorificării deșeurilor industriale	32
II.1. Deșeuri industriale și miniere	32
II.2. „Strategia Europa 2020” și Directiva 2006/21/CE	34
II.3. Cadrul politic și juridic pentru promovarea tratării depozitelor de deșeuri industriale și miniere	38
II.4. Tratarea deșeurilor miniere	40
II.5. Deșeurile metalurgice. Conceptul de deșeuri industriale. Provocările pentru mediu. Oportunități economice și sociale	44
II.6. Deșeurile din centralele termice. Rentabilizarea produselor de combustie a cărbunelui	47
Concluzii	52
Bibliografie	55

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.7. Studiarea principalelor tendințe ale producției, comerțului și prețurilor produselor de bază, materiilor prime și produselor industriale pe plan mondial. Racordarea României la piețele acestor produse

Coordonator: dr. Maria Cartas

Autor: dr. Maria Cartas

CUPRINS

Tendințe în producția și consumul de alimente modificate genetic pe plan mondial

- Sinteză de probleme –

1. Abordare conceptuală	4
2. Etape de evoluție ale OMG, clasificare	6
3. Principalele aspecte și tendințe ale dezvoltării și introducerii în mediu și pe piață ale plantelor modificate genetic	7
4. Principalele țări cultivatoare de plante modificate genetic (transgenice)	9
5. Plante modificate genetic și tipuri de culturi pe țări	12
6. Puncte de vedere privind avantajele și dezavantajele plantelor modificate genetic	20

7. Plantele transgenice în România	23
8. Perspective	26
9. Instituții specializate și abilitate în domeniu	27
Bibliografie	32

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*I.8. România în contextul noilor dimensiuni în era globalizării și dezvoltării relațiilor
Uniunii Europene de cooperare și parteneriat la scara marilor spații geoeconomice
și strategice ale lumii: America, Asia-Pacific, Africa și Orientul Mijlociu și ex-sovietic*

Coordonator: dr. Marcel Moldoveanu

Colectiv de autori: dr. Marcel Moldoveanu; dr. Florin Bonciu; Mirela Simion

CUPRINS

*România în contextul noilor dimensiuni ale globalizării și dezvoltării relațiilor
Uniunii Europene de cooperare și parteneriat la scara marilor spații geoeconomice
și strategice ale lumii*

Cuvânt înainte

1. Abordări conceptuale și pragmatice privind noile dimensiuni ale globalizării și integrării regionale	1
1.1. Reflecții privind noua arhitectură a relațiilor internaționale	1
1.2. Cooperare și integrare regională în contextul globalizării	5
1.3. Societățile transnaționale și sistemul global de valori	9

1.4. Conceptul de alter mondialism: regândirea construcției instituțiilor financiare internaționale	12
2. Reacții ale unor actori statali și instituționali față de tendințele manifestate în economia mondială	20
2.1. Bazinul Atlanticului și al Pacificului – semnificațiile transferului de putere economică	20
2.2. Locul și rolul Uniunii Europene în economia mondială la orizontul anilor 2030-2050	26
2.3. Evoluții posibile și riscuri pentru Uniunea Europeană în context global la orizontul anilor 2050	34
2.4. Evoluții posibile și riscuri pentru Statele Unite ale Americii în context global la orizontul anilor 2050	37
2.5. O nouă ordine mondială 2030-2050	44
3. Tendințe în domeniul fluxurilor mondiale de investiții străine directe: realități și provocări pentru România	51
3.1. Privire de ansamblu asupra evoluției economiei mondiale	51
3.2. Evoluții pe termen lung în domeniul investițiilor străine directe: 1996-2011	53
3.3. Scurtă radiografie asupra fluxurilor de ISD în anul 2011	54
3.4. Aspecte structurale privind investițiile străine directe – evoluții diferențiate pe grupe de țări	57
3.5. Considerente privind principalele forme de realizare a investițiilor străine directe	59
3.6. Perspective privind fluxurile mondiale de investiții străine în anul 2012 din perspectiva investitorilor potențiali	60
3.7. România: evoluții și perspective privind investițiile străine directe	63
Concluzii	68
Bibliografie selectivă	73

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.9. Contribuția politicii în domeniul achizițiilor publice la promovarea concurenței pe piața internă a U.E., în contextul strategiei „Europa 2020”. Provocările pentru sistemul de achiziții publice din România

Coordonator: dr. Lucia Iordache

Autori: dr. Lucia Iordache; dr. Andreea-Emanuela Drăgoi

CUPRINS

1. Regimul achizițiilor publice și concurența în cadrul Uniunii Europene	1
1.1. Etapele și obiectivele dezvoltării instrumentelor legislative ale U.E. în domeniul achizițiilor publice	1
1.2. Procesul de achiziție publică – componente, principii, etape și activități	5
1.2.1. Componentele sistemului de achiziții publice	5
1.2.2. Contractul de achiziție publică	9
1.2.3. Principiile stabilite de legislația U.E. pentru atribuirea contractelor de achiziții publice	11
1.2.4. Etape și activități ale procesului de achiziție publică	14

1.2.5. Caracteristici ale procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice	19
2. Importanța promovării concurenței pe piețele de achiziții publice din U.E.	28
2.1. Achizițiile publice – pârghie esențială pentru creșterea economică	28
2.2. Asigurarea concurenței efective – obiectiv-cheie al aplicării normelor U.E. privind achizițiile publice	30
2.2.1. Mecanisme prin care pot fi combătute structurile anticoncurențiale pe piețele de achiziții publice	30
2.2.2. Instrumente de prevenire a comportamentului anticoncurențial pe piețele de achiziții	32
2.2.3. Combaterea și sancționarea practicilor comerciale neloiale (conflictul de interese, favoritismul și corupția)	35
2.3. Strategia „Europa 2020” – provocările pentru politica în domeniul achizițiilor publice	42
2.4. Dimensiunea externă a politicii U.E. privind achizițiile publice	56
3. Impactul economic și social al achizițiilor publice în cadrul pieței interne a U.E.	62
3.1. Indicatori reprezentativi privind performanța în domeniul achizițiilor publice din U.E.	62
3.2. Implicațiile economice ale achizițiilor publice din U.E.	67
3.3. Rolul instrumentelor legislative pentru creșterea eficacității achizițiilor publice	73
3.4. Obstacole și soluții pentru funcționarea mai eficientă a piețelor de achiziții publice din U.E.	76
3.5. Concluzii	80
4. Revizuirea cadrului legislativ al U.E. privind achizițiile publice	82
4.1. Provocările pentru modernizarea reglementărilor privind achizițiile publice	82
4.2. Obiectivele principale ale reformei cadrului legislativ al achizițiilor publice	84
4.3. Noua directivă privind atribuirea contractelor de concesiune	86
4.4. Extinderea utilizării achizițiilor publice electronice pe Piața Unică – potențial important pentru economia U.E.	95

5. Sistemul de achiziții publice din România	98
5.1. Componentele sistemului de achiziții publice	98
5.1.1. Părțile implicate în aplicarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice	99
5.1.2. Cadrul legislativ al achizițiilor publice	105
5.2. Importanța mecanismului de control pentru prevenirea și combaterea fraudei și corupției în procesul de achiziție publică	113
5.3. Deficiențe ale sistemului de achiziții publice din România	117
5.3.1. Disfuncționalități ale piețelor de achiziții publice, din perspectiva reglementărilor în domeniul concurenței	119
5.3.2. Deficiențe în derularea procedurilor de achiziții publice în cadrul proiectelor finanțate din fonduri ale U.E.	124
Bibliografie	128
Lista tabelelor	
Tabel nr. 1: Indicatorul privind valoarea totală a cheltuielilor pentru lucrări, bunuri și servicii (în miliarde de euro)	63
Tabel nr. 2: Valoarea estimată a ofertelor publicate în TED, în intervalul 2006-2010 (miliarde de euro)	65
Tabel nr. 3: Numărul ofertelor publicate în Jurnalul Oficial al U.E., în intervalul 2006-2010	66
Tabel nr. 4: Diferențele între estimările Comisiei Europene și raportările statelor membre, privind valoarea achizițiilor publice în 2010 (miliarde de euro)	68
Tabel nr. 5: Părțile implicate în procedurile de achiziții publice	100
Tabel nr. 6: Cele mai frecvente surse de risc pentru generarea unui comportament inadecvat în procesul de achiziție publică	115
Lista graficelor	
Grafic nr. 1: Evoluția numărului de oferte publicate în Jurnalul Oficial al U.E. pe ansamblul U.E.-27, în perioada 2006-2010	67
Grafic nr. 2: Procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice pe ansamblul U.E. în 2010 (%)	69

Lista figurilor

Figura nr. 1: Indicatori ai eficienței costurilor achizițiilor publice 70

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.10. Oportunități de cooperare România-China în domeniul investițiilor în context european, la orizontul anilor 2013-2020. Partea I: Cadrul actual de dezvoltare a fluxurilor de investiții China-Uniunea Europeană

Coordonatori: dr. Virginia Câmpeanu; dr. Sarmiza Pencea

Colectiv de autori: dr. Virginia Câmpeanu; dr. Sarmiza Pencea; dr. Ecaterina Stănculescu; dr. Iulia Monica Oehler-Șincai; dr. Andreea Drăgoi; dr. Răzvan Cîmpean; drd. Ionela Bălțătescu; drd. Ana Cristina Bâlgăr

CUPRINS

Oportunități de cooperare România-China în domeniul investițiilor în context european, la orizont 2013-2020.

Partea I: Cadrul actual de dezvoltare a fluxurilor de investiții China-Uniunea Europeană

1. China – o superputere emergentă	1
2. China contează tot mai mult pentru Uniunea Europeană	13
2.1. Contextul economic global a favorizat dezvoltarea schimburilor comerciale	14
2.1.1. Mutații spectaculoase în „arhitectura” economiei mondiale	14

2.1.2. Criza a indus mutații în ierarhiile economiei mondiale	19
2.2. Comerțul U.E.-27 – China a crescut exponențial	24
2.3. Uniunea Europeană contează pe investitorii chinezi	36
2.3.1. Investițiile directe ale Chinei în străinătate – oportunitate sau pericol?	36
2.3.2. Investițiile în străinătate – necesitate pentru China	37
2.3.3. Spre o mai mare convergență între U.E.-27 și China prin investiții	39
2.3.4. Marea Britanie și Franța – campioane în atragerea investițiilor directe din China	41
2.3.5. Investiții directe chineze în estul Europei axate pe energie, industrie chimică și telecomunicații	42
2.3.6. Uniunea Europeană are nevoie de bani, China este dispusă să investească sume imense	44
2.4. Cadrul legal favorizează dezvoltarea relațiilor economice U.E.-27 – China	46
2.4.1. Uniunea Europeană – suportor al accesului Chinei la Organizația Mondială a Comerțului	46
2.4.2. U.E. desemnează China – partener strategic	47
2.4.3. Elemente de consens la Comisia mixtă U.E.-China	49
2.4.4. Dialog la nivel înalt Uniunea Europeană-China în perioada crizei economice și financiare globale	52
2.4.5. Probleme de soluționat în relațiile U.E.-China	55
2.4.6. Oportunități pentru agenții economici din Uniunea Europeană, dar și bariere la accesul pe piața Chinei	57
3. Drumul Chinei spre poziția de nou pol de putere în economia mondială	61
3.1. Transformarea Chinei – evoluții macroeconomice	61
3.1.1. Creștere economică de două cifre în 11 din ultimii 20 de ani	61
3.1.2. Factorii de susținere a creșterii economice în China	66
3.2. Impactul Chinei asupra cererii, ofertei, prețurilor și fluxurilor investiționale internaționale	87

3.3. Impactul Chinei asupra poluării, epuizării resurselor naturale ale lumii și încălzirii globale	98
4. China înfruntă criza economică globală și câștigă	102
4.1. Primele semne ale crizei economice în China și efectele asupra economiei reale	102
4.1.1. Efectele crizei: evidențierea unor mari vulnerabilități	103
4.1.2. Efecte ale crizei asupra ocupării: creșterea șomajului	109
4.2. Măsurile de contracarare a efectelor crizei în China	111
4.2.1. Modelul de dezvoltare chinez: statul are controlul strategic asupra direcției economiei	111
4.2.2. Pachetul anticriză de investiții și stimulare fiscală	115
4.2.3. Politici orizontale: programe de revitalizare a exportului și de încurajare a consumului intern	122
4.2.4. Politici orizontale: valorificarea oportunităților externe	128
4.2.5. Politici verticale: programe de restructurare și modernizare în industrii selectate	134
4.2.6. Posibile consecințe negative ale aplicării pachetului de măsuri stimulative în economia chineză	153
4.3. Implicații geopolitice și strategice ale politicilor economice ale Chinei	158
4.3.1. Locul actual al Chinei pe plan economic și strategic global	158
4.3.2. Interdependență și competiție China-SUA	164
4.3.3. Mișcări strategice ale Chinei de sprijin pentru Europa	169
4.3.4. Perspective diferite de rezolvare a dezechilibrelor care afectează economia mondială	173
5. Aspecte ale pieței financiare chineze	182
5.1. Măsurile recente de politică monetară adoptate de autoritățile chineze	182
5.1.1. Politică monetară restrictivă în anii 2010-2011	182
5.1.2. Schimbări în 2012 pe calea liberalizării sistemului bancar chinez	185
5.1.3. Noi tendințe la nivelul rezervelor valutare chineze	186

5.1.4. Liberalizarea cursului de schimb al yuanului și internaționalizarea sa treptată	190
5.2. Sectorul financiar nebancaar din China	199
5.2.1. Modul de operare a sistemului financiar nebancaar	200
5.2.2. Particularitățile sistemului financiar nebancaar în China	202
5.2.3. Diversificarea instrumentelor financiare în sistemul nebancaar din China	203
6. Potențialul de dezvoltare a relațiilor comerciale și investiționale România-China	214
6.1. Premise favorabile pentru dezvoltarea relațiilor economice cu China	214
6.2.1. Deceniul de boom al economiei românești	216
6.2.2. România pe primele locuri în ierarhia noilor state membre central și est europene	217
6.2.3. Recesiune în România după o creștere economică robustă	218
6.2.4. Potențialul comparativ al industriei românești	221
6.2.5. Ritmuri de creștere a economiei românești între cele mai înalte din U.E.-27 în următorii ani	225
6.3. Nivel record al comerțului României cu China în 2011	226
6.3.1. Comerțul românesc prezintă un dezechilibru structural mai mare decât al U.E.-27	227
6.3.2. Strategia națională de export impulsionează exportul spre China	228
6.3.3. Ce produse românești se cer pe piața Chinei	230
6.3.4. China – a cincea sursă de import a României	231
6.3.5. Se adâncește deficitul comercial al României pe relația China	233
6.4. Comerțul României cu produse din domeniul tehnologiilor înalte pe relația China	235
6.4.1. China în comerțul mondial cu produse din domeniul tehnologiilor înalte	236
6.4.2. Comerțul România-China cu produse din domeniul tehnologiilor înalte	238

6.5. China și România în clasamentele internaționale privind competitivitatea și facilitățile de derulare a comerțului exterior	240
6.5.1. Competitivitatea internațională a Chinei și a României	240
6.5.2. Logistica – sursă strategică a avantajului competitiv în economia globală	247
Anexe	252
Anexa 1: China: Fișa de țară – principalii indicatori economici	253
Anexa 2: Comerțul U.E.-27 cu China	254
Anexa 3: Principalele caracteristici ale comerțului României cu China	254
Anexa 4: Clasificarea produselor HT pe grupe și subgrupe de produse, conform nomenclatorului SITC rev.3	255
Anexa 5: Comerțul cu produse chimice	255
Anexa 6: Comerțul cu produse farmaceutice	256
Anexa 7: Comerțul cu echipamente de birou și de telecomunicații	256
Anexa 8: Comerțul cu calculatoare și echipamente de birou	257
Anexa 9: Comerțul cu echipamente de telecomunicații	257
Anexa 10: Comerțul cu circuite integrate și componente electronice	258
Anexa 11: Comerțul cu autovehicule și motoare	258
Anexa 12: Comerțul România-China cu produse HT, în perioada 2007-2011	259
Anexa 13: Indicele de facilitare a comerțului (ETI), detaliat în cazul Chinei	261
Anexa 14: Indicele de facilitare a comerțului (ETI), detaliat în cazul României	264
Bibliografie suplimentară selectivă	267
Lista tabelelor	
Tabel 1: Principalii exportatori mondiali de mărfuri în anul 2010	20
Tabel 2: Evoluția comerțului Uniunii Europene cu China	26

Tabel 3: Tendințe în dezvoltarea schimburilor comerciale bilaterale, pe măsura extinderii U.E.	30
Tabel 4: Dinamica exportului U.E.-27 în China, 2000-2011	31
Tabel 5: Dinamica importului de bunuri al U.E.-27 din China	34
Tabel 6: Stocul de investiții directe ale Chinei în țările dezvoltate din Uniunea Europeană (grup U.E.-15) în anul 2009	41
Tabel 7: Principalele investiții directe ale firmelor din China în U.E.-27, pe domenii și parteneri, 2006-2012	43
Tabel 8: Creșterea medie anuală a PIB, 1960-2011	63
Tabel 9: Intrările de investiții străine directe (ISD) în China 1984-2010	68
Tabel 10: Comerțul internațional cu mărfuri al Chinei, 1979-2011	81
Tabel 11: Investițiile chineze în străinătate în sectoare nefinanciare, în perioada 2003-2011	96
Tabel 12: Cele zece domenii vizate de pachetul de stimulare economică anticriză	116
Tabel 13: Clasamentul primelor 15 țări care înregistrează excedent comercial în 2011 (estimări)	171
Tabel 14: : Clasamentul primelor 15 țări care înregistrează deficit comercial în 2011 (estimări)	172
Tabel 15: Acordurile de <i>swap</i> valutare încheiate sau modificate de China în perioada 2008-martie 2012	197
Tabel 16: Reglementări de frânare a creșterii sectorului de finanțare nebancaară	212
Tabel 17: Dezechilibru structural în comerțul României și U.E. cu China	228
Tabel 18: Top-cinci grupe de produse exportate de România în China, 2011	230
Tabel 19: Top-cinci grupe de produse importate de România din China, 2011	233
Tabel 20: Comerțul exterior și balanța comercială ale Chinei și U.E. în domeniul produselor HT, în perioada 2006-2011	237
Tabel 21: Cei patru subindici și nouă piloni ETI și locurile ocupate de China și România	244
Tabel 22: China și România în clasamentul indicelui LPI, defalcat pe cei șase indicatori de performanță	251

Lista graficelor:

Grafic 1. Schimbări ale numărului de persoane angajate și ale numărului mediu de ore de muncă în industria prelucrătoare a statelor membre U.E., trim.I/2009 față de trim.I/2008	17
Grafic 2. Creșterea (reală) a PIB în U.E.-27, România și China, în perioada 2000-2011	21
Grafic 3. Dinamica deficitului comercial cu bunuri U.E.-27-China	27
Grafic 4. Locul Chinei în clasamentul primelor 10 țări din lume beneficiare de investiții străine directe (ISD), 2011	160
Grafic 5. Locul Chinei în clasamentul primelor 10 țări din lume furnizoare de investiții străine directe (ISD), 2011	161
Grafic 6. Consumul de resurse energetice primare ale Chinei comparativ cu U.E. și S.U.A., 2000-2011	162
Grafic 7. Consumul de cărbuni al Chinei în raport cu U.E. și S.U.A., 2000-2011	163
Grafic 8. Consumul de țiței în China comparativ cu alte țări BRIC, 1985-2011	163
Grafic 9. Deficitul comercial al S.U.A. cu China în comerțul cu bunuri	166
Grafic 10. Principalele țări deținătoare de obligațiuni guvernamentale S.U.A., mai 2012	167
Grafic 11. Evoluția ratei dobânzii de politică monetară în China în perioada decembrie 2008-iunie 2012 (%)	184
Grafic 12. Evoluția zilnică a RMB față de dolar în perioada ianuarie 2009-decembrie 2011 (în unități)	192
Grafic 13. Evoluția PIB în România comparativ cu alte state noi membre U.E., 2005-2009	219
Grafic 14. Poziția fiscală a României între cele 27 state membre ale U.E. în 2010 și prognoze pentru 2011	220
Grafic 15. Poziția Chinei între principalii parteneri la exportul României	229
Grafic 16. Poziția Chinei între principalii parteneri la importul României	231
Grafic 17. Deficit comercial nesustenabil pe relația China, 2000-2010	234
Grafic 18. Performanța logistică și diversificarea exporturilor	249

Lista casetelor:

Caseta 1	54
Caseta 2: exemplul industriei de jucării	106

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.11. Mutații structurale în comerțul internațional sub incidența rețelelor producției globale gestionate de corporațiile transnaționale

Coordonator: dr. Agnes Ghibuțiu

Colectiv de autori: dr. Agnes Ghibuțiu; dr. Florin Bonciu; drd. Ana-Cristina Bâlgăr;
drd. Andra Ghibuțiu; Nela Miru

CUPRINS

Lista de abrevieri

Introducere

1. Mutații structurale în economia mondială și în comerțul internațional	1
1.1. Remodelarea economiei mondiale	3
1.1.1. Mutații în distribuția PIB mondial	3
1.1.2. Mutații în sursele creșterii economice pe plan mondial	6
1.2. Schimbări structurale în comerțul internațional	8
1.2.1. Dinamica comerțului internațional	8

1.2.2. Schimbări în contribuția țărilor și în orientarea geografică a fluxurilor comerciale	12
1.2.2.1. Creșterea ponderii țărilor în dezvoltare/emergente în comerțul mondial	12
1.2.2.2. Intensificarea relațiilor comerciale Sud-Sud: o dimensiune importantă a comerțului internațional	15
1.2.2.3. Sporirea relevanței piețelor țărilor în dezvoltare/emergente pentru țările dezvoltate	17
1.2.2.4. Caracterul pronunțat intraregional al fluxurilor comerciale internaționale	18
1.2.3. Modificări în structura pe produse a comerțului internațional	18
1.2.3.1. Creșterea ponderii produselor prelucrate în comerțul țărilor în dezvoltare	20
1.2.3.2. Prevalența produselor intermediare în comerțul mondial: expresie a creșterii relevanței sistemului producției globale	22
1.3. Tendințe recente în evoluția comerțului internațional și perspectivele acestuia	26
1.3.1. Impactul crizei și particularitățile relansării comerțului internațional	26
1.3.2. Slăbirea redresării economiei și comerțului mondial în 2011	28
1.3.3. Perspectivele comerțului internațional pe termen scurt și mediu	31
2. Sistemul producției globale controlat de CTN. Tendințe recente și particularități	34
2.1. Expansiunea continuă a sistemului producției globale	36
2.1.1. Tendințe recente în evoluția principalilor indicatori ai producției internaționale	36
2.1.2. Tendințe în evoluția celor mai mari CTN din lume	40
2.1.3. Tendințe în evoluția fluxurilor și stocurilor mondiale de ISD și a distribuției lor pe principalele regiuni și țări	41
2.1.3.1. Evoluția fluxurilor globale de ISD receptate	41
2.1.3.2. Evoluția fluxurilor globale de ISD generate	45
2.1.3.3. Evoluția stocurilor globale de ISD receptate și generate	46

2.1.4. Aspecte structurale privind ISD: evoluții pe forme de realizare a ISD	48
2.1.5. Tendințe în distribuția sectorială a fluxurilor de ISD	49
2.1.6. Perspectivile fluxurilor mondiale de ISD	50
2.1.6.1. Perspectivile prin prisma investitorilor potențiali	50
2.1.6.2. Perspectivile conform proiecțiilor UNCTAD	51
2.2. Modalitățile producției internaționale nebazate pe participație la capital (MNPC)	54
2.2.1. Creșterea complexității lanțurilor globale ale valorii guvernate de CTN ..	54
2.2.2. Lanțurile globale ale valorii și alternativele de guvernare ale CTN	56
2.2.3. Evaluarea dimensiunii MNPC. Vânzările globale prin rețelele producției globale nebazate pe participație la capital	58
2.2.3.1. Prelucrarea industrială pe baze contractuale	59
2.2.3.2. Relocalizarea serviciilor	60
2.2.4. Impactul asupra comerțului internațional al rețelelor producției globale nebazate pe participație la capital	63
2.2.5. Contribuția potențială a MNPC la dezvoltarea capacităților industriale pe termen lung	65
3. Incidența rețelelor producției globale asupra comerțului internațional, politicilor comerciale și sistemului comercial multilateral	69
3.1. Implicații pentru configurația și structura comerțului internațional. Perspectivile globalizării comerțului	69
3.1.1. Procesul de fragmentare a producției, relocalizarea activităților economice și rețelele producției globale	69
3.1.2. Schimbările în configurația și structura comerțului internațional. Ce arată evidențele empirice?	71
3.1.2.1. Rețelele producției globale: platformă de integrare a țărilor în dezvoltare	71
3.1.2.2. Creșterea vertiginoasă a comerțului cu inputuri	72
3.1.2.3. Creșterea conținutului în importuri al exporturilor	75

3.1.3. Perspectivele globalizării comerțului prin intermediul rețelelor producției globale	76
3.2. Schimbări în natura comerțului internațional sub impactul rețelelor producției globale. Provocările la adresa teoriilor tradiționale ale comerțului	78
3.2.1. Către o nouă paradigmă a teoriei comerțului internațional?	79
3.2.2. O nouă cale de industrializare?	82
3.3. Implicații pentru politicile comerciale și pentru sistemul comercial global	87
3.3.1. Consecințe pentru definirea, analiza și măsurarea comerțului internațional. Provocările în termeni de politici comerciale	88
3.3.2. Schimbarea naturii comerțului și nevoia unor noi reguli comerciale multilaterale. Provocările la adresa OMC	92
3.3.2.1. Contradicția dintre comerțul secolului al XXI-lea și regulile comerciale multilaterale elaborate în secolul XX	92
3.3.2.2. Provocările la adresa OMC legate de modul în care ar trebui gestionate noile realități circumscrise producției integrate	94
3.3.3. Implicații dintr-o perspectivă macroeconomică mai amplă	96
3.3.3.1. Accentuarea volatilității comerțului internațional ca sursă generatoare de șocuri externe	96
3.3.3.2. Diminuarea relevanței balanțelor comerciale bilaterale în contextul dezbaterilor internaționale curente	98
3.3.3.3. Creșterea costului protecționismului comercial	99
4. Relevanța rețelelor producției globale pentru România, ca stat membru al U.E. Oportunități și provocări	101
4.1. Reacțiile de răspuns la nivelul U.E. în termeni de politici economice față de mutațiile structurale din comerțul internațional	101
4.1.1. Relevanța investițiilor internaționale pentru U.E.	101
4.1.2. Investițiile: noua frontieră a politicii comerciale comune	103
4.2. Analiza modului de raportare a României la noile realități	105
4.2.1. Evoluția fluxurilor și a stocurilor de ISD receptate de România	105
4.2.2. Repartizarea soldului ISD pe principalele activități economice	109

4.2.3. Repartizarea soldului ISD pe regiuni de dezvoltare și pe surse de proveniență	112
4.2.4. Tipurile de ISD atrase de România	114
4.2.5. Veniturile generate de ISD – profitul reinvestit și profitul repatriat	116
4.2.6. Poziția României pe plan internațional prin prisma ISD	118
4.2.7. Contribuția ISD la exporturile și importurile României	122
4.2.8. Perspectivele evoluției fluxurilor de ISD în România	126
5. Concluzii și propuneri	129
Anexe	144
Bibliografie	153

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR
Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

II.20. Piața învățământului superior în Uniunea Europeană

Coordonatori: dr. Radu Gheorghiu; dr. Manuela Unguru

Colectiv de autori: dr. Radu Gheorghiu; Răzvan Voinescu; dr. Manuela Unguru; Cristian Moisoiu; Ionela Bălțătescu; Adrian Ciobotaru

CUPRINS

Introducere	3
1. Tendințe recente ale educației terțiare și politicii educaționale în U.E.	4
Statistici privind educația terțiară în țările Uniunii Europene	5
Aspecte ale politicilor educaționale menite să crească impactul educației asupra creșterii economiei	6
2. Perspectivele unei piețe globale a resurselor educaționale. Resursele educaționale deschise ca „semnal slab”	9
Introducere	9
Metodologie	11
Interpretarea RED ca semnal slab	11

Scenarii de evoluție	11
Analiza morfologică	11
Dimensiuni și ipoteze	12
Restricții	14
Scenariile explorative	15
Scenariul 1: „Continuarea scenariului de bază”	15
Scenariul 2: „Piramida”	15
Scenariul 3: „Excelență regională”	16
Scenariul 4: „For dummies”	16
Scenariul 5: „Standarde internaționale de aptitudini”	17
Concluzii	18
Bibliografie	19
3. Randamentul investiției în educația superioară	20
Introducere	20
Metodologie	21
Tendențe ale randamentului educației superioare la nivel mondial	22
Determinanții randamentului educației superioare	23
Costurile cu educația superioară	24
Diferențialul de venituri	25
Penetrarea pe piața muncii a absolvenților de studii superioare	26
Cererea de profesii pe piața muncii	29
Mecanisme pentru finanțarea educației superioare	31
România: premise pentru construcția scenariilor privind evoluția randamentului educației superioare	33
Concluzii	37
Bibliografie	39
4. Finanțarea educației prin metoda voucherelor educaționale	41

Introducere	41
Tipuri și metode de finanțare a educației formale. Relevanța acestora pentru învățământul universitar	41
Subvenționarea educației în general și în învățământul universitar în mod special. Argumente pro și contra. Implicații economice și sociale	47
Subvenționarea educației prin metoda voucherelor: implicațiile „care se văd și care nu se văd”	48
Concluzii	51
Bibliografie	51
5. Conceptul de antreprenoriat și educația: antreprenoriatul academic și educația antreprenorială	53
Introducere	53
Conceptul de antreprenoriat	58
Ideea de antreprenoriat: de la mediul economic la mediul educațional	67
Antreprenoriatul academic și educația antreprenorială	71
Educația antreprenorială (I)	72
Educația antreprenorială. O abordare economică (II)	74
Provocări ale presupuzițiilor și comentarii	81
Concluzii	86
Bibliografie	87
Anexe	92
Anexa 1: Prioritățile sistemului de învățământ românesc	92
Anexa 2: Indicele de creștere a cheltuielilor cu educația, în prețuri constante (2000=100)	100

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.34. Dezvoltarea rurală sustenabilă și Strategia „Europa 2020” în perioada postcriză

Coordonator: dr. Andreea Emanuela Drăgoi

Colectiv de autori: dr. Andreea Emanuela Drăgoi; drd. Ana-Cristina Bâlgăr; Nela Miru

CUPRINS

Argument

1. Repere conceptuale	1
1.1. Dezvoltarea rurală în Uniunea Europeană. Istoric al evoluției și al paradigmelor conceptuale	1
1.2. Principiile politicii de dezvoltare rurală în Uniunea Europeană	8
1.3. Evoluția Politicii Agricole Comune și implicațiile asupra dezvoltării rurale	10
2. Strategia „Europa 2020” și noua abordare a politicii agricole comune privind dezvoltarea rurală	19
2.1. Strategia „Europa 2020” și impactul său asupra obiectivelor pe termen lung ale dezvoltării rurale	19
2.1.1. Provocările economice pentru Politica Agricolă Comună în contextul implementării Strategiei „Europa 2020”	21

2.1.2. Provocările de mediu pentru Politica Agricolă Comună în contextul implementării Strategiei „Europa 2020”	25
2.1.3. Provocările teritoriale pentru Politica Agricolă Comună în contextul implementării Strategiei „Europa 2020”	27
2.2. Elemente-cheie ale dezvoltării rurale la orizontul anilor 2020	32
3. Modalități de finanțare a dezvoltării rurale în Uniunea Europeană	39
3.1. Actualul context de finanțare a dezvoltării rurale în spațiul comunitar	39
3.1.1. Instrumente comunitare de finanțare a dezvoltării rurale	41
3.1.1.1. FEOGA – vehicul al impulsiei dezvoltării agriculturii comunitare	41
3.1.1.2. FEADR – instrument de finanțare al dezvoltării rurale	43
3.2. Perspective ale finanțării dezvoltării rurale la orizontul anilor 2020	47
3.3. Contribuția finanțării dezvoltării rurale la atingerea obiectivelor Strategiei „Europa 2020”	50
4. Criza economică internațională și noua paradigmă a dezvoltării rurale	57
4.1. Dezvoltarea rurală și provocările aduse de criza economică internațională	57
4.2. Planul european de redresare economică și dezvoltarea rurală	65
4.3. Direcții viitoare de dezvoltare a PAC în condițiile redresării economiei europene în perioada postcriză	70
5. Concluzii	77
Bibliografie	83
Anexe	87
Anexa 1: Principalii indicatori privind dezvoltarea agricolă în U.E., comparații cu alte state	88
Anexa 2: Impactul agriculturii în economiile statelor membre U.E., comparații cu alte state	89
Anexa 3: Evoluția anuală a indicelui creșterii veniturilor din agricultură în U.E., comparații cu alte state	90
Anexa 4: Cheltuielile cu agricultura și dezvoltarea rurală în U.E., pe sector de activitate (milioane de euro)	91

Anexa 5: Importanța agriculturii și a populației rurale în economia U.E.-27	92
Anexa 6: Structura plăților în cadrul Politicii Agricole Comune pe ansamblul U.E.	93
Lista tabelelor	
Tabelul 1: Evoluția istorică a dezvoltării rurale în U.E., etape și obiective	3
Tabelul 2: Actuala reformă a Politicii Agricole Comune	14
Tabelul 3: Plăți realizate în cadrul FEADR în intervalul 2010-2011	44
Tabelul 4: Ritmul de creștere al PIB în statele membre U.E. în perioada anterioară și ulterioară declanșării crizei economice internaționale (în %)	61
Tabelul 5: Distribuția pe domenii prioritare a fondurilor provenite din Bilanțul de Sănătate și din Planul European de Redresare Economică (PERE), în urma modificărilor programelor de dezvoltare rurală în ianuarie 2010	68
Tabelul 6: Distribuția pe state membre și domenii prioritare a fondurilor pentru dezvoltare rurală provenite din Bilanțul de Sănătate al PAC și din Planul European de Redresare Economică	68
Lista graficelor	
Graficul 1: Zonele rurale în U.E.-27, ponderea în totalul teritoriului și populației comunitare (în %)	2
Graficul 2: Evoluția celor mai importante cifre din domeniul agricol pe ansamblul U.E.	13
Graficul 3: Evoluția veniturilor din agricultură pe ansamblul Uniunii Europene între anii 2002-2011	23
Graficul 4: Distribuția cheltuielilor în cadrul Politicii Agricole Comune în perioada 2007-2010 (în % din totalul fondurilor alocate)	24
Graficul 5: Impactul financiar al propunerilor de reformare a PAC în ceea ce privește cheltuielile legate de piață pentru anul 2013 (milioane de euro)	31
Graficul 6: Structura fondurilor alocate în cadrul FEOGA pe categorii de finanțare	42
Graficul 7: Decalajele existente între statele membre în absorbția fondurilor din cadrul FEADR	45
Graficul 8: Ponderea finanțării dezvoltării rurale din FEADR/axă prioritară pe ansamblul U.E.-27 în 2011	46

Graficul 9: Estimări privind alocările financiare în cadrul PAC pentru perioada 2014-2020	48
Graficul 10: Implicații bugetare ale obiectivelor PAC în 2014-2020	49
Graficul 11: Rata ocupării forței de muncă cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani pe tip de regiune și pe ansamblul U.E. în anul 2009	51
Graficul 12: Distribuția populației cu risc de sărăcie, pe ansamblul U.E. în anul 2009	52
Graficul 13: Distribuția finanțării programelor statelor membre în domeniul dezvoltării rurale, în funcție de axele tematice prioritare (perioada 2007-2013)	53
Graficul 14: Ponderea principalelor măsuri de dezvoltare rurală cuprinse în cadrul multianual de finanțare 2007-2013, în totalul finanțării pe ansamblul U.E.-27	54
Graficul 15: Ponderea populației ocupate din zonele rurale în totalul populației active din U.E.-27	59
Graficul 16: Evoluția veniturilor din industriile agricole în U.E.-27 în perioada 2007-2010	60
Graficul 17: Evoluția producției agricole în U.E. în perioada 2007-2010	63
Graficul 18: Reorientarea fondurilor de dezvoltare rurală în contextul crizei pe ansamblul U.E.-27	69
Lista figurilor	
Figura 1: Viziunea U.E. privind politica de dezvoltare rurală	7
Figura 2: Dezvoltări istorice ale Politicii Agricole Comune și obiectivele lor	10
Figura 3: Pilonii PAC și interconexiunile dintre ei	16
Figura 4: Provocările cu care se confruntă în prezent Politica Agricolă Comună la nivelul U.E.	21
Figura 5: Implicații bugetare ale reformei PAC	28
Figura 6: Elemente-cheie ale reformei PAC în contextul obiectivelor Strategiei „Europa 2020” – noua structură a plăților directe către fermieri	29
Figura 7: PAC în perspectiva Strategiei „Europa 2020” – instrumente și obiective	30

Figura 8: Analiza SWOT a contribuției Politicii de dezvoltare rurală din U.E. la atingerea obiectivelor Strategiei „Europa 2020”	37
Figura 9: Principalele obiective ale investițiilor finanțate prin FEADR, în conformitate cu axele prioritare ale Politicii Agricole Comune	43
Figura 10: Instrumente ale PAC care se adresează provocărilor aduse de criza economică internațională	65

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

V. Economia bazată pe cunoaștere și inovare. Curente și metodologii noi în științe economice, în pas cu schimbările economico-sociale și cu progresul cunoașterii

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

V.44. Economia bazată pe cunoaștere: resursele materiale și umane din sectorul cercetare-dezvoltare din U.E. și principalii săi concurenți pe plan mondial

Coordonator: dr. Ecaterina Stănculescu

Colectiv de autori: dr. Ecaterina Stănculescu ; dr. Sarmiza Pencea; drd. Ionela Bălțătescu; Odette-Andreea Marinache

CUPRINS

1. Economia bazată pe cunoaștere în Uniunea Europeană	1
1.1. Economia bazată pe cunoaștere: un tablou de actualitate	1
1.2. Strategia „Europa 2020” – un document politic pentru prezentul și viitorul economiei bazate pe cunoaștere în Uniunea Europeană	4
1.3. Un cadru strategic comun pentru finanțarea cercetării-dezvoltării în Uniunea Europeană	12
1.4. Preocupări privind asigurarea resurselor materiale și umane pentru sectorul CD din U.E.	15
2. Resursele materiale din sectorul CD din U.E. și state concurente pe plan internațional	18

2.1. Cheltuielile totale din sectorul CD din U.E.-27 și statele membre precum și din alte state dezvoltate	18
2.2. Cheltuielile guvernamentale din sectorul CD în U.E.-27 și alte state concurente	29
2.3. Cheltuielile CD din sectorul afacerilor din U.E și statele concurente	35
3. Resursele umane din sectorul CD din U.E.-27 și state concurente pe piața mondială	47
3.1. Importanța resurselor umane pentru o economie bazată pe cunoaștere	47
3.2. Educația, capitalul uman și creșterea economică	48
3.3. Dezvoltarea resurselor umane din domeniul CD din U.E. și unele state concurente	49
3.4. Evoluția personalului angajat în CD în perioada 2005-2010	52
3.5. Regiunile cu cea mai intensă activitate CD din punctul de vedere al locurilor de muncă	57
3.6. Personalul CD din sectorul afacerilor	59
4. Sectorul cercetării-dezvoltării în China	66
4.1. Tranziția Chinei spre economia bazată pe cunoaștere și inovare	66
4.2. Ținte ale planificării strategice în sfera cercetării-dezvoltării și inovării în China	69
4.3. Eforturi și realizări în CD chineză din ultimul deceniu	72
4.4. Înzestrarea materială și umană în cercetarea-dezvoltarea R.P. Chineze	77
4.5. Resursele umane din sectorul CD din China	82
4.6. Producția științifică a Chinei și perspectivele acesteia	86
5. Principalele idei și concluzii	94
Anexe	101
Bibliografie selectivă	119

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

**VIII. Program interdisciplinar de prevenire a fenomenelor cu risc major
la scară națională**

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VIII.79. Managementul riscului de dezastre naturale de tip temperaturi extreme în Europa

Coordonatori: prof. univ. dr. Virginia Câmpeanu; dr. Dana Ghițac

Colectiv de autori: dr. Dana Ghițac; dr. Răzvan Cîmpean; dr. Virginia Câmpeanu;
dr. Lucia Iordache; dr. Cristina Bâlgăr; Emilia Bălan; dr. Andreea
Drăgoi

CUPRINS

I. Introducere	6
II. Dezastrele de tip temperaturi extreme și încălzirea globală în literatura internațională	13
1. Încălzire globală sau schimbări climatice? Semnificații conceptuale	13
2. Noi ipoteze în stabilirea determinantilor încălzirii globale – emisiile de gaze cu efect de seră generate de activitatea umană	15
3. Cauza majoră a încălzirii globale este concentrația excesivă în atmosferă a gazelor cu efect de seră (GES)	19
3.1. Reducerea concentrației de dioxid de carbon în atmosferă va duce la limitarea încălzirii globale	21

3.2. Pentru limitarea încălzirii globale, serviciile de furnizare a energiei trebuie să aibă nivel redus al emisiilor de gaze cu efect de seră	22
4. Tendințe globale și regionale pe termen lung ale evenimentelor climatice extreme	23
4.1. Schimbările climatice extreme la orizontul anului 2100, proiectate în funcție de scenariile diferite privind emisiile de gaze cu efect de seră (GES)	24
4.2. Tendințe ale temperaturilor extreme în Europa Centrală	25
4.3. Temperaturi extreme și valuri de căldură în Europa de Vest reflectate în literatura recentă	25
4.4. Tendințe ale evenimentelor de temperaturi extreme în bazinul mijlociu și de jos al Dunării	26
III. Analiza cauză-efect a dezastrelor naturale de tip temperaturi extreme în Europa	27
1. Metodologie	28
2. Certitudini și incertitudini în lumea științei privind încălzirea globală și schimbările climatice	30
2.1. Incertitudini cu privire la relația dintre tendința de încălzire globală și dezastrele de tip temperaturi extreme	30
2.2. Determinanții schimbărilor climatice globale	33
3. Analiza calitativă cauză-efect de tip <i>top-down</i> , privind dezastrele naturale de tip temperaturi extreme în Europa	34
3.1. Identificarea problemei: majorarea numărului și frecvenței evenimentelor de dezastre de tip temperaturi extreme în ultimele două decenii	34
3.2. Cauza principală a dezastrelor naturale de tip temperaturi extreme: creșterea concentrației gazelor cu efect de seră în atmosferă	35
3.3. Cauzele secundare și subcauzele dezastrelor de tip temperaturi extreme	37
3.4. Corelația între cauza principală, secundară și subcauze	38
3.5. Rezultatele analizei calitative cauză-efect privind dezastrele naturale de tip temperaturi extreme în Europa: Diagrama Ishikawa	39
4. Analiza cantitativă cauză-efect de tip <i>bottom-up</i> privind dezastrele naturale de tip temperaturi extreme în Europa	40

4.1. Instrumente utilizate	40
4.2. Elaborarea modelului dinamic IEM	41
4.3. Analiza cantitativă tip <i>bottom-up</i> , pe variante de asociere a efectului cu subcauze, cauze secundare și cauza principală	42
4.4. Concluzii	64
IV. Analiza de risc a ocurenței dezastrelor de tip temperaturi extreme la nivel mondial și în Europa	68
1. Dezastrele de tip temperaturi extreme domină numărul dezastrelor climatice din Europa	68
2. Analiza de risc a ocurenței dezastrelor de tip temperaturi extreme în Europa	69
2.1. Creștere dramatică a ocurenței în ultimele trei decenii	69
2.2. Europa – cea mai mare ocurență a dezastrelor de tip temperaturi extreme comparativ cu alte continente	70
2.3. Analiza ocurenței dezastrelor de tip temperaturi extreme, pe euroregiuni, în ultimele trei decenii	71
2.4. Analiza ocurenței dezastrelor pe subtipuri de temperaturi extreme	75
V. Analiza pagubelor economice și sociale provocate de dezastre de tip temperaturi extreme	86
1. Importanța procesului de evaluare a efectelor socioeconomice produse de dezastrele naturale în managementul riscului de dezastre	87
2. Risc și consecințe negative ale temperaturilor extreme	88
2.1. Dimensiunea economică a efectelor cauzate de fenomenele climatice extreme în Europa	89
2.1.1. Analiza pagubelor materiale provocate de dezastrele de tip temperaturi extreme în Europa, 1963-2011	93
2.1.2. Analiza pe euroregiuni a costurilor materiale determinate de dezastrele de temperaturi extreme	93
2.2. Dimensiunea efectelor sociale ale dezastrelor de tip temperaturi extreme în Europa	95
3. Studii de caz: evaluarea efectului economic și social al celor mai severe dezastre produse de temperaturi extreme în Europa	104

VI. Tendințe privind impactul dezastrelor de tip temperaturi extreme asupra principalelor sectoare economice ale Europei	118
1. Influența temperaturilor extreme asupra sănătății umane	119
2. Impactul temperaturilor extreme asupra agriculturii și silviculturii	124
2.1. Culturile agricole și efectivele de animale	130
2.2. Pescuitul și acvacultura	137
2.3. Resursele de apă	138
3. Impactul temperaturilor extreme asupra industriei	141
4. Influența temperaturilor extreme asupra turismului	149
5. Impactul temperaturilor extreme asupra sectorului de transport	153
6. Concluzii	155
VII. Managementul riscului de dezastre naturale cauzate de temperaturi extreme. Măsuri de prevenție și de intervenție	157
1. Ciclul de management al unui dezastru	157
2. Analiza de risc – element fundamental în elaborarea strategiilor de prevenție a dezastrelor naturale	158
2.1. Elemente esențiale în evaluarea și managementul riscului de producere a dezastrelor naturale	159
2.2. Principiile managementului eficient al dezastrelor	161
3. Reacția Uniunii Europene privind riscul producerii de dezastre naturale, ca urmare a ocurenței temperaturilor extreme	162
3.1. Prevenirea: element crucial al strategiilor comunitare în domeniul gestionării dezastrelor naturale	164
3.2. Măsuri de intervenție postdezastru la nivelul Uniunii Europene. Programe comunitare și modalități de finanțare	165
3.2.1. Fondul de Solidaritate al U.E. (FSUE) și măsurile comunitare de asistență postdezastru	165
3.2.2. Instituirea unor măsuri de reacție rapidă a U.E. în cazul producerii de dezastre naturale (Recomandările Parlamentului European)	172

3.2.3. Acordarea de ajutoare umanitare în caz de dezastre (Rezoluția Parlamentului European)	173
4. Măsurile de prevenție și intervenție în caz de dezastre naturale în România	174
4.1. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României și managementul dezastrelor naturale	174
4.2. Măsurile prevăzute pe termen lung	176
5. Concluzii	177
Referințe bibliografice	179
Studii de caz	
Studiu de caz 1. Efecte ale temperaturilor extreme: Grecia în 2009 – incendii de pădure	166
Studiu de caz 2. Subvenții FSUE în Cipru pentru dezastre de tip temperaturi extreme	171
Studiu de caz 3. Subvenții FSUE în Cipru pentru dezastre de tip temperaturi extreme	175
Lista graficelor	
Grafic 1. Comparație între ponderea ocurenței fiecărui tip de dezastru natural în Europa și cea a victimelor omenești pe care le-au produs din 1982	8
Grafic 2. Evoluția ocurenței temperaturilor extreme în Europa (1900-2012)	8
Grafic 3. Ponderea decenală a ocurenței și a impactului socioeconomic al temperaturilor extreme în Europa	9
Grafic 4. Comparația ponderilor continentale, pentru diversele manifestări ale temperaturilor extreme (în perioada 1900-2012)	10
Grafic 5. Cele mai scăzute niveluri ale iradierii solare în perioada 2005-2010	17
Grafic 6. Europa: deviații ale temperaturilor medii anuale și decadale în 1850-2008, comparativ cu media perioadei 1850-1899 (în grade Celsius)	31
Grafic 7. Evoluția și trendul numărului de dezastre de tip temperaturi extreme la nivel mondial și european, în perioada 1980-2012	35
Grafic 8. Evoluția concentrației atmosferice globale de CO ₂ în perioada 1750-2011	37

Grafic 9. Evoluția consumului energetic agregat, pe bază de hidrocarburi, în Europa (incl. Eurasia) 1980-2010	43
Grafic 10. Mutații în structura consumului energetic bazat pe hidrocarburi în Europa, 1980-2010	44
Grafic 11. Analiza subcauză-efect: Corelația consum energetic agregat bazat pe combustibili fosili în Europa – dezastre de temperaturi extreme	46
Grafic 12. Analiza subcauză-efect: Evoluție și tendințe consum hidrocarburi în Europa și la nivel mondial/număr dezastre temperaturi extreme în Europa, 1980-2012	48
Grafic 13. Evoluția GES pe bază de combustibili fosili pe plan mondial și în Europa (incl. Eurasia)	50
Grafic 14. Europa – Mutații în structura regională a emisiilor totale de GES provenite din consumul de combustibili fosili, 1980-2010	51
Grafic 15. Evoluția emisiilor de GES și a consumului energetic pe bază de combustibili fosili în Europa, 1980-2010	52
Grafic 16. Analiza cauză secundară-efect: emisii gaze cu efect de seră din consum energetic pe bază de combustibili fosili/dezastre de tip temperaturi extreme în Europa, 1980-2010	53
Grafic 17. Analiza cauză secundară-efect: evoluția și trendul emisiilor de GES în Europa și la nivel mondial și a numărului de evenimente de temperaturi extreme în Europa	55
Grafic 18. Curba lui Keeling privind concentrația dioxidului de carbon în atmosferă și ciclul anual al concentrației CO ₂	57
Grafic 19. Evoluția concentrației de CO ₂ în atmosferă, 1744-2008	58
Grafic 20. Modul de măsurare a schimbărilor climatice globale prin ciclul carbonului	59
Grafic 21. Schimbări ale temperaturii globale medii anuale, 1880-2010	60
Grafic 22. Evoluția emisiilor de GES la nivel mondial și în Europa și a concentrației de CO ₂ în atmosferă, în 1980-2010 (baza constantă 1980)	62
Grafic 23. Corelația între cauza principală – creșterea concentrației de CO ₂ în atmosferă/efect dezastre de tip temperaturi extreme	63

Grafic 24. Corelația între cauza principală – creșterea concentrației CO ₂ în atmosferă, cauzele secundare – emisii GES de natură antropică la nivel mondial și european și efect – dezastre tip temperaturi extreme	64
Grafic 25. Structura dezastrelor naturale în Europa, 1963-2011	68
Grafic 26. Evoluția numărului de dezastre tip temperaturi extreme în Europa	69
Grafic 27. Ocurența subtipurilor de temperaturi extreme	70
Grafic 28. Europa de Est: intensificarea numărului și frecvenței dezastrelor de temperaturi extreme	71
Grafic 29. Europa de Sud: intensificarea numărului și frecvenței dezastrelor de temperaturi extreme	72
Grafic 30. Europa de Vest: intensificarea numărului și frecvenței dezastrelor de temperaturi extreme	74
Grafic 31. Europa de Nord: intensificarea numărului și frecvenței dezastrelor de temperaturi extreme	75
Grafic 32. Evoluția pagubelor materiale provocate de dezastrele de tip temperaturi extreme în Europa, 1963-2011	93
Grafic 33. Costul material al dezastrelor provocate de temperaturi extreme pe euroregiuni	94
Grafic 34. Costurile sociale ale dezastrelor provocate de temperaturi extreme în Europa	101
Grafic 35. Corelații între numărul de decese și numărul de evenimente de temperaturi extreme în Europa	101
Grafic 36. Dinamica pierderilor sociale (decese + persoane afectate) provocate de temperaturile extreme, pe euroregiuni	102
Grafic 37. Analiza numărului de decese provocate de dezastre de tip temperaturi extreme, pe euroregiuni	103
Grafic 38. Analiza numărului de persoane afectate de dezastrele de tip temperaturi extreme, pe euroregiuni	104
Grafic 39. Evoluția comparativă între variabilitatea temperaturilor și randamentele culturilor agricole în Europa, în perioada 1960-2010	131

Grafic 40. Evoluția comparativă între variabilitatea temperaturilor, producția și consumul de energie electrică în Uniunea Europeană, în perioada 1990-2010	146
Grafic 41. Dezastre cauzate de temperaturi extreme în cadrul cererilor adresate Fondului de Solidaritate al U.E. între 2002 și 2010 (milioane euro)	169
Grafic 42. Ponderea dezastrelor cauzate de temperaturi extreme în totalul fondurilor acordate de FSUE (milioane de euro)	170
Lista figurilor	
Figura 1. Diagrama cauză-efect Ishikawa: determinanții evenimentelor climatice extreme de tip temperaturi extreme în Europa	40
Figura 2. Fluxurile de căldură derulate între organismul uman și mediul extern în timpul perioadelor caniculare	97
Figura 3. Modificările de temperatură în perioada iunie-august 2003 (°C)	105
Figura 4. Ample incendii de pădure, Portugalia – 2003	107
Figura 5. Impactul caniculei din 2003 asupra sectorului agricol din principalele țări afectate	108
Figura 6. Harta extinderii fenomenelor cauzate de temperaturile extreme din 2010 în Rusia	114
Figura 7. Previzunile modificărilor randamentului culturilor agricole în Europa pe baza modelului HadCM3/HIRHAM pentru anii 2080, comparativ cu perioada medie de referință 1961-1990	133
Figura 8. Principalele elemente ale analizei de risc	159
Figura 9. Evaluarea riscurilor pe niveluri de analiză	160
Lista tabelelor	
Tabel 1. Accelerarea creșterii concentrației de CO ₂ în atmosferă în ultimele cinci decenii	36
Tabel 2. Ocurența dezastrelor de temperaturi extreme pe continente, 1963-2012	70
Tabel 3. Temperaturile cele mai scăzute înregistrate în țările din Europa	76
Tabel 4. Ocurența dezastrelor provocate de valuri de frig în țările din Europa, în perioada 1963-2012	77

Tabel 5. Ocurența condițiilor extreme de iarnă în țările din Europa, în perioada 1963-2012	79
Tabel 6. Temperaturile cele mai ridicate înregistrate în Europa	82
Tabel 7. Ocurența valurilor de căldură în țările din Europa, în perioada 1963-2011	84
Tabel 8. Sinteză a efectelor economice generate de temperaturi extreme (pozitive și negative)	91
Tabel 9. Factori fiziologici cu influență asupra vulnerabilității populației la temperaturi caniculare	98
Tabel 10. Numărul de decese raportate în principalele țări afectate de valul de căldură din 2003	110
Tabel 11. Măsuri și strategii prevăzute de SATT și de planurile naționale pentru situații de urgență	112
Tabel 12. Etape și strategii specifice în managementul de risc al dezastrelor naturale	158

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

IX. Economia României și sistemul euro
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

IX.83. Criza datoriilor suverane și reforma tratatelor europene. Impactul acestora asupra monedei euro și a țărilor est-europene

Coordonator: dr. Eugen Andreescu

Colectiv de autori: dr. Eugen Andreescu; dr. Simona Poladian; Dragoș Sălăgean; Rodica Velciu

CUPRINS

Criza datoriilor suverane și reforma tratatelor europene.
Impactul acestora asupra euro și a țărilor est-europene

Introducere

I. Zona euro construiește cu pași mici o veritabilă uniune monetară	1
II. Pactul fiscal	5
III. Deficitele bugetare	9
IV. Mecanismul european de stabilitate (MES)	13
V. Implicații ale unei eventuale ieșiri a Greciei din zona euro	19
V.1. Situația actuală a Greciei	26
V.2. Cum funcționează „Troika” internațională	28

VI. Criteriile de convergență pentru intrarea în zona euro	29
VII. Opinii referitoare la euro	33
VIII. Stadiul pregătirii unor țări candidate la euro	37
VIII.1. Cehia	37
VIII.2. Letonia	43
VIII.3. Polonia	53
VIII.4. Ungaria	72
Anexe	83
Bibliografie selectivă	94

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

IX. Economia României și sistemul euro

Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

IX.84. Perspectivele guvernănei economice în Uniunea Europeană: integrare fiscală și disciplinarea bugetară

Coordonator: dr. Petre Prisecaru

Colectiv de autori: drd. Ionela Bălțătescu; dr. Iulia Monica Oehler-Șincai; dr. Alina Ligia Dumitrescu; Mariana Papatulică

CUPRINS

*Perspectivele guvernănei economice în Uniunea Europeană
– integrare fiscală și disciplinarea bugetară*

1. Guvernanța specifică U.E.

Abstract	1
1.1. Conceptul guvernănei multinivel	1
1.2. Principalii actori și rețele ale guvernănei comunitare	7
1.3. Reconsiderarea rolului statului național în contextul integrării europene	9
1.4. Metodele de guvernăță comunitară	18
1.5. Principiile guvernănei comunitare	25
1.5.1. Principiul subsidiarității	25

1.5.2. Principiul proporționalității	30
1.6. Concluzii	31
Bibliografie	33
Abrevieri	36
2. Realizări recente pe linia guvernancei economice a U.E.	37
Abstract	37
2.1. Cadrul legislativ și instituțional al guvernancei economice în U.E.	37
2.2. Guvernanța economică și stabilitatea financiară în zona euro	42
2.3. Reformele recente ale guvernancei economice a U.E. – pactele adoptate în ultimii ani	49
2.3.1. Semestrul european	49
2.3.2. Pachetul legislativ de șase măsuri	51
2.3.3. Pactul Europlus	54
2.3.4. Tratatul de stabilitate fiscală (Tratatul privind stabilitatea, coordonarea și guvernanța)	55
2.3.5. Pactul pentru creștere economică și locuri de muncă	58
2.4. Concluzii privind evoluția guvernancei economice în U.E.	63
Bibliografie	67
Abrevieri	68
3. Uniunea fiscală și problema restructurării datoriilor euroregiunii în contextul economic și politic al zonei euro și U.E.	70
Abstract	70
3.1. Uniunea fiscală în contextul economic și politic al Zonei euro și U.E.	70
3.2. Eurosistemul: mecanisme intrinseci de rostogolire a datoriilor și acumulare de noi datorii.....	79
3.2.1. Organizarea instituțională a eurosistemului și acumularea datoriilor publice în euroregiune	79
3.2.2. Sistemul TARGET2 și rolul său în procesul acumulării datoriilor publice ale guvernelor din Zona euro	82

3.3. Strategii și instrumente de politică propuse pentru soluționarea crizei datoriilor: o perspectivă critică	86
3.3.1. Consecințele finanțării deficitelor guvernamentale și datoriilor publice <i>via</i> BCE	86
3.3.2. Euroobligațiunile și creșterea coeficientului de îndatorare al EFSF/ESM	88
3.3.3. Euro-TARP	91
3.4. Concluzii	92
Bibliografie	93
Abrevieri	94
4. Abordarea dezechilibrelor macroeconomice – Rolul procedurii dezechilibrelor excesive	96
Abstract	96
4.1. Considerații teoretice despre problema deficitelor macroeconomice și situația lor în zona euro	96
4.2. Perfecționarea guvernancei economice pe calea procedurii dezechilibrelor excesive	104
4.3. Concluzii privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor excesive	108
Bibliografie	110
Abrevieri	111
5. Guvernanța și NMP în impas: cercul vicios al crizei datoriilor suverane din Spania	112
Abstract	112
5.1. Eșecul NMP și nevoia proiectării unei noi arhitecturi a guvernancei economice	112
5.2. Evoluția conjuncturii economice a Spaniei în perioada actuală – studiu de caz	116
5.3. Comentarii pe marginea Programului de stabilitate spaniol 2012-2015 și a Programului național de reformă 2012	126

5.3.1. Succintă trecere în revistă a măsurilor de austeritate întreprinse de guvernul spaniol	126
5.3.2. Recomandările Comisiei Europene și ale Consiliului U.E. privind Programul de stabilitate spaniol 2012-2015 și a Programului național de reformă 2012	129
5.4. Concluzii privind calea către revenirea la normalitate a economiei spaniole	133
Bibliografie	134
Abrevieri	136
6. Reforma sectorului financiar și bancar. Perfecționarea reglementărilor în domeniu	137
Abstract	137
6.1. Reforma sectorului financiar și bancar	137
6.2. Perfecționarea reglementărilor în domeniul financiar-bancar	139
6.3. Uniunea bancară	150
6.4. Concluzii	156
Bibliografie	161
Abrevieri	162
7. Perfecționarea guvernancei globale și a instituțiilor financiare internaționale	163
Abstract	163
7.1. Perfecționarea guvernancei economice globale	164
7.1.1. Considerații generale referitoare la guvernança globală	164
7.1.2. Instituționalizarea guvernancei economice globale	166
7.1.2.1. Modalități de exercitare a guvernancei economice globale	166
7.1.2.2. Forme instituționale de exercitare a guvernancei economice globale	167
7.1.2.3. Reformarea guvernancei globale. Obiective pe termen scurt; obiective pe termen lung	170
7.2. Reforma instituțiilor financiare internaționale	175
7.2.1. Instituțiile financiare internaționale	175

7.2.2. Reforma instituțiilor multilaterale: propuneri recente	178
7.2.2.1. Reforma instituțiilor (financiare) de la Bretton Woods	178
7.2.2.2. Reforma OMC	181
7.2.2.3. Reforma sistemului ONU	182
7.2.3. Reforma arhitecturii financiare internaționale	184
7.2.4. Contribuția UE la guvernarea globală	189
7.3. Perfecționarea raporturilor dintre instituțiile financiare internaționale și cele regionale	191
7.4. Guvernarea și problemele globale	197
7.5. Concluzii	200
Bibliografie	203
Abrevieri	205

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

**X. Teoria și practica gestionării crizei – criza teoriei și politicilor economice
și sociale contemporane - propunere nouă**

Tema de cercetare:

*X.89. Modificări structurale în economia mondială ca efect al crizei financiare și economice.
Analiza modelelor de dezvoltare economică a statelor lumii prin prisma rezistenței față de
situațiile de criză*

Coordonator: dr. Simona Moagăr-Poladian

Colectiv de autori: dr. Eugen Andreescu; drd. Ionela Bălțătescu; dr. Andreea Drăgoi; dr.
Alina Ligia Dumitrescu; dr. Lucia Iordache; dr. Simona Moagăr-
Poladian; dr. Iulia Monica Oehler-Șincai; dr. Sarmiza Pencea; Rodica
Velciu, Nela Miru – Anexe

CUPRINS

1. Economia mondială în fața provocărilor majore determinate de deplasarea polilor de putere	1
1.1. Influența crizei financiar-economice internațională asupra evoluției schimburilor comerciale cu bunuri de servicii, pe principalele regiuni și țări ale lumii; noi ierarhii de putere economică se conturează pe harta geostrategică a lumii	1
1.2. Un nou concept al investițiilor străine directe își face loc la nivel mondial	7
1.3. Schimbări majore în sistemul monetar internațional: apariția MES – instrument pentru salvarea euro	10
Bibliografie selectivă	14

2. Efectele crizei financiar-economice internațională asupra S.U.A., Japoniei și Uniunii Europene	15
2.1. Statele Unite ale Americii	15
2.1.1. America celor bogați și America celor săraci	25
2.1.2. Scăderea rolului dolarului american pe piețele internaționale	28
2.2. Japonia	32
2.2.1. Evoluția economică a Japoniei în perioada 2011-2012	33
2.3. Uniunea Europeană	38
2.3.1. Evoluția balanței de plăți curente la nivelul U.E.-27 sub impactul crizei	39
2.3.2. Balanța contului curent a U.E.-27 în raport cu principalii parteneri externi	40
2.3.3. Balanța mișcărilor de capital – U.E.-27	42
2.3.4. Balanța contului curent – U.E.-27. Scurtă analiză pe țări	43
2.3.5. Sistemul TARGET2 și dezechilibrele de cont curent din euroregiune	48
Bibliografie	53
3. Reconfigurarea modelelor de dezvoltare ale țărilor BRICS în contextul crizei financiare și economice mondiale	55
3.1. Introducere	55
3.2. Criza: oportunitate și, totodată, amenințare pentru țările BRICS	57
3.3. Succintă prezentare a conjuncturii economice a țărilor BRICS	68
3.4. Concluzii privind „noua cale de creștere” a țărilor BRICS	76
Bibliografie	78
4. Modelul chinez de dezvoltare sub testul crizei economice globale	79
4.1. Mecanismul nașterii modelului economic chinez: „Să trecem râul pipăind pietrele cu piciorul”	79
4.2. Testul crizei economice globale	83
4.2.1. Performanțele trecutului nu garantează succesele viitorului	83

4.2.2. Imperfecțiunile modelului chinez	85
4.2.3. Intervenționismul anticriză : succese imediate, urmate de efecte colaterale nedorite	88
4.2.4. De ce China a trecut mai bine decât alte țări testul crizei economice globale?	91
4.3. În loc de concluzii	96
Bibliografie selectivă	97
5. Rusia și Polonia – state europene care nu au fost afectate major de criza financiar-economică	101
5.1. Criza și efectele sale în Rusia. Modelul rusesc de redresare economică	101
5.2. Modelul polonez: rezistență în fața crizei prin promovarea unei creșteri economice durabile	114
5.2.1. Măsurile corecte adoptate de guvernul polonez pentru stimularea creșterii economice	114
5.2.2. Perspectivele evoluției economiei poloneze în perioada 2012-2014	124
Bibliografie	130
Concluzii	131
Anexe	133
Lista graficelor	
Grafic 1: Evoluția PIB-ului, exporturilor și producției la nivel mondial, în perioada 2009-2011 (%)	1
Grafic 2: Exporturile mondiale în perioada 1973-2011 (miliarde \$)	2
Grafic 3: Evoluția exporturilor de bunuri, la nivel mondial, în perioada 2005-2011 (% medii anuale)	4
Grafic 4: Ponderea principalilor 10 exportatori mondiali de servicii comerciale în total exporturi mondiale, în 2011 (%)	6
Grafic 5: Structura ISD în funcție de sectorul producției, în 2011 comparativ cu 2008 (%)	8

Grafic 6: Evoluția soldului balanței de plăți curente și a principalelor sale componente, la nivelul U.E.-27, în perioada 2006-2011	39
Grafic 7: Evoluția ritmului anual de creștere al PIB (%) și soldul contului curent (% din PIB) în U.E.-27, în perioada 2006-2011	40
Grafic 8: Evoluția soldului balanței de plăți curente a U.E.-27 cu principalii parteneri externi, în perioada 2006-2011 (milioane euro)	41
Grafic 9: Evoluția soldului contului de capital U.E.-27, în perioada 2006-2011 (milioane euro)	43
Grafic 10: Poziția investițională internațională netă a țărilor membre U.E.-27, în 2011 (% PIB)	45
Grafic 11: Evoluția poziției investiționale internaționale nete, la nivel de țară membră U.E., 2006-2011 (miliarde euro)	46
Grafic 12: Balanța netă Eurosistem/TARGET2 (miliarde euro)	50
Grafic 13: China, Brazilia, India și Rusia în ierarhia țărilor lumii în funcție de PIB, 2008, 2011 și 2017, în prețuri curente, în miliarde dolari	57
Grafic 14: Țările BRICS în ierarhia principalilor exportatori de bunuri la nivel mondial în 2008 și 2011, în miliarde dolari (în paranteză, ponderile în exporturile globale, în %)	59
Grafic 15: Țările BRICS în ierarhia principalilor exportatori de servicii la nivel mondial în 2008 și 2011, în miliarde dolari (în paranteză, ponderile în exporturile globale, în %)	59
Grafic 16: Balanțele comerciale ale țărilor BRICS, 2000-2011, în milioane dolari	60
Grafic 17: Fluxurile de ISD generate și receptate de țările BRICS, 1990-2011, în milioane dolari	62
Grafic 18: Fluxurile de ISD atrase și generate de țările BRICS, 1990-2011, în milioane dolari	63
Grafic 19: Țările BRICS în ierarhia țărilor și teritoriilor lumii în funcție de nivelul fluxurilor de ISD atrase în 2008 și 2011, în milioane dolari	64
Grafic 20: Țările BRICS în ierarhia țărilor și teritoriilor lumii în funcție de nivelul fluxurilor de ISD generate în 2008 și 2011, în milioane dolari	65
Grafic 21: Remiterile conaționalilor din străinătate la nivelul țărilor BRICS, 1990-2010, în dolari	67

Grafic 22: Ritmurile anuale de creștere a PIB al țărilor BRICS, în termeni reali (în procente)	68
Grafic 23: Rata dobânzii de politică monetară în țările BRICS în perioada decembrie 2008-octombrie 2012 (în %)	71
Grafic 24: Rata inflației la nivelul țărilor BRICS în perioada 2007-2017 (măsurată prin indicele armonizat al prețurilor de consum, medii anuale, variații procentuale)	71
Grafic 25: Rata șomajului în Brazilia, Rusia, China și Republica Africa de Sud, în perioada 2007-2017 (în procente din populația activă, medii anuale, în procente)	72
Grafic 26: Investițiile productive la nivelul BRICS în perioada 2007-2017 (în procente din PIB)	73
Grafic 27: Soldul bugetar în țările BRICS în perioada 2007-2017	74
Grafic 28: Datoria publică (brută) în țările BRICS în perioada 2007-2017	74
Grafic 29: Soldul balanței contului curent al țărilor BRICS în perioada 2007-2017	75
Grafic 30: China: Declinul creșterii economice trimestriale (%)	90
Grafic 31: China – Modificări medii anuale ale PIB și ale consumului în perioada 2000-2011 și prognoze pentru 2012-2021 (%)	94
Grafic 32: Deprecierea rublei în raport cu euro, în intervalul august-septembrie 2008	102
Grafic 33: Reluarea creșterii economice, după încheierea recesiunii	104
Grafic 34: Evoluția consumului, investițiilor, exporturilor și a creșterii economice în Rusia, în intervalul 2008-2009	104
Grafic 35: Descreșterea ratei inflației în Rusia în 2009, comparativ cu 2008	105
Grafic 36: Amendamente aduse la bugetul federal în aprilie 2009	106
Grafic 37: Evoluția ritmului de creștere a PIB în Rusia în perioada 2000-2011	108
Grafic 38: Evoluția prețului principalelor bunuri energetice, în perioada 1992-2010 ...	109
Grafic 39: Repere importante din evoluția prognozată a fluxurilor financiare în Rusia, în perioada 1992-2012	110
Grafic 40: Evoluția exporturilor ruse de la momentul acutizării crizei și până în prezent (2009-2012)	111

Grafic 41: Investițiile străine – vehicul al redresării economice rusești (modificări anuale, în procente)	112
Grafic 42: Contribuția exporturilor nete, cererii interne și a stocurilor la creșterea PIB, în perioada 2004-2014)	115
Grafic 43: Implementarea fondurilor europene în Polonia la 1 decembrie 2010	118
Grafic 44: Modificările anuale ale PIB în U.E. și în Polonia, în perioada 2008-2014 (în %)	125

Lista tabelelor

Tabel 1: Evoluția ponderii exporturilor principalelor state în total exporturi mondiale cu bunuri, în perioada 1993-2011 (%)	3
Tabel 2: Contribuția financiară a statelor din Zona Euro la capitalul MES	10
Tabel 3: Soldul curent de capital la nivel extra U.E.-27, în perioada 2006-2011 (milioane euro)	42
Tabel 4: Evoluția balanței contului curent, extra U.E.-27, 2006-2011 (milioane euro)	44
Tabel 5: Ierarhia primelor 10 economii cu cele mai mari rezerve valutare și de aur (miliarde USD)	86
Tabel 6: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Rusiei, în perioada 2009-2013	107
Tabel 7: Fondurile europene alocate în perioada 2007-2013 și gradul lor de absorbție în perioada 2007-2010, în noile state membre din U.E.	117
Tabel 8: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici în perioada 2008-2011 și previziuni pentru 2012-2013	123

Lista anexelor

Anexa nr. 1 – Poziția investițională internațională netă, țările membre U.E., 2006-2011 (milioane euro)	133
Anexa nr. 2 – Evoluția ritmului anual de creștere al PIB în statele U.E.	134
Anexa nr. 3 – Ponderea grupurilor de țări și a principalelor țări în populația mondială, în PIB-ul mondial și în exportul internațional de mărfuri și servicii în 2010	135

Anexa nr. 4 – Principalele 30 de țări exportatoare de mărfuri de pe glob în 2008-2010	136
Anexa nr. 5 - Principalele 30 de țări importatoare de mărfuri de pe glob	137

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE MONDIALĂ

Programul:

**X. Teoria și practica gestionării crizei – criza teoriei și politicilor economice
și sociale contemporane - propunere nouă**

Tema de cercetare:

X.90. Studiarea conjuncturii economice a statelor membre OCDE – prezent și perspective

Coordonator: Cornel Albu

Colectiv de autori: Cornel Albu; Eugen Andreescu; Ana-Cristina Bâlgăr; Ionela Bălțătescu; Mădălina Boureanu; Mihai Bratu; Răzvan Cîmpean; Andreea Drăgoi; Șerban Georgescu; Agnes Ghibuțiu; Lucia Iordache; Odett Marinache; Nela Miru; Sarmiza Pencea; Simona Poladian; Iulia Monica Oehler-Șincai; Mirela Simion; Ecaterina Stănculescu; Rodica Velciu

CUPRINS

*Tendențe ale evoluției economiei mondiale și ale comerțului internațional în 2011.
Proгноzele acestora pentru 2012-2013*

1. Evoluția conjuncturii economiei mondiale, a OCDE și a Uniunii Europene în 2011 și perspectivele acestora în 2012-2013	1
1.1. Evoluția conjuncturii economiei mondiale în 2011 și previziunile acesteia în 2012-2013	1
1.2. Evoluția conjuncturii economice pe ansamblul țărilor membre OCDE în 2011 și previziunile acesteia pentru 2012-2013	7

1.3. Evoluția conjuncturii economice pe ansamblul Uniunii Europene și Zona euro în 2011 și perspectivele acesteia în 2012-2013	9
2. Tendințe în evoluția comerțului internațional în 2011 și perspectivele pentru 2012-2013	18
2.1. Evoluția comerțului internațional cu bunuri în 2011	18
2.2. Evoluția comerțului internațional cu servicii în 2011	30
2.3. Prognozele privind evoluția comerțului internațional în 2012-2013	34
2.4. Evoluții recente în planul politicilor comerciale. Miza încheierii Runderi Doha	39
3. Evoluția conjuncturii economice în principalele țări membre OCDE în anul 2011 și perspectivele pentru 2012-2013	46
3.1. Statele Unite ale Americii	46
3.2 Japonia	58
3.3. Germania	65
3.4. Marea Britanie	75
3.5. Franța	83
3.6. Italia	86
3.7. Canada	91
3.8. Olanda	96
3.9. Suedia	103
3.10. Spania	109
3.11. Portugalia	115
3.12. Turcia	123
3.13. Grecia	126
3.14. Polonia	133
3.15. Cehia	140
3.16. Ungaria	145
3.17. Slovacia	151

3.18. Mexic	155
3.19. Coreea de Sud	158
4. Evoluția conjuncturii economice a țărilor membre BRICS în 2011 și perspectivele acesteia în 2012-2013	162
4.1. Evoluția conjuncturii economice pe ansamblul țărilor BRICS	162
4.2. China	171
4.4. India	185
4.5. Brazilia	193
4.3. Rusia	202
4.6. Republica Africa de Sud	207
Anexe	
Anexa 1: Uniunea Europeană: evoluția ritmului de creștere a PIB în perioada 2009-2013	214
Anexa 2: Uniunea Europeană: evoluția cererii interne în perioada 2009-2013	215
Anexa 3: Uniunea Europeană: evoluția volumului investițiilor productive în perioada 2009-2013	216
Anexa 4: Uniunea Europeană – evoluția ritmului de creștere a consumului privat în perioada 2009-2013	217
Anexa 5: Uniunea Europeană – evoluția ratei șomajului în perioada 2009-2013	218
Anexa 6: Uniunea Europeană – evoluția ratei inflației în perioada 2009-2013	219
Anexa 7: Uniunea Europeană – evoluția soldului bugetar în perioada 2009-2013	220
Anexa 8: Uniunea Europeană – evoluția datoriei publice în perioada 2009-2013	221
Anexa 9: Uniunea Europeană – evoluția soldului balanței de plăți curente în perioada 2009-2013	222
Anexa 10: Uniunea Europeană – evoluția soldului balanței de plăți curente în perioada 2009-2013	223
Anexa 11: Uniunea Europeană – evoluția volumului exportului de mărfuri și servicii în perioada 2009-2013	224

Anexa 12: Uniunea Europeană – evoluția volumului importului de mărfuri și servicii în perioada 2009-2013	225
Anexa 13: Evoluția exportului și importului mondial de mărfuri, pe regiuni geografice și principalele țări, în perioada 2010-2011	226
Anexa 14: Principalele 30 de țări exportatoare de mărfuri de pe glob în 2010 și 2011	227
Anexa 15: Principalele 30 de țări importatoare de mărfuri de pe glob în 2010 și 2011	228
Lista tabelelor	
Tabelul 1: Evoluția ritmului de creștere a economiei mondiale și a comerțului internațional în perioada 2010-2013	3
Tabelul 2: OCDE – evoluția principalilor indicatori macroeconomici, în perioada 2009-2013	9
Tabelul 3: Uniunea Europeană (27 țări) – Evoluția principalilor indicatori macroeconomici în perioada 2009-2013	11
Tabelul 4: ZONA EURO (17 țări) – Evoluția principalilor indicatori macroeconomici în perioada 2009-2013	12
Tabelul 5: Uniunea Europeană – Evoluția ritmului de creștere a PIB în perioada 2009-2013	13
Tabelul 6: Uniunea Europeană – Evoluția ratei șomajului, în perioada 2011-2013	14
Tabelul 7: Evoluția soldului bugetar în perioada 1999-2011.....	17
Tabelul 8: Evoluția comerțului internațional cu bunuri în 2009-2011 și perspectivele pentru 2012-2013	18
Tabelul 9: Evoluția volumului comerțului mondial cu bunuri, pe regiuni geografice și principalele țări, în perioada 2009-2011	24
Tabelul 10: Evoluția prețurilor internaționale ale unor produse de bază, în 2009-2011	25
Tabelul 11: Evoluția volumului valoric al exporturilor mondiale de bunuri și servicii, în perioada 2005-2011 (în miliarde USD și %)	25
Tabelul 12: Evoluția comerțului mondial cu bunuri în termeni nominali, pe regiuni geografice și principalele țări, în perioada 2010-2011 (în miliarde USD și %)	26

Tabelul 13: Evoluția comerțului mondial cu servicii, pe regiuni geografice și principalele țări, în perioada 2009-2011 (în miliarde USD și %)	31
Tabelul 14: Prognozele privind creșterea comerțului internațional în 2012-2013 (în %)	35
Tabelul 15: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Statelor Unite ale Americii în perioada 2009-2013	57
Tabelul 16: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Japoniei în perioada 2010-2013	64
Tabelul 17: Valoarea totală a fluxurilor comerciale ale Germaniei în 2011 și variația anuală în perioada 2009-2011	71
Tabelul 18: Fluxurile comerciale ale Germaniei cu principalii 10 parteneri comerciali în anul 2011	71
Tabelul 19: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Germaniei în perioada 2009-2013	74
Tabelul 20: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Marii Britanii în perioada 2010-2013	82
Tabelul 21: Evoluția principalilor indicatori ai Franței în perioada 2010-2013	85
Tabelul 22: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Italiei în perioada 2009-2013	90
Tabelul 23: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Canadei în perioada 2009-2013	95
Tabelul 24: Olanda: Evoluția determinantilor creșterii PIB în 2011-2012	97
Tabelul 25: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Olandei în perioada 2009-2013	99
Tabelul 26: Comparații ale prognozelor unor organisme internaționale privind economia Olandei în 2012 și 2013	100
Tabelul 27: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Suediei în perioada 2009-2013	108
Tabelul 28: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Spaniei în perioada 2009-2013	113
Tabelul 29: S&P – Ratinguri actuale pentru țările din Zona euro	114

Tabelul 30: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Portugaliei în perioada 2009-2013	122
Tabelul 31: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Turciei în perioada 2009-2013	125
Tabelul 32: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Greciei în perioada 2009-2013	132
Tabelul 33: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Poloniei în perioada 2009 – 2013	138
Tabelul 34: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Republicii Cehe în perioada 2009-2013	144
Tabelul 35: Principalele măsuri adoptate și cuprinse în planul de reformă bugetară ..	148
Tabelul 36: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Ungariei în perioada 2009-2013	150
Tabelul 37: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Slovaciei în perioada 2009-2013	154
Tabelul 38: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Mexicului în perioada 2009-2013	157
Tabelul 39: Comerțul exterior cu bunuri și servicii în anul 2011	159
Tabelul 40: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai BRICS în perioada 2009-2013	161
Tabelul 41: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Indiei în perioada 2009-2013	192
Tabelul 42: Fluxurile comerciale ale Braziliei în relație cu principalii 15 parteneri comerciali la nivelul anului 2011 – valoric (în milioane dolari), variație anuală (în %) și pondere în totalul exporturilor și importurilor (în %)	198
Tabelul 43: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Braziliei în perioada 2009-2013	200
Tabelul 44: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Rusiei în perioada 2009-2013	206
Tabelul 45: Evoluția principalilor indicatori macroeconomici ai Republicii Africa de Sud în perioada 2009-2013	208
Tabelul 46: Evoluția comerțului exterior cu bunuri și servicii în anul 2011	210

Lista graficelor

Graficul 1: Evoluția comerțului mondial cu bunuri și a PIB mondial (în termeni reali), în 2005-2013 (modificări anuale în %)	19
Graficul 2: Tendințe divergente în creșterea importurilor mondiale de bunuri, în 2002-2013 (conform scenariului de bază al prognozei ONU)	22
Graficul 3: Principalii 10 exportatori de bunuri pe plan mondial, în 2011	28
Graficul 4: Principalii 10 importatori de bunuri pe plan mondial, în 2011	29
Graficul 5: Principalii 10 exportatori de servicii pe plan mondial, în 2011	33
Graficul 6: Principalii 10 importatori de servicii pe plan mondial, în 2011	33
Graficul 7: Indicii volumului exporturilor mondiale de bunuri, în 1990-2013	38
Graficul 8: Totalul cumulat de măsuri protecționiste introduse de țări în perioada noiembrie 2008-noiembrie 2011, pe tipuri (număr și % din totalul de 1.028)	42
Graficul 9: Evoluția anuală a ritmului real de creștere a PIB în perioada 2009-2013 (%)	66
Graficul 10: Modificări trimestriale ale ritmului real de creștere a PIB în perioada 2010-2011 și primul trimestru 2012	67
Graficul 11: Evoluția veniturilor și cheltuielilor bugetare ale Germaniei în perioada 2009-2011 și perspective pentru 2012-2013	69
Graficul 12: Evoluția ritmului anual de creștere economică în Marea Britanie în perioada 2010-2013 (%)	76
Graficul 13: Evoluția ritmului anual cererii interne totale în Marea Britanie în perioada 2010-2013 (%)	76
Graficul 14: Evoluția indicelui creșterii prețurilor imobilelor comparativ cu indicele prețurilor cu amănuntul în Marea Britanie (1952=100)	77
Graficul 15: Evoluția datoriei publice a Marii Britanii din 1692 și până în 2011 (% din PIB)	78
Graficul 16: Evoluția soldului comercial al Marii Britanii în 2011 (mil. lire sterline)	80
Graficul 17: Evoluția ritmului real de creștere a PIB în 2009-2011 și previziuni pentru 2012-2013	98
Graficul 18: Evoluția trimestrială a PIB în anul 2011	104

Graficul 19: Evoluția anuală a PIB în perioada 2009-2012	104
Graficul 20: Evoluția PIB al Spaniei, pe trimestre (ritm real de creștere comparativ cu trimestrul anterior, în %)	110
Graficul 21: Schimburile comerciale cu bunuri și servicii ale Spaniei în perioada 2000-2011 (în milioane dolari)	111
Graficul 22: Evoluția ritmului PIB în Grecia între anii 2009 -2013	126
Graficul 23: Situația bugetară a Greciei între anii 2009 și 2013: deficitul bugetar și datoria publică (evoluții procentuale raportate la PIB)	128
Graficul 24: Evoluția ritmului de creștere a PIB în Republica Cehă între anii 2006-2011 și a principalilor săi contributori	140
Graficul 25: Evoluția deficitului bugetar al Republicii Cehe în perioada 2008-2011	141
Graficul 26: Evoluția ritmului mediu anual de creștere economică, în perioada 2009-2013, în Ungaria (%)	145
Graficul 27: Evoluția datoriei publice și a deficitului bugetar, în perioada 2009-2013, în Ungaria (% din PIB)	148
Graficul 28: PIB nominal al BRICS, U.E. și S.U.A. în perioada 2010-2017 (miliarde dolari)	163
Graficul 29: Locul ocupat de țările BRICS în ierarhia țărilor lumii în funcție de PIB nominal (prețuri curente), în 2010 și 2011 (valorile sunt exprimate în miliarde dolari)	164
Graficul 30: Ritmurile de creștere a PIB la nivelul BRICS în perioada 2009-2013 (creșteri procentuale anuale, în termeni reali)	166
Graficul 31: Rata inflației la nivelul țărilor BRICS în perioada 2009-2013 (măsurată prin indicii armonizat al prețurilor de consum, medii anuale, variații procentuale)	168
Graficul 32: Rata șomajului în Brazilia, Rusia, China și Republica Africa de Sud, în perioada 2009-2013 (în procente din populația activă, medii anuale, în procente)	168
Graficul 33: Investițiile productive din țările BRICS în perioada 2009-2013 (în procente din PIB)	169
Graficul 34: Soldul balanței contului curent al țărilor BRICS în perioada 2009-2013 (în procente din PIB).....	170
Graficul 35: Creșterea PIB – total și pe sectoare (în procente)	186
Graficul 36: Balanța serviciilor vs. balanța bunurilor, 1999-2011 (în milioane dolari)	186

Graficul 37: Indicatorii de politică monetară în perioada 2007-2011 și ianuarie-martie 2012 (în procente)	187
Graficul 38: Indicele prețurilor cu ridicata (en gros), ianuarie 2008-februarie 2012 (modificări procentuale anuale)	188
Graficul 39: Valoarea noilor proiecte de investiții anunțate în perioada 2008-2011, trimestrial (în miliarde rupii)	189
Graficul 40: Subvențiile acordate de guvernul indian în perioada 2007-2012	190
Graficul 41: Rezervele Indiei în perioada ianuarie 2007-martie 2012 (în miliarde dolari)	190
Graficul 42: Evoluția cursului de schimb al rupiei în perioada aprilie 2007-februarie 2012	191
Graficul 43: Rata lunară a șomajului în Brazilia în 2010 și 2011 (în procente din populația activă)	194
Graficul 44: Rata dobânzii de politică monetară în Brazilia în perioada decembrie 2008-mai 2012 (în %)	196
Graficul 45: Evoluția ritmului de creștere a PIB în Rusia între anii 2001-2012	202
Graficul 46: Evoluția ratei inflației în Rusia între anii 2006-2012	203
Graficul 47: Evoluția soldului/deficitului bugetar al Rusiei în perioada 2009-2011 și estimări privind 2012-2013	205

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE
AGRARĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea stării economiei naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*I.4. Resursele sectorului agroalimentar românesc – eficiență la nivel macroeconomic versus
adânci decalaje regional-teritoriale*

Coordonator: dr. Filon Toderoiu

CUPRINS

Resurse și factori în producția animală – eficiență locativă și disparități teritoriale zonale

Introducere	2
1. Stadiul cunoașterii problemei	2
2. Material și metodă	3
3. Rezultate obținute	4
3.1. Evoluții și disparități în alocarea teritorială a efectivelor de animale în perioada 1990-2011	4
3.2. Evoluții și disparități în alocarea teritorială a efectivelor de animale în perioada 1990-2010	14
3.3. Valoarea producției agricole animale – expresie a gradului de utilizare a resurselor disponibile	19
3.4. Eficiența producției agricole animale în unități neconvenționale – alocare teritorială și disparități	23
4. Concluzii	31

Bibliografie	32
Anexe	33

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea stării economiei naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.4. Resursele sectorului agroalimentar românesc – eficiență la nivel macroeconomic versus adânci decalaje regional-teritoriale

Coordonator: dr. Filon Toderoiu

Autor: dr. Monica Mihaela Tudor

CUPRINS

Dispersia teritorială a inegalităților în oportunități în spațiul rural românesc

Rezumat	2
Introducere	3
1. Stadiul cunoașterii problemei	4
2. Material și metodă	11
3. Rezultate	12
Structurarea spațiului rural românesc sub incidența disparităților teritoriale în oportunități	14
4. Concluzii – Incidența inegalităților rurale în oportunități asupra structurilor sociale	18
4.1. Inegalitățile în oportunități comunitar-regionale <i>versus</i> structura ocupațională rurală	19

4.2. Inegalitățile în oportunități comunitar-regionale <i>versus</i> nivelul educațional	21
Remarci finale	23
Anexe	24
Referințe	29

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea stării economiei naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*I.4. Resursele sectorului agroalimentar românesc – eficiență la nivel macroeconomic versus
adânci decalaje regional-teritoriale*

Coordonator: dr. Filon Toderoiu; dr. Ioan Davidovici

Autor: Elena Carmen Bucur

CUPRINS

*Resurse și factori în producția agricolă vegetală – eficiență locativă
și disparități teritoriale zonale*

Introducere	2
1. Stadiul cunoașterii	2
2. Material și metodă	3
3. Rezultate obținute	4
3.1. Evoluții și disparități în alocarea teritorială a resurselor funciare și a suprafețelor cultivate în perioada 1990-2011	3
3.2. Evoluții și disparități în alocarea teritorială a producției vegetale fizice în perioada 1990-2011	8

3.3. Valoarea producției agricole vegetale – expresie a gradului de utilizare a resurselor disponibile	10
3.4. Eficiența producției agricole vegetale în unități neconvenționale – alocare teritorială și disparități	15
4. Concluzii	22
Bibliografie	23
Anexe	24

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea stării economiei naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.4. Resursele sectorului agroalimentar românesc – eficiență la nivel macroeconomic versus adânci decalaje regional-teritoriale

Coordonator: dr. Filon Toderoiu

Autor: dr. Filon Toderoiu

CUPRINS

Eficiența agregată a utilizării resurselor în sectorul agroalimentar românesc – evoluții macroeconomice și disparități regionale

1. Consumul alimentară și oferta agroalimentară	4
1.1. Consumul alimentară – punct de pornire	4
1.2. Oferta agregată agricolă și alimentară – evoluție și evaluări prospective	7
2. Economia agroalimentară – structuri și performanțe	9
2.1. Structura economiei agroalimentare și performanțe comparative	9
2.2. Interrelații „producție agricolă – procesare agroalimentară”	13
2.3. Determinanți extensivi și intensivi ai creșterii economice interne	16
2.4. Prețuri reale și matricile eficienței utilizării factorilor	17

2.5. Evaluări prospective ale sectorului agroalimentar	22
Concluzii și deschideri	24
Referințe bibliografice	25

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

I. Evaluarea stării economiei naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.4. Resursele sectorului agroalimentar românesc – eficiență la nivel macroeconomic versus adânci decalaje regional-teritoriale

Coordonator: dr. Filon Toderoiu

Autor: dr. Dan-Marius Voicilaș

CUPRINS

Eficiența economică a investițiilor străine directe în profil regional

Rezumat	2
1. Introducere	3
1.1. Interesul european pentru această temă	3
1.2. Interesul național al temei	3
1.3. Obiective	3
1.4. Metodologie	3
1.5. Cercetări anterioare	4
1.6. Rezultate previzibile ale cercetării	5

2. Investiții străine directe în România	5
2.1. Evoluția investițiilor străine directe în perioada de preaderare	5
2.2. Evoluția investițiilor străine directe în perioada de postaderare.....	11
3. Analiza investițiilor străine directe în România în profil regional	16
4. Eficiența economică a investițiilor străine directe în profil regional	29
4.1. Indicatorul „Fertilitatea ISD”	29
4.2. Indicatorul „Coeficientul de eficiență a ISD”	30
4.3. Indicatorul „Eficiența capitalului”	30
Concluzii	35
Bibliografie	37

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.30. Ecosisteme naturale și umane – interferențe posibile în contextul dezvoltării durabile a comunităților rurale din România

Coordonator: acad. Păun Ioan Otiman, dr. Violeta Florian

Colectiv de autori: Elisabeta Roșu; Elena Sima; Mioara Rusu; Monica Tudor;
Mihai Chițea; Floarea Bordanc

CUPRINS

Rezumat	2
Introducere	2
1. Stadiul cunoașterii problemei	4
2. Metodologia utilizată	7
3. Biodiversitatea și ariile naturale protejate din județul Brăila	8
3.1. Stare	17
3.1.1. Habitate naturale	17
3.1.2. Flora sălbatică	19
3.1.3. Fauna sălbatică	20

3.2. Impact	21
Concluzii	25
Bibliografie	29
Anexe	31

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.31. Securitatea alimentară în contextul presiunilor de liberalizare a politicilor agricole și a noilor provocări globale

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autor: dr. Cecilia Alexandri

CUPRINS

Evaluarea impactului opțiunilor privind viitoarea Politică Agricolă Comună (perioada 2014-2020) asupra structurilor agrare și a ofertei agricole a României

Introducere	2
1. Poziții și evaluări privind reforma PAC și implicațiile adoptării noului pachet financiar	4
2. Propunerea Parlamentului European privind funcționarea mecanismului pentru acordarea plăților directe fermierilor în cadrul Politicii Agricole Comune	18
2.1. Câteva discuții și clarificări	20
2.2. Regulile privind acordarea plăților directe	23
3. Evaluări ale posibilelor efecte ale noului regim de aplicare al plăților directe la hectar	29
3.1. Plata de bază	30

3.2. Evaluarea impactului plafonării plăților către fermele mari	32
3.3. Evaluarea impactului aplicării măsurilor benefice pentru climă și mediu	35
3.4. Evaluarea impactului aplicării plăților suplimentare către tinerii fermieri	35
3.5. Implicațiile aplicării plății unice pentru fermele mici din România	38
În loc de concluzii	44
Bibliografie	46

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.31. Securitatea alimentară în contextul presiunilor de liberalizare a politicilor agricole și a noilor provocări globale

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autor: Lucian Luca

CUPRINS

Contribuția măsurilor de ajustare a structurilor agricole la asigurarea securității alimentare a României

1. Interacțiunea dintre ajustarea structurală și asigurarea securității alimentare	3
1.1. Procesul de ajustare structurală în agricultură	3
1.2. Securitatea alimentară și utilizarea resurselor agricole	7
1.3. Rolul politicilor agricole în asigurarea securității alimentare	11
2. Contribuția agriculturii la asigurarea securității alimentare a României	16
2.1. Decalajul de performanță dintre agricultura României și a altor state membre UE	16

2.2. Implicațiile decalajului de performanță al agriculturii asupra securității alimentare	23
2.3. Măsuri pentru creșterea performanțelor agriculturii românești	27
Bibliografie	29

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.31. Securitatea alimentară în contextul presiunilor de liberalizare a politicilor agricole și a noilor provocări globale

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autor: dr. Mariana Grodea

CUPRINS

Evaluarea impactului opțiunilor privind viitoarea politică agricolă comună asupra filierei laptelui din România

Rezumat	3
Cuvinte-cheie	3
Clasificare JEL	3
Material și metodă	4
Rezultate și discuții	5
1. Piața mondială și europeană a laptelui – evoluții și tendințe	5
2. Piața europeană a laptelui din perspectiva eliminării cotelor de lapte	8
3. Piața națională a laptelui – o analiză după aderarea la UE	12

3.1. Producții	12
3.2. Efective	14
3.3. Colectarea laptelui	18
3.4. Procesarea laptelui și producția de produse procesate	22
3.5. Consumul de lapte	23
3.6. Prețul laptelui	24
3.7. Distribuția și comercializarea produselor lactate	26
4. Relația producător–procesator–retailer pe filiera prețului	27
Concluzii	30
Bibliografie	31
Anexe	32

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.31. Securitatea alimentară în contextul presiunilor de liberalizare a politicilor agricole și a noilor provocări globale

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autor: dr. Cornelia Alboiu

CUPRINS

Evaluarea impactului opțiunilor privind viitoarea politică agricolă comună asupra filierei legumelor din România

Rezumat	3
1. Introducere	3
2. Metodologie	3
3. Analiza caracteristicilor economice ale sectorului legumicol	4
3.1. Analiza structurii producției și randamentelor	4
3.2. Organizarea instituțională și anelele de comercializare pe filieră	7
3.3. Analiza sistemului de comercializare	10
3.4. Tranziția de la agricultura tradițională la agricultura bazată pe cunoaștere	14

3.5. Costurile de tranzacție și participarea producătorilor de legume pe filieră	17
3.6. Rolul acțiunilor colective și participarea pe filieră	19
3.7. Relațiile contractuale pe filieră sau structura de guvernare	23
4. Competitivitatea prin prisma balanței comerciale	25
Importul și exportul	25
5. Organizarea sectorului legumelor și opțiuni pentru perioada 2014-2020	29
5.1. Prevenirea crizelor și managementul acestora	31
5.2. Reforma PAC și implicațiile asupra sectorului	34
5.3. Opțiuni privind organizarea sectorului	37
Concluzii	38

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.31. Securitatea alimentară în contextul presiunilor de liberalizare a politicilor agricole și a noilor provocări globale

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autor: dr. Viorica Gavrilă

CUPRINS

Valorificarea potențialului agricol în contextul PAC

1. Introducere	3
2. Metoda de cercetare	3
3. Stadiul cunoașterii problemei	4
3.1. Procesul de aderare a României la Uniunea Europeană	4
3.2. Scurt istoric al Politicii Agricole Comune	7
3.3. Importanța solului ca resursă agricolă	8
3.4. Strategia UE pentru protecția solului	9
3.5. Politica Agricolă Comună (PAC) din perspectiva protecției solului	9

3.6. Instrumentele politicii agricole comune privind gestionarea pășunilor	10
3.7. Strategia UE în domeniul biodiversității	11
3.8. Care sunt provocările viitoarei reforme a PAC	14
4. Rezultate și discuții	14
4.1. Gestionarea terenului agricol în România	14
4.2. Calitatea solurilor	16
4.3. Ce impact va avea schimbarea opticii în acordarea plăților directe	21

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.31. Securitatea alimentară în contextul presiunilor de liberalizare a politicilor agricole și a noilor provocări globale

Coordonator: dr. Cecilia Alexandri

Autor: dr. Iuliana Ionel

CUPRINS

Piața cerealelor în contextul noilor provocări europene și mondiale

Abstract	3
1. Introducere	3
2. Material și metodă	3
3. Rezultate și discuții	4
3.1. Piața mondială a cerealelor	4
3.2. Piața europeană UE 27 a cerealelor	4
3.3. Schimbări ale PAC și impactul asupra sectorului cerealier românesc	7
3.4. Managementul riscului și sistemul asigurărilor agricole din Europa	12

3.5. Asigurările agricole în România	19
3.6. Impactul subvenționării asigurărilor agricole prin intermediul PAC asupra sectorului cerealier românesc	21
Concluzii	22
Bibliografie	23

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.32. Evaluări economice și ecologice ale sistemelor de agricultură practicate în România

Coordonator: dr. Iuliana Ionel

Autor: dr. Iuliana Ionel

CUPRINS

*Evaluarea impactului biotehnologiilor în unele dintre noile state membre –
o abordare metodologică*

Abstract	3
Introducere	3
1. Material și metodă	5
2. Rezultate obținute	7
2.1. Porumbul Bt	7
2.2. Culturi tolerante la erbicide	8
2.3. Agregarea la nivel național	12
2.4. Date utilizate	13
Bibliografie	19

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.33. Competitivitatea și dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole din România

Coordonator: dr. Camelia Gavrilescu

Autor: Mihaela Kruzslicka

CUPRINS

Piețele agricole și ale produselor bio – Studiu comparativ România - UE

Introducere	3
1. Material și metode de cercetare	5
2. Piața pământului	8
2.1. Concept și sferă de cuprindere	8
2.2. Structura agrară	8
2.3. Structura agrară atipică în spațiul european	15
2.4. Gradul de conectare a exploatațiilor agricole la piața funciară	19
3. Piața muncii în agricultură	22
4. Capitalul agricol	27

4.1. Definirea capitalului agricol	27
4.2. Siguranță și securitate alimentară	28
Concluzii	36
Bibliografie	38

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.33. Competitivitatea și dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole din România

Coordonator: dr. Camelia Gavrilescu

Autor: dr. Mirela-Adriana Rusali

CUPRINS

Evaluarea performanței produselor agroalimentare ale României în comerțul exterior

Rezumat	2
Introducere	3
1. Material și metode de cercetare	6
2. Rezultate și discuții	8
2.1. Performanța comerțului exterior agroalimentar al României din retrospectiva etapelor istorice determinante	8
Structura fluxurilor comerciale agroalimentare, în perioada 1989-2011	18
2.2. Modelul de măsurare a performanței în comerțul internațional	27
2.2.1. Rezultatele indicilor de profit și performanță	27
2.2.2. Rezultatele indicelui de specializare	30

Concluzii	32
Bibliografie	34
Anexa	36

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.33. Competitivitatea și dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole din România

Coordonator: dr. Camelia Gavrilescu

Autor: dr. Crina Turtoi

CUPRINS

Aportul exploatațiilor agricole mici și foarte mici la dezvoltarea durabilă a spațiului rural

Rezumat	1
Introducere	2
1. Material și metode de cercetare	3
1.1. Definiția exploatațiilor mici și foarte mici	4
1.2. Evoluții și tendințe în țările Uniunii Europene	7
1.3. Evoluția dimensiunii economice a exploatațiilor în țările Uniunii Europene	11
1.4. Evoluția forței de muncă în agricultura țărilor Uniunii Europene	12
1.5. Destinația producției obținute în exploatațiile agricole la nivelul Uniunii Europene	14
1.6. Analiza structurii exploatațiilor agricole din România	15

1.6.1. Evoluția numărului exploatațiilor agricole	15
1.6.2. Evoluția suprafeței agricole utilizate	17
1.6.3. Evoluția efectivelor de animale	18
1.6.4. Evoluția forței de muncă din agricultură	19
1.6.5. Evoluția structurii exploatațiilor agricole cu dimensiunea economică de cel puțin 1 ESU, 2007	20
1.6.6. Evoluția structurii exploatațiilor agricole între cele două recensăminte	22
2. Rezultate și discuții	31
2.1. Destinația producției obținute	31
2.2. Diversificarea activităților în exploatațiile agricole individuale	33
2.3. Structura activităților neagricole generatoare de venit	35
Concluzii	44
Bibliografie	45
Anexe	54

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.33. Competitivitatea și dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole din România

Coordonator: dr. Camelia Gavrilescu

Autor: dr. Camelia Gavrilescu

CUPRINS

*O analiză spațio-temporală a competitivității comerțului internațional românesc
cu produse agroalimentare*

Rezumat	1
1. Introducere	2
2. Material și metode de cercetare	4
3. Rezultate și discuții	5
3.1. Evoluții generale	5
3.2. Comerțul agroalimentar cu Republica Moldova	9
3.3. Comerțul agroalimentar cu Federația Rusă	10
3.4. Comerțul agroalimentar cu Ucraina	11
3.5. Piața cafelei în România și în UE	15

4. Concluzii	35
4.1. Concluzii referitoare la comerțul agroalimentar cu Republica Moldova, Federația Rusă și Ucraina	35
4.2. Concluzii referitoare la piața cafelei în România și UE	36
Bibliografie	37
Lista tabelor	38
Lista figurilor	39

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.33. Competitivitatea și dezvoltarea durabilă în exploatațile agricole din România

Coordonator: dr. Camelia Gavrilescu

Autor: dr. Camelia Toma

CUPRINS

*Competitivitatea și dezvoltarea durabilă în exploatațile agricole din Romania –
o abordare regională*

Rezumat	2
Introducere	4
1. Material și metode de cercetare	5
2. Rezultate și discuții	11
2.1. Nivelul și structura cheltuielilor de producție la cultura de grâu – o analiză regională	11
2.2. Profitabilitatea producției de grâu pe piețele locale și regionale	16
2.3. Analiza disparităților regionale ale productivității muncii în sectorul vegetal	20

2.4. Estimarea gradului de durabilitate a unor exploatații agricole din macroregiunea 1 – studii de caz	27
Concluzii	32
Bibliografie	36

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.33. Competitivitatea și dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole din România

Coordonator: dr. Camelia Gavrilă

Autor: dr. Nicolae Livia Audosiei;

CUPRINS

Evoluții și tendințe ale consumului de produse agroalimentare în România

Rezumat	2
Introducere	3
1. Material și metode	3
2. Rezultate și discuții	4
2.1. Necesarul energetic, nutrițional și biostimulator al organismului uman	4
2.2. Aspecte biofiziologice ale consumului de produse agroalimentare	4
Concluzii	27
Bibliografie	28

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.33. Competitivitatea și dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole din România

Coordonator: dr. Camelia Gavrilăscu

Autor: dr. Verginia Chirițescu

CUPRINS

*Evaluarea competitivității și potențialul de dezvoltare durabilă a exploatațiilor agricole din
Macroregiunea a 2-a României*

Rezumat	3
Introducere	5
1. Material și metode de cercetare	8
2. Rezultate și discuții	10
2.1. Exploatațiile agricole din România – definire, clasificare și scurtă caracterizare	10
2.2. Macroregiunea a 2-a României – caracterizare administrativă, geografică, economică, socială și demografică	14

2.3. Structura activităților agricole și neagricole din exploatațile agricole ale Macroregiunii a 2-a României	22
2.4. Structura fondului funciar și a modului de folosință a acestuia în exploatațile agricole din Macroregiunea a 2-a României	32
2.5. Principalele producții agricole vegetale și animale obișnuite în exploatațile agricole din Macroregiunea a 2-a României	36
Concluzii	39
Bibliografie	47

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.33. Competitivitatea și dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole din România

Coordonator: dr. Camelia Gavrilescu

Autor: dr. Crina Turtoi

CUPRINS

Aportul exploatațiilor agricole mici și foarte mici la dezvoltarea durabilă a spațiului rural

Rezumat	1
Introducere	2
1. Material și metode de cercetare	3
1.1. Definiția exploatațiilor mici și foarte mici	4
1.2. Evoluții și tendințe în țările Uniunii Europene	7
1.3. Evoluția dimensiunii economice a exploatațiilor agricole în țările Uniunii Europene	11
1.4. . Evoluția forței de muncă în agricultura țărilor Uniunii Europene	12
1.5. Destinația producției obținute în exploatațiile agricole la nivelul UE	14

1.6. Analiza structurii exploatațiilor agricole din România	15
1.6.1. Evoluția numărului exploatațiilor agricole	15
1.6.2. Evoluția suprafeței agricole utilizate	17
1.6.3. Evoluția efectivelor de animale	18
1.6.4. Evoluția forței de muncă din agricultură	19
1.6.5. Evoluția structurii exploatațiilor agricole cu dimensiunea economică de cel puțin 1 ESU, 2007	20
1.6.6. Evoluția structurii exploatațiilor agricole între cele două recensăminte	22
2. Rezultate și discuții	31
2.1. Destinația producției obținute	31
2.2. Diversificarea activităților în exploatațiile agricole individuale	35
2.3. Structura activităților generatoare de venit	35
Concluzii	44
Bibliografie	45
Anexe	54

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

III. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.33. Competitivitatea și dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole din România

Coordonator: dr. Camelia Gavrilăscu

Autor: dr. Gheorghe Hurduzeu

CUPRINS

Produse financiare inovative pe piața laptelui

1. Introducere în tranzacțiile cu derivate pe lapte	3
1.1. Piața laptelui în SUA	4
1.2. Formula Bazică de Preț – BFP	5
1.3. Contractul Futures BFP pe lapte	6
2. Utilitatea contractelor derivate pe lapte. Acoperirea riscului prin contracte <i>futures</i> BFP	8
2.1. Producătorul de lapte vinde contracte <i>futures</i> pentru a asigura împotriva scăderii prețurilor laptelui	8
2.2. Cooperativa din industria laptelui oferă prețuri fixe contractate în avans fermierilor vânzând contracte <i>futures</i>	10

2.3. Procesatorul cumpără contracte <i>futures</i> pentru a se asigura împotriva creșterii prețurilor laptelui	11
3. Acoperirea riscului prin contractele <i>options</i> pe BFP – <i>hedging</i> -ul cu opțiuni pe lapte	14
3.1. Strategia celor expuși riscului scăderii prețului laptelui	14
3.2. Strategia celor expuși creșterii prețului laptelui	15
Concluzii	17
Bibliografie	18

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

III. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.33. Competitivitatea și dezvoltarea durabilă în exploatațiile agricole din România

Coordonator: dr. Camelia Gavrilescu

Autor: dr. Cristian Kevorchian

CUPRINS

O abordare bazată pe Cloud Computing a Arhitecturii Sistemelor FMIS

(Farm Management Information System – Sisteme Informatice de Management a Fermelor)

Rezumat	1
Introducere	2
1. Material și metode de cercetare	5
1.1. <i>Cloud computing</i>	8
1.2. <i>Agricultura și cloud computing</i>	10
2. Arhitectura unui sistem emis în <i>cloud</i>	10
2.1. <i>Sistemul de servicii online</i>	10
2.2. <i>Sistemul de baze de date online</i>	11

3. Rezultate și discuții	13
Concluzii	15
Bibliografie	16

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.5. Evoluția polilor urbani de creștere în perioada postcriză

Coordonator: dr. Carmen Beatrice Păuna

Colectiv de autori: dr. Dorin Jula; dr. Ileana Dumitrescu; drd. Gabriela Bilevsky

CUPRINS

1. Dezvoltarea urbană în documentele Uniunii Europene	9
1	
2. Potențialul de polarizare urbană la nivel regional în România	9
2.1. Regiunea Nord-Vest	12
2.2. Regiunea Centru	23
2.3. Regiunea Nord-Est	34
2.4. Regiunea Sud-Est	43
2.5. Regiunea Sud-Muntenia	53
2.6. Regiunea București Ilfov	64
2.7. Regiunea Sud-Vest Oltenia	70
2.8. Regiunea Vest	80

3. Clustere economice – premise ale dezvoltării urbane	91
4. Poli urbani de creștere <i>versus</i> clustere economice la nivel regional în România	103
Anexe	107
Bibliografie	121

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică – Propunere nouă
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*VII.60. Modele de analiză multiscalară integrată a sistemelor economice cu aplicații
pentru estimarea performanțelor tranzițiilor*

Coordonator: dr. Lucian Liviu Albu, m.c.

Autori: Cristian Stănică; Diaconescu Tiberiu

CUPRINS

Introducere	3
1. Trecerea în revistă a literaturii	5
2. Tipologia modelelor multiscalare	10
3. Aplicații ale analizei multiscalare	45
4. Analize multiscalare spațiale și temporale. Estimarea tranzițiilor	89
Bibliografie	113
Anexe	120

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică – propunere nouă

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VII.61. Analiza și prognoza factorilor determinanți ai incluziunii tinerilor pe piața forței de muncă din România și impactul acestora asupra dezvoltării socioeconomice a societății

Coordonator: dr. Mariana Bârsan

Colectiv de autori: dr. Cornelia Scutaru-Ungureanu; dr. Carmen Uzlaşu;
drd. Brândușa Mihaela Radu; drd. Gabriela Bilevsky

CUPRINS

Introducere	1
1. Analiza factorilor determinanți ai incluziunii tinerilor pe piața forței de muncă din România în contextul european	6
1.1. Câteva caracteristici ale pieței muncii tinerilor în Europa	6
1.2. Piața muncii tinerilor din România în contextul european	18
1.2.1. Tranziția de la școală la ocupare	18
1.2.2. Studenții „bătrâni”	22
1.2.3. Mobilitatea tinerilor	23
1.2.4. Comparații între generații ca nivel de educație	25
1.2.5. Participarea tinerilor la educația nonformală	27

1.2.6. Tranziția de la educație la piața forței de muncă în România	28
1.2.6.1. Caracteristici ale ocupării tinerilor pe piața muncii	29
1.2.6.2. Contracte temporare	34
1.2.7. Tineri antreprenori	37
1.2.8. Tineri inactivi și NEET	38
1.2.9. Șomajul tinerilor în România	40
1.2.10. Tinerii și excluziunea socială	42
1.2.11. Repere asupra salarizării tinerilor în unele țări din UE	43
1.3. Elemente de bune practici în domeniul pieței muncii tinerilor în UE	47
1.4. Unele avantaje ale utilizării forței de muncă tinere pentru atingerea obiectivelor Strategiei „Europa 2020” și Strategiei Europene pentru Tineret	51
Anexe	51
2. Tranziția de la școală la piața muncii	62
2.1. Principalele probleme ale ofertei educaționale	63
2.1.1. Educația generală <i>versus</i> educația de specialitate	63
2.1.2. Prolungirea perioadei de școlarizare pentru tineri	68
2.1.3. Alegerea traseului după terminarea învățământului obligatoriu	68
2.2. Orientarea educațională	70
Diferențele de gen în învățământului superior	71
2.3. Influența educației părinților în educația și succesul universitar al tinerilor	75
2.4. Trecerea de la educație la ocuparea forței de muncă	77
2.5. Tinerii în șomaj	88
Interdependența dintre nivelul educației și nivelul ratei șomajului	90
2.6. Competențe și aptitudini pentru stimularea inserției profesionale performante a tinerilor	91
2.7. Mecanisme pentru creșterea adaptabilității ofertei la cererea pieței muncii	95

2.7.1. Măsuri pentru stimularea încadrării în muncă a tinerilor	97
2.7.2. Măsuri de protecție socială adecvate pentru tineri	99
2.7.3. Măsuri de îmbunătățire a șanselor tinerilor pe piața muncii	101
2.8. Direcții prioritare de acțiune în vederea creșterii gradului de inserție pe piața muncii a tinerilor în perioada 2010-2012	110
2.9. Cadru nou de cooperare în viziunea Uniunii Europene	117
3. Politici de ocupare a forței de muncă tinere	121
3.1. Strategii și politici europene pentru ocupare – obiective „Europa 2020”, cu accent pe forța de muncă tânără	122
3.2. Politici de ocupare a tinerilor în unele state membre ale UE	124
3.2.1. Mobilitatea tinerilor pe piața forței de muncă	134
3.2.2. Probleme ale forței de muncă tinere	139
3.2.3. Experiență <i>versus</i> adaptabilitate, inovație și performanță	146
3.3. Strategii regionale privind îmbunătățirea politicilor de ocupare a tinerilor	149
3.4. Strategii și politici de ocupare a tinerilor în România	163
4. Repere ale evoluției pieței muncii tinerilor în societatea bazată pe cunoaștere	178
4.1. Impactul economic al societății bazate pe cunoaștere asupra pieței forței de muncă tinere	178
4.2. Estimări privind impactul noii economii asupra procesului de școlarizare și educației în România	189
Concluzii	194
Bibliografie selectivă	200

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică – propunere nouă
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VII.62. Tehnici avansate de modelare matematică și de programare, cu aplicații în prognoză economică

Coordonator: dr. Dan Mateescu

Colectiv de autori: dr. Dan Mateescu; Corina Saman; Mihai Buneci; Cornelia Scutaru

CUPRINS

1. Modelare matematică prin programare pe obiecte	2
2. Un model trimestrial al economiei românești	7
Anexe	16
3. Produse și servicii IT, realizate în 2012	31
3.1. Rezoluția domeniilor .ro	31
3.2. Postfix	41

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică – propunere nouă
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VII.63. Analiza relațiilor macroeconomice pe baza descompunerii de tip wavelet (continuare din 2011)

Coordonator: dr. Petre Caraiani

Autori:

CUPRINS

Introducere	2
1. Metodologie	4
1.1. Analiza tradițională a ciclurilor economice	4
1.1.1. Abordarea Kydland-Prescott	4
1.1.2. Abordarea bazată pe spațiul stărilor	4
1.1.3. Abordarea bazată pe modele cu schimbare de regim	5
1.2. O abordare bazată pe undine (<i>wavelets</i>)	6
2. Date și rezultate	8
2.1. Banii	9
2.2. Prețurile	11

2.3. Componentele PIB	12
2.4. Salariile nominale și reale	13
2.5. Factorii de producție	14
2.6. Rata dobânzii și piața de capital	15
3. Concluzie	16
Bibliografie	17
Anexe	21

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică – propunere nouă

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VII.64. Tendințe sociale și stilul de viață. Consumul și consumatorii în context european

Coordonator: dr. Petre Caraiani

**Colectiv de autori: Marioara Iordan; Ion Ghizdeanu; Radu Lupu; Mihaela Nona
Chilian; Dalina Maria Andrei; Dana Țapu; Liana Pecican**

CUPRINS

Introducere	1
1. Mediul economic internațional – Aspecte generale	3
1.1. Introducere	5
1.2. Schimburile comerciale mondiale	6
1.3. Evoluția generală a comerțului exterior	8
1.4. Evoluția economiei românești	15
1.5. Stabilitatea macroeconomică	23
1.6. Inițiative-cheie	23
1.6.1. Semestrul european	23
1.6.2. Pactul Europlus	25

Anexă	27
2. Consumul și consumatorii. Unele considerații tehnico-metodologice	29
2.1. Introducere	29
2.2. Tipuri și metode comportamentale ale consumatorului	32
2.2.1. Modele teoretice globale și alte modele privind comportamentul consumatorului	32
2.2.2. Consumul de masă și societatea abundenței	34
2.2.3. Comportamentul hiperconsumatorului în economia de consum	35
2.3. Influența stilului de viață al consumatorului asupra afacerilor în contextul dezvoltării durabile	36
2.3.1. Introducere	36
2.3.2. Consumatorul de produse și servicii eco-bio și stilul său de viață	37
2.3.3. Efectele noului stil de viață corespunzătoare valorilor angajaților români	39
2.3.4. Concluzii	45
2.4. Tendințe și stiluri de viață corespunzătoare valorilor angajaților români	46
2.4.1. Introducere	46
2.4.2. Repere teoretice în studiul valorilor angajaților români	47
2.4.3. Metoda de cercetare	48
2.4.4. Exploatarea valorilor centrale ale angajaților români	49
2.5. Concluzii	67
Anexă	69
3. Evoluția consumului gospodăriilor populației	72
3.1. Evoluția cheltuielilor totale ale gospodăriilor populației	72
3.2. Evoluția veniturilor populației în România și țările UE	81
3.3. Evoluția veniturilor gospodăriilor populației în regiunile din România	83
3.4. Evoluții ale nivelului sărăciei la nivel național și regional	97

3.5. Evoluția cheltuielilor de consum ale gospodăriilor populației în regiunile României	103
3.6. Evoluția cheltuielilor de consum ale gospodăriilor populației în țările UE	108
3.7. Concluzii	118
Anexe	121
Bibliografie	180

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică – Propunere nouă
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VII.65. Analiza integrată multiscală a metabolismului socioeconomic: Gospodăriile din România și evoluția sărăciei

Coordonator: dr. Raluca Ioana Iorgulescu

CUPRINS

1. Cuvânt explicativ	3
2. De la bioeconomia roegeniană la analiza integrată multiscală a metabolismului socioeconomic (MuSIASEM)	6
3. Instituțiile tradiționale și modernizarea economică	21
3.1. Instituțiile și teoria economică	21
3.2. Conceptul economic de „instituție”	30
4. Bazele teoretice ale economiei bunăstării	34
4.1. Economia bunăstării (<i>welfare economics</i>)	34
4.2. Teoria echilibrului general: Walras și Preto	38
4.3. De la „Îmbunătățirile Pareto” la „Îmbunătățirile potențiale Pareto”	43
5. Societate, cultură și politici economice	48

5.1. Despre universalitatea preferințelor (sau nu)	48
5.2. Preferințele și bunăstarea socială	54
6. Dezvoltare economică și sărăcie	61
6.1. Conceptul de dezvoltare economică	61
6.2. Dezvoltarea economică și integralitatea veniturilor	64
7. Considerații asupra viabilității agriculturii <i>small-scale</i>	68
7.1. Agricultură <i>small-scale</i> =subdezvoltare?	68
7.2. O variantă pentru sustenabilitatea rurală	70
Referințe	76

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică – Propunere nouă
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VII.66. Preluarea modelelor neliniare specifice dinamicii determinate anterior și efectuarea de predicții precriză pentru calibrare

Coordonator: dr. Purica Ionuț

Autori: dr. Purica Ionuț; Radu Lupu

CUPRINS

1. Introducere	3
2. Comportamentul sistemelor complexe	3
2.1. Economiiile ca sisteme complexe	3
2.2. Componentele PIB și evoluția energetică, indicatori ai structurii sistemului complex	4
3. Analiză de caz România	6
3.1. Date intrare	6
3.2. Distribuții	27
3.3. Rezultate detaliate	80

3.4. Model predicție	122
Bibliografie selectivă	167

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică – Propunere nouă
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VII.67. Model de analiză comparativă a principalilor indici de performanță economică și socială ai țărilor Uniunii Europene – varianta 2012

Coordonatori: dr. Cezar Meruță, dr. Liviu Albu, m.c.; dr. Iordan Marioara

Colectiv de autori: dr. Cezar Meruță; dr. Liviu Albu, m.c.; dr. Iordan Marioara

CUPRINS

1. Definirea criteriilor și a metodologiei de evaluare a performanțelor economico-sociale a țărilor din Uniunea Europeană	1
1.1. Criteriile modelului	1
1.2. Metodologia de evaluare a nivelului de performanță	3
1.3. Utilizarea rezultatelor aplicării modelului ca repere strategice pentru țările evaluate	3
2. Aplicarea modelului pentru anul 2009, pentru care există date pentru cele 27 de țări ale Uniunii Europene	4
3. Opțiunile strategice pentru România	6
3.1. Analiza SWOT a modelului de performanță a României	6
3.2. Opțiunile importante din perspectivă strategică	6

4. Matricea putere economică–performanță economică	7
4.1. Metodologie	7
4.2. Încadrarea statelor UE în matricea putere economică–performanță economică în anul 2009	11
4.3. Concluzii	12
Anexe	13

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică – Propunere nouă

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VII.68. Modelarea funcției de consum

Coordonator: prof. univ. dr. Dorin Jula

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Dorin Jula, prof. univ. dr. Dorel Ailenei,
lect. univ. dr. Nicolae-Marius Jula

CUPRINS

1. Ipoteza venitului absolut	3
1.1. Modelul Keynesian al funcției de consum	3
1.2. Verificarea empirică a funcției de consum keynesiene	6
1.2.1. Critica lui Kuznetz	6
1.2.2. Teoria veniturilor și a consumului de referință	7
A. Efectul de demonstrație	8
B. Efectul datorat memoriei economice și a formării obișnuințelor	8
2. Ipoteza venitului permanent	12
3. Ipoteza (teoria) ciclului de viață	19
Bibliografie	23

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică – Propunere nouă

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VII.70. Modele empirice de estimare a ratei de schimb în cazul României

Coordonator: drd. Corina Sâman

Autor: drd. Corina Sâman

CUPRINS

Introducere	2
Modele ARIMA și SARIMA	3
Modele empirice ale ratei de schimb	4
Aplicație empirică pentru cursul de schimb RON-USD	4
Rezultate empirice	6
Concluzii	7
Referințe	7
Anexa Tabele și grafice	10

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Programul:

VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică – Propunere nouă

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VII.71. Modelarea proiecției bugetare multianuale

Coordonator: dr. Cristian Stănică

Autor: dr. Cristian Stănică

CUPRINS

Modelarea proiecției bugetare multianuale	2
Capitolul 1. Principalele modele macroeconomice aplicate în România	2
Modelul HERMIN	5
Modelul HEROM	5
Modelul SAM-MEGA	6
Macromodelul economiei românești de tranziție	7
Capitolul 2. Aspecte ale modelării sectorului bugetar	9
Prima metodă (metoda veniturilor)	14
A doua metodă (metoda cheltuielilor)	15
Scenariul de referință	17
Scenariul alternativ	19

Concluzii	22
Capitolul 3. Estimarea econometrică a veniturilor bugetare	23
1. Impozitul pe profit	24
A. Norme legislative	24
B. Metode de calcul	26
2. Impozitul pe salarii și venit	28
A. Norme legislative	28
B. Metode de calcul	30
3. Cotizațiile sociale	31
A. Norme legislative	31
B. Metode de calcul	32
4. Taxa pe valoarea adăugată	32
A. Norme legislative	32
B. Metode de calcul	35
5. Impozitele pe produs	37
A. Norme legislative	37
B. Metode de calcul	39
6. Taxele vamale	40
A. Norme legislative	40
B. Metode de calcul	40
7. Impozitele și taxele locale	41
A. Norme legislative	41
B. Metode de calcul	44
8. Veniturile din capital; Alte venituri	44
Concluzii	44
Bibliografie selectivă	45

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Programul:

II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR
Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

II. 21. Politici sociale: impactul crizei și situația postcriză

Coordonator: acad. Cătălin Zamfir

Colectiv de autori: acad. Cătălin Zamfir; dr. Simona Ilie; dr. Daniel Arpinte; dr. Filip Alexandrescu; dr. Cosmin Briciu; dr. Mihnea Preotesei; dr. Iulian Stănescu; dr. Monica Șerban; dr. Cristina Tomescu; dr. Alexandra Gheondea

CUPRINS

Ce fel de tranziție vrem? Analiza critică a tranziției II	5
1. S-a terminat sau nu tranziția ?	5
2. Statul în perioada tranziției: între un stat capitalist de tip occidental și un stat neofeudal	8
3. Câte lumi sunt în această lume ?	17
Dimensiunea 1. Situația economică	21
Dimensiunea 2. Cuprinderea în activitatea economică formală a populației active	23
Dimensiunea 3. Inegalitate/egalitate a colectivității	24

Dimensiunea 4. Importanța funcțiilor statului	26
Dimensiunea 5. Gradul de implicare publică în protecția socială	26
Poziția României	31
Politica salarială în tranziția românească. Încotro, apoi ?	34
Patru componente ale politicii salariale în perioada tranziției	34
Este politica salariilor mici un efect automat al crizei cronice a economiei ?	38
Politica salarială postcriză	41
Sărăcia în România postcriză: de ce nu doar austeritate	43
Intervenția în combaterea sărăciei	43
Măsurarea sărăciei în România	44
Grupuri de risc: România în context european	46
De ce este importantă asistența socială ?	55
Supraincluziunea – cazul beneficiilor pentru persoane cu handicap	57
Concluzii	60
Analiza impactului suportului instituțiilor internaționale pentru dezvoltarea sistemului de asistență socială	61
Dezvoltarea unor servicii slab relevante	63
Impactul FSE pentru dezvoltarea sistemului de asistență socială	64
Concluzii	66
Conformism-devianță-inovație socială. Strategii de răspuns la schimbarea socială. O analiză secundară cu date calitative colectate în comunități tradiționale și moderne - sinteza rezultatelor unor studii de caz	69
Importanța și relevanța temei	69
Metodologie. Surse de date	74
Premise și ipoteze	75
Contextul socioeconomic. Evoluția principalilor indicatori socioeconomiци	77
Atitudini și comportamente în raport cu (re)integrarea pe piața muncii	81
Concluzii	87

Migrație internațională la populația de romi din România	90
Introducere	90
Limite metodologice: despre migrație la origine	93
Un scurt istoric al migrației roma	93
Experiență de migrație sau migrație de revenire	94
Migrația actuală	100
Intenții de plecare în străinătate	102
Discuții	108
Perioade de criză reflectate în sociologia românească: o analiză a câtorva publicații sociologice din ultimii 20 de ani	111
Introducere	111
Rezultate	112
Cadrul instituțional de taxe și impozite și atitudinea morală asupra plății taxelor în România	119
Introducere	119
O trecere în revistă a literaturii științifice	120
Problema	124
Rezultate	130
Probleme sociale și intervenție socială – rolul evaluării	137
Introducere	137
Problemă socială	138
Intervenție socială	139
Teoria evaluării	139
Tipuri de evaluare și studii de caz	142
Schimbări în politicile sociale din țările central și est-europene în contextul crizei	152
Introducere	152
Țările central și est-europene înaintea crizei economice din 2008-2009	152

Criza economică din 2008-2009	154
Troica: FMI, Banca Mondială, Uniunea Europeană	157
România și instituțiile financiare internaționale	158
Ungaria și instituțiile financiare internaționale	165
Letonia și instituțiile financiare internaționale	165
Programele Băncii Mondiale în Bulgaria și Polonia	167
Concluzii	169

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Programul:

II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR
Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

II. 23. Calitatea vieții obiectiv al dezvoltării sociale (vol. 1, vol. 2)

Coordonator: prof. univ. dr. Ioan Mărginean; dr. Iuliana Precupețu

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Ioan Mărginean; dr. Iuliana Precupețu; Mihai Dumitru;
Flavius Mihalache; Claudia Petrescu; Raluca Popescu; Ana Maria
Preoteasa; Gabriela Neagu; Ștefan Ștefănescu; Laura Tufă; Marian
Vasile; Bogdan Voicu; Laureana Urse; Ionela Vlase (cercetător asociat)

CUPRINS

Vol. I

1. Profilul teritorial al calității vieții	3
2. The concept of precarious prosperity in the context of social inequality	40
3. Bunăstarea materială – dimensiune a calității vieții: opțiuni individuale și șanse de viață	59
4. Diferențieri în nivelul de dezvoltarea socioeconomică a zonelor rurale din România	76
5. Calitatea vieții copiilor din familiile de migranți din mediul rural. Probleme și posibile soluții	112

6. Analiza relației dintre oferta educațională și cercetarea de pe piața muncii. Cazul României	122
7. Ocuparea atipică – sursă de precaritate pentru grupurile vulnerabile	155

Vol. II

8. Calitatea vieții și consumul cultural	175
9. Schimbare instituțională și dezvoltare locală	192
10. Internet și bunăstare subiectivă: beneficii și practici de utilizare	215
11. Performanța României în domeniul dezvoltării umane	236
12. Modele cu ecuații structurale de măsurare a satisfacției cu viața și a satisfacției cu domeniile vieții: impactul efectelor de listă	260
13. Măsurarea fenomenelor sociale de inegalitate și polarizare	275
14. Influența percepției condițiilor sociale asupra satisfacției cu viața	338

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Programul:

II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR
Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

II. 24. Modele actuale de consum ale populației din România

Coordonator: dr. Mariana Stanciu

Colectiv de autori: dr. Mariana Stanciu; Adina Mihăilescu; Cristina Humă

CUPRINS

Modele de consum actuale ale populației din România

Standardul de viață din Uniunea Europeană – comparații cu România	4
PIB pe locuitor (la paritatea puterii de cumpărare)	4
Creștere economică, activități generatoare de valoare adăugată, cheltuieli de consum finale și investiții	5
Ponderea în PIB a consumului și dimensiunile principale ale modelului mediu de consum al gospodăriilor	7
Tendențele de economisire și datoriile gospodăriilor	9
Sectorului public al României – comparații cu modelul social european	10
Importanța echilibrului bugetelor publice pentru dezvoltare	10
Convergența activităților de guvernare în statele U.E.	12

Efecte ale crizei asupra finanțării sectorului public	14
Stabilitatea veniturilor guvernamentale	17
Cheltuielile publice mai mari decât veniturile	19
Deficit financiar guvernamental – cuvinte-cheie la ordinea zilei	23
Concluzii	25
Bibliografie	27
Standard de viață și modele de consum în România	28
Relevanța unor indicatori ai consumului pentru creșterea economică și standardul de viață	28
Evoluția salariului real și a puterii de cumpărare. Prețurile a căror mărire contează foarte mult	33
Cheltuielile gospodăriilor și modelele de consum	36
Consumul din producția propriei gospodării – microstrategie de bază pentru supraviețuire	41
Bibliografie	43
Criza din agricultură și unele efecte asupra standardului de viață al agricultorilor	44
Forță de muncă și exploatații agricole	44
Suprafața agricolă utilizată și valoarea producției	46
Importanța acordată subvenționării agriculturii în Occident	48
Politicile agricole românești	51
Dificultăți actuale ale agriculturii românești	57
Standardul de viață al agricultorilor	62
Consecințe ale crizei financiare globale în plan demografic, economic și social	69
Nivelul mondial și european	69
Situația României	78
Bibliografie	82
Problematika minimumului de trai din România	88

Coșul minim de consum – instrument de măsurare a sărăciei și de evaluare a politicilor sociale	88
Metoda normativă de calculare a minimumului de trai	89
Evoluția veniturilor în raport cu <i>minimumul de trai decent</i> și <i>minimumul de subzistență</i>	94
Concluzii	96
Bibliografie	97
Practici de restructurare a modelelor de consum	98
Necesitatea unei noi etici a consumului de bunuri și servicii	99
Consumul excesiv constituie o problemă reală	103
Politici publice de limitare a anumitor decizii de consum	106
Concluzii	109
Bibliografie	110
Modificarea comportamentului de consum al populației din perspectiva ecologică ...	110
Conceptul de sustenabilitate	110
Consumul sănătos de hrană	112
Consumul de energie electrică în gospodării	114
Utilizarea resurselor de apă	116
Transporturile	118
Activitatea turistică și consumul	122
Minimizarea cantităților de deșeuri produse în gospodării	124
Atitudinea consumatorilor față de problemele consumului sustenabil	126
Concluzii	128
Bibliografie	128
Anexa nr.1 – Situația acoperirii <i>minimumului de trai decent</i> și a <i>minimumului de subzistență</i> prin veniturile realizate de diferite categorii de familii din România	131

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Programul:

II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR
Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

II. 25. Căi de dezvoltare a României. Studiu de caz – administrația publică locală

Coordonator: dr. Manuela Sofia Stănculescu

Colectiv de autori: dr. Manuela Sofia Stănculescu; Monica Marin; Constantin Dan Rădulescu; Paula Tufiș; Claudiu Tufiș

CUPRINS

Căi de dezvoltare a României – Studiu de caz: administrația locală

Cuprins	2
Introducere	4
1. Contextul crizei economice 2007-2012	8
1.1. Produsul Intern Brut	8
1.2. Ocuparea și șomajul	8
1.3. Migrația în străinătate pentru muncă	11
1.4. Veniturile	13
1.5. Consum (strategii supraviețuire)	13
1.6. Sărăcie și deprivare materială	14

1.6.1. Sărăcia absolută	14
1.6.2. Riscul de sărăcie sau excluziune socială	15
1.6.3. Profilul săracilor	16
1.6.4. Sărăcia și ciclurile vieții	16
1.6.5. Beneficiarii de venit minim garantat	17
1.7. Climatul social	18
1.7.1. Climatul social	18
1.7.2. Toleranța/discriminarea față de grupurile vulnerabile	19
1.8. Calitatea guvernării și e-guvernare	20
1.8.1. Calitatea guvernării	20
1.8.2. Agenda digitală ca mijloc de incluziune	20
1.8.3. Responsabilitate socială	21
2. Nevoile sociale la nivelul comunităților din România	23
2.1. Grupurile vulnerabile	23
2.1.1. Copiii și tinerii din familiile sărace (sănătate și educație)	23
Sărăcia și deprivarea materială a copiilor și tinerilor	23
Efectele sărăciei asupra sănătății și rezultatelor educaționale ale copiilor	26
Famiile monoparentale	28
2.1.2. Copii cu părinți plecați la muncă în străinătate	28
Copiii rămași singuri acasă	28
Copiii remigranți	30
2.1.3. Copii separați de familie și copii „invizibili”	30
Copiii aflați în servicii de protecție socială	30
Copiii „invizibili” și serviciile comunitare de prevenire a separării de familie	31
Copiii abandonați în unități spitalicești	33
Tinerii care părăsesc sistemul de protecție socială	33

2.1.4. Copiii și tinerii care trăiesc pe străzi și persoanele fără adăpost	34
2.1.5. Romii	35
2.1.6. Persoane cu dizabilități, boli cronice sau incurabile	38
Persoanele cu handicap	38
Persoanele cu tulburări de spectru autist (TSA)	42
Persoanele cu dizabilități în ocupare	43
Persoanele cu boli cronice sau incurabile	44
Susținătorii persoanelor cu boli cronice, incurabile sau cu handicap	45
2.1.7. Persoanele infectate cu HIV/SIDA	45
2.1.8. Consumatorii de droguri	47
2.1.9. Victime ale violenței	48
2.1.10. Victime ale traficului de persoane	50
2.1.11. Persoane private de libertate sau în evidența serviciilor de probațiune	52
Copiii în contact cu legea	52
Persoanele private de libertate	53
Persoane în evidența serviciilor de probațiune	56
2.1.12. Vârstnicii singuri	57
2.1.13. Alte grupuri vulnerabile	58
Răniții și invalizii din teatrele de operații, precum și urmașii celor decedați	58
Imigranții și refugiații	58
2.1.14. Comunități sărace și de locuire defavorizată	59
2.2. Sistemul de protecție socială	62
2.2.1. Finanțarea	62
2.2.2. Beneficiile sociale și impactul acestora asupra reducerii sărăciei	63
2.2.3. Servicii sociale și resurse umane	65
3. Economia socială, o soluție de luat în calcul pentru dezvoltare comunitară și incluziune socială	69

3.1. Nevoia de economie socială în România	69
3.2. Entități ale economiei sociale în România	70
3.2.1. Societățile cooperative	70
3.2.2. Asociațiile și fundațiile	73
3.2.3. Casele de ajutor reciproc	75
3.2.4. Alte entități de economie socială	77
3.3. Analiza economiei sociale din România	78
3.3.1. Economia socială în 2010	78
3.3.2. Opinii privind economia socială	79
4. Capacitatea administrativă a administrației publice locale	83
4.1. Finanțarea activităților cu impact social	83
4.1.1. Finanțarea economiei sociale din fondurilor europene 2007-2011	85
4.2. Capacitatea administrației locale de a accesa fonduri europene	88
4.2.1. Metodologie	88
4.2.2. Definirea conceptelor	89
Capacitatea organizațională	89
Capacitatea administrativă	90
Capacitatea de absorbție	93
4.2.3. Capacitatea de absorbție a fondurilor europene 2007-2012	96
Tipuri de fonduri și arii de intervenție	96
Cadrul instituțional	98
Stadiul absorbției	101
4.2.4. Determinanți ai capacității de absorbție	105
4.2.5. Capacitatea de accesare a fondurilor europene: cazul primăriilor din mediul rural	109
Nivelul cererii de fonduri europene în mediul rural	109
Capacitatea administrativă a primăriilor rurale	112

5. Concluzii	117
5.1. Capacitatea administrativă și capacitatea de absorbție a fondurilor europene ale administrației publice locale	117
5.2. Politica socială postcriză, drumul de urmat	117
5.3. Analiza SWOT pentru prioritizarea intervențiilor de incluziune socială	121
6. Referințe	125

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Programul:

II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR
Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

II. 26. Politici de incluziune socială

Coordonator: dr. Sorin Cace

Colectiv de autori: dr. Daniel Arpinte; dr. Eugen Glăvan; dr. Adriana Neagu; dr. Iulian Stănescu; dr. Alexandra Gheondea Eladi; asist. de cercetare Luminița Ionescu; dr. Simona Stănescu; dr. Cristina Tomescu; dr. Flavius Mihalache

CUPRINS

Rezumat	5
Partea 1. Grupuri vulnerabile și incluziunea lor socială	17
1.1. Ocuparea în agricultura de subzistență a populației rurale și perspective de integrare pe piața muncii	18
1.1.1. Introducere	18
1.1.2. Cadrul general: transformarea zonelor rurale în Europa Centrală și de Est după 1990	18
1.1.2.a. Reforma agrară și transformările regimului de proprietate	20
1.1.2.b. Dimensiuni contemporane ale spațiilor rurale în fostele state socialiste din Europa Centrală și de Est	24

1.1.3. Sectorul agricol în România și ocuparea populației în agricultură după 1990	27
1.1.3.a. Sectorul agricol după 1990	28
1.1.3.b. Aspecte privind ocuparea populației în sectorul agricol	32
1.1.3.c. Sectorul rural neagricol	35
1.1.3.d. Aspecte privind ocuparea populației rurale în sectorul neagricol	37
1.1.4. Concluzii	39
1.1.5. Bibliografie	42
1.2. Criza spațiului rural românesc contemporan și surse ale excluziunii sociale	49
1.2.1. Contextul social-științific	49
1.2.2. Obiectivele de cercetare	50
1.2.3. Cadrul metodologic	50
1.2.4. Bibliografie	61
1.3. Indicatori relevanți privind sărăcia, excluziunea socială și ocuparea în mediul rural din România	67
1.3.1. Speranța de viață la naștere	69
1.3.2. Rata mortalității infantile	71
1.3.3. Ponderea persoanelor care nu au putut să consulte un medic specialist	74
1.3.4. Ponderea persoanelor care nu au putut să consulte un medic stomatolog	76
1.3.5. Rata criminalității la 100.000 de locuitori	78
1.3.6. Gradul de cuprindere al populației de vârstă școlară	80
1.3.7. Unități școlare pe categorii de unități	82
1.3.8. Populația activă	87
1.3.9. Rata de activitate	90
1.3.10. Populația ocupată	93
1.3.11. Populația ocupată pe grupe de vârstă, după statutul profesional și medii	96

1.3.12. Structura relativă a populației ocupate pe grupe de vârstă, după statutul profesional și medii	99
1.3.13. Populația ocupată după nivelul de instruire, pe grupe de vârstă și medii	102
1.3.14. Structura relativă a populației ocupate după nivelul de instruire, pe grupe de vârstă și medii	105
1.3.15. Ponderea populației ocupate în agricultură în totalul populației	108
1.3.16. Rata de ocupare pentru populația în vârstă de muncă	111
1.3.17. Rata șomajului BIM	114
1.3.18. Rata sărăciei relative	117
1.3.19. Rata sărăciei absolute	120
1.3.20. Deficitul mediu relativ la consum al populației sărace	122
1.3.21. Pragul sărăciei relative	125
1.3.22. Rata sărăciei absolute înainte de transferuri sociale	128
1.3.23. Ponderea persoanelor/gospodăriilor care trăiesc în locuințe construite din materiale neadecvate	130
1.3.24. Ponderea persoanelor/gospodăriilor fără acces la apă caldă curentă	132
1.3.25. Ponderea persoanelor care trăiesc în locuințe fără baie sau duș în interiorul locuinței	134
1.3.26. Ponderea persoanelor care trăiesc în locuințe fără grup sanitar în interiorul locuinței	136
1.3.27. Ponderea persoanelor care trăiesc în locuințe fără frigider	138
1.3.28. Ponderea persoanelor din gospodăriile cu acces la internet în totalul populației	140
1.3.29. Populația de tineri din mediul rural	142
1.3.30. Ponderea tinerilor din mediul rural în totalul populației din mediul rural	146
1.3.31. Ponderea tinerilor din mediul rural în totalul populației de tineri	148
Partea 2. Politici de incluziune socială și economie socială	151

2.1. Evaluarea programelor sociale în România	152
2.1.1. Metodologia cercetării	152
2.1.2. Cererea de evaluare	153
2.1.2.a. Evaluarea în administrația publică românească	158
2.1.3. Oferta de evaluare	162
2.1.3.a. Oportunități de pregătire în domeniul evaluării	162
2.1.3.b. „Expertul în evaluare”	164
2.1.3.c. Rolul evaluatorului în utilizarea rezultatelor evaluării	166
2.1.4. Asociația de evaluare la nivel național	166
2.1.5. Există o cultură de evaluare în România?	169
2.1.6. Concluzii	171
2.1.7. Bibliografie	172
2.2. Economia socială	176
2.2.1. Economia socială: între piață și stat	176
2.2.2. Eșecul pieței: rol instituției de economie socială	177
2.2.3. Economia socială, suport pentru politicile de ocupare	179
2.2.4. Economia socială și economia locală: o abordare teritorială	181
2.3. Organizații nonguvernamentale	183
2.3.1. Tendințe și situația actuală	183
2.3.2. Direcții de dezvoltare	186
2.3.3. Încurajarea dezvoltării activităților de economie socială	188
2.4. Antreprenoriatul social ca instrument de promovare a incluziunii active: provocările legislative	192
2.4.1. Economia socială	194
2.4.2. Forme de organizare specifice economiei sociale la nivel european și în România	195
2.4.3. Cadrul legal de funcționare a entităților de economie socială în România	197

2.4.4. Impactul modificărilor legislative recente	198
2.4.5. Eficiența cadrului legal de funcționare a entităților de economie socială	203
2.4.6. Îmbunătățirea cadrului legal de funcționare a entităților de ES	205
2.4.7. Îmbunătățirea cadrului legislativ pentru organizații neguvernamentele	206
2.4.8. Îmbunătățirea cadrului legislativ pentru casele de ajutor reciproc	209
2.4.9. Îmbunătățirea cadrului legislativ pentru societăți cooperativede gradul 1	211
2.4.10. Concluzii	212
2.4.11. Bibliografie	214
Partea 3. Efecte ale excluziunii/incluziunii sociale la nivelul microgrupurilor	216
3.1. Efectele disoluției familiei asupra dezvoltării copilului	217
3.1.1. Familia monoparentală	217
3.1.2. Factorii de risc specifici familiei monoparentale și efectele lor asupra dezvoltării copilului	220
3.1.3. Politici sociale centrate pe protecția familiei aflate în dificultate	225
3.1.4. Bibliografie	229
3.2. Echilibrul muncă-viață personală a cuplurilor și rudelor angajate în același loc de muncă în România și Germania – o analiză calitativă	232
The work-life ballance of couples and relatives employed at the same work place in Romania and Germany - A qualitative analisys	232
3.2.1. The family-work conflict	233
3.2.2. Relationships	237
3.2.2.a. What are the manifestations of a relationship and their consequences for behaviour	237
3.2.2.b. What is a relationship?	244
3.2.3. Methodology and Research Design	245
3.2.3.a. Sample and sampling procedure	247

3.2.3.b. Data analysis methodology	248
3.2.4. Interview-results	250
3.2.4.a. Aggregation strategies	250
3.2.4.b. A relationship's demands	260
3.2.4.c. Things that make a person feel complete, things that are important in life and the work-leisure-rest or work-family-rest balance	263
3.2.5. Conclusions	269
3.2.6. Bibliography	270

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Programul:

II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR
Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

II. 27. Starea sistemului de asistență socială: evaluare și monitorizare

Coordonator: prof. univ. dr. Elena Zamfir

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Elena Zamfir; dr. Daniel Arpinte; Ciprian Bădescu;
Adina Dragotoiu; Alina Marinoiu; Codrin Scutaru; Simona Maria
Stănescu

CUPRINS

1. Asistența socială față în față cu societatea riscurilor, din perspectiva politicilor sociale europene	4
1.1. În loc de introducere. Rolul asistenței sociale în societatea modernă: funcții și caracteristici	4
1.2. Opțiunile guvernanților în politicile de asistență socială	7
1.3. Politicile sociale, ca preocupare a U.E.	9
1.4. Asistența socială, din perspectiva noii legi	18
1.5. Dezvoltarea prin programe	21
1.6. Asistență de urgență <i>versus</i> asistență specializată	22
1.7. Evaluarea politicilor sociale în sistemul de asistență socială	24

1.8. Bibliografie	27
2. Tendințe ale dezvoltării sistemului de asistență socială	30
2.1. Direcții de dezvoltare a sistemului de asistență socială	38
2.2. Priorități în construcția instituțională	43
2.3. Bibliografie	44
3. Distribuția riscurilor în societatea românească și efectele sale asupra politicilor de protecție socială	45
3.1. Costul de oportunitate al reformei sistemului de protecție și de asistență socială și legea efectului minimizat	45
3.2. Câteva precizări conceptuale și metodologice	46
3.3. Trei sisteme de protecție socială de intervenție și două opțiuni	47
3.4. Distribuția rarității în Occident și în țările postcomuniste	49
3.5. Scena și actorii reformei sistemului. Structura inegalitară a protecției sociale în Europa. Cum și cât de mult își protejează statele europene propriile popoare	50
3.6. Intervenția statului și legea dublei distribuirii	54
3.7. Bibliografie	58
4. Beneficiile de asistență socială gestionate de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale	59
4.1. Preambul	59
4.2. Cadrul conceptual	59
4.3. Sistemul contributiv <i>versus</i> sistemul noncontributiv	60
4.4. Context european	61
4.5. Cadrul legal privind asistența socială în perioada comunistă	62
4.6. Cadrul legal privind asistența socială în perioada postcomunistă	63
4.7. Construcție instituțională	65
4.8. Imagine detaliată a beneficiilor de asistență socială din România	66
4.9. Analiza ansamblului prestațiilor sociale gestionate de Ministerul Muncii	73

4.10. Concluzii	75
4.11. Bibliografie	76
5. Problematika socială în opțiunea PNL - abordări programatice și acțiune guvernamentală: 1990-2011	79
5.1. Introducere	79
5.2. Începutul tranziției – bătălia pentru drepturi individuale și economie de piață	80
5.3. 1997-2000 – Problema proprietății și clasa de mijloc	81
5.4. 2000-2004 – În căutarea unui răspuns programatic	82
5.5. 2004-2008 – Guvernarea liberală	83
5.6. Dimensiunea socială a programului PNL în 2010	85
5.7. Concluzii	86
5.8. Bibliografie	86
6. Modele ale sistemelor de asistență socială	88
Modelul nordic	90
Suedia	90
Modelul anglo-saxon	92
Statele Unite	92
Marea Britanie	93
Modelul sud-european	94
Spania	95
Italia	95
Modelul germano-olandez	95
Austria	96
Germania	96
Modelul franco-belgian al politicilor familiale	97
Franța	97

Statele din fostul bloc socialist	99
Polonia	99
Lituania	100
România	101
Câteva concluzii	102

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI
FINANCIARE ȘI MONETARE

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

II. Evaluarea Stării Sociale a României – ESSOR
Dezvoltarea societății românești în contextul ieșirii din criză
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

II.19. Evoluția finanțelor personale în perspectiva dezvoltării sustenabile

Coordonator: dr. Mihail Dimitriu

Colectiv de autori: dr. Mihail Dimitriu, cercetător științific II, coautor cap. 2, cap. 7; dr. Mihai Ivan Vicențiu, cercetător științific III, coautor cap. 2; dr. Silviu Marius Șeitan, cercetător științific III, autor cap. 3; dr. Tudor Ciumara, cercetător științific III, autor cap. 4; drd. Mihăilă Nicoleta, cercetător științific, coautor cap. 5; Dorina Amalia Barac, asistent cercetare, autor cap. 6; Silvia Isachi, coautor cap. 1, cap. 7; dr. Aurelia Stela Toader, prof. univ., Universitatea „Româno-americană”, București, coautor cap. 5; dr. Iuliana Predescu, conf. univ. Universitatea „Româno-americană”, București, coautor cap. 5; dr. Ioan Ciochină Barbu, conf. univ. Universitatea „George Bacovia”, Bacău, autor cap. 8; dr. Antoniu Predescu, lector univ. Universitatea „Spiru Haret”, București, coautor cap. 5; Alina Picu, asistent univ. Universitatea „Spiru Haret”, București, coautor cap. 1

CUPRINS

Evaluarea finanțelor personale în perspectiva dezvoltării sustenabile

I. Finanțele personale și dezvoltarea sustenabilă 7

II. Mecanisme financiar-monetare la nivelul societății românești în perspectiva dezvoltării sustenabile	18
1. Starea generală a societății românești și principalele coordonate ale activității financiar-monetare	18
1.1. Starea societății românești	18
1.2. Coordonatele activității financiar-monetare	19
1.3. Stresul financiar-monetar în societatea românească, forme de manifestare și indicatori de apreciere	20
2. Mecanisme financiar-monetare asociate procesului de dezvoltare sustenabilă	21
2.1. O abordare conceptuală a mecanismelor financiar-monetare	21
2.2. Tipologia mecanismelor financiar-monetare	22
3. Influența perfecționării mecanismelor financiar-monetare asupra activității din societatea românească	23
4. Sistem și rețea, abordări ale realității financiare	24
5. Compoziția, configurația și arhitectura rețelei financiare a economiei	26
6. Comportamentul rețelei financiare a economiei	36
7. Formalizarea rețelei financiare	38
III. Necesitatea integrării resurselor financiare personale în derularea optimă a procesului sustenabil al dezvoltării macroeconomice	42
1. O abordare teoretică	42
2. Natura și determinanții procesului de gestionare a resurselor financiare personale	45
3. Precizări teoretice	46
4. Aspecte ale situației macroeconomice actuale	48
5. Principalele motivații ale deciziei privitoare la integrarea resurselor financiare personale în procesul de derulare a programelor macroeconomice	51
6. Posibilități de integrare a resurselor financiare personale în derularea proceselor de dezvoltare macroeconomică	52
7. Căi de integrare a resurselor financiare personale în derularea proceselor de dezvoltare macroeconomică	53

8. Modelarea integrării resurselor financiare personale în derularea proceselor de dezvoltare macroeconomică	55
9. Variante ale integrării resurselor financiare personale în derularea proceselor de dezvoltare macroeconomică	60
10. Dimensiuni practice ale problemei integrării resurselor financiare personale în derularea sustenabilă a procesului de dezvoltare la nivel macroeconomic	62
11. Elemente de evaluare a procesului actual de integrare a resurselor financiare personale în derularea sustenabilă a procesului de dezvoltare macroeconomică a României	69
12. Posibile direcții de acțiune în vederea organizării procesului de integrare a resurselor financiare personale în derularea procesului actual de dezvoltare macroeconomică a României din perspectiva sustenabilității	74
IV. Caracteristici și factori de influență ai deciziei financiare	75
1. Elemente ale finanțelor personale și caracteristici ale acestora	75
2. Factori de influență ai deciziei financiare	76
2.1. Factori interni	77
2.2. Factori externi	85
3. Impactul factorilor de influență asupra deciziei financiare	94
V. Influența presiunii fiscale asupra comportamentului financiar al populației	98
1. O perspectivă a veniturilor și a cheltuielilor populației	99
2. Impactul presiunii fiscale asupra comportamentului populației	102
2.1. Presiunea fiscală individuală	103
2.2. Efectele prelevărilor fiscale asupra consumatorilor. Tipologie	104
2.3. Atitudinea indivizilor față de impozite și taxe	106
3. Rolul fiscalității în definirea comportamentului financiar al populației	108
3.1. Impactul fiscalității asupra ofertei de muncă	109
3.2. Impactul fiscalității asupra procesului de economisire	111
3.3. Impactul fiscalității asupra deciziei de investiții	112

3.4. Impactul fiscalității asupra mărimii venitului din muncă/venitului gospodăriei	115
4. Comportamentul fiscal al populației, componentă a comportamentului financiar	123
5. O retrospectivă privind nivelul prelevărilor fiscale în veniturile populației	125
6. Impactul economiei informale asupra gospodăriilor	127
VI. Elemente de psihologie a comportamentului economic al individului în conjunctura actuală	132
1. O abordare psihologică a conceptelor de comportament și motivație	132
2. Definirea comportamentului economic al individului	135
3. Factori de influență asupra comportamentului uman	136
4. Clase de deținători de venituri din România	136
5. Comportamentul financiar al populației și deciziile acesteia în funcție de venituri	138
5.1. Comportamentul de consum	139
5.1.1. Factorii care influențează comportamentul consumatorului de bunuri și servicii	139
5.1.2. Consumul la nivel de gospodărie	140
5.2. Comportamentul de economisire al deținătorului de capital	142
5.3. Comportamentul de investire al deținătorului de capital	143
5.3.1. Tipuri de investitori în finanțele clasice	144
5.3.2. Tipuri de investitori în finanțele comportamentale	145
5.4. Riscul și comportamentul de asigurare – „nevoia de securitate”	146
5.5. Comportamentul filantropic al deținătorului de capital	148
6. Profilul omului de afaceri și strategii de afaceri	148
7. Psihopatologia financiară	148
8. Educația financiară în România	149
VII. Vulnerabilități în dezvoltarea sustenabilă a societății românești și potențialul financiar al populației	151

1. Vulnerabilitatea gospodăriei/persoanei și intervenția statului	151
1.1. Conceptul de vulnerabilitate. Tipologie	151
1.2. Comportamentul față de criza financiară și vulnerabilitatea	155
1.2.1. Factori de influență ce țin de mediul intern	155
1.2.2. Influențe ale mediului extern asupra vulnerabilității	155
1.3. Persoanele fizice, gospodăriile și intervenționismul statal	156
1.3.1. Intervenționism statal	156
1.3.2. Impactul intervenționismului statal asupra performanței gospodăriei/persoanei	158
1.4. Riscurile asociate finanțelor personale	161
2. Aspecte privind diagnosticul și estimarea potențialului economico-financiar al populației	164
2.1. Potențialul economic ca obiect al estimării activității acesteia	164
2.2. Estimarea potențialului economic în condițiile dezvoltării durabile	168
2.3. Conținutul cercetărilor contemporane în domeniul diagnosticului potențialului economico-financiar	170
2.4. Indicatori de comensurare a potențialului economico-financiar al populației	178
VIII. Aspecte de natură juridică privind finanțele personale în perspectiva dezvoltării sustenabile	182
1. O radiografie a finanțelor personale	182
2. Reglementări juridice referitoare la unele din elementele constitutive ale finanțelor personale	184
2.1. Sistemul de salarizare	184
2.2. Necesitatea elaborării sistemului unitar de pensii publice din România	197
2.3. Rolul instituțiilor de credit	203
IX. Concluzii	211
Bibliografie	231
Glosar de termeni	237

Glosar de simboluri	239
Anexe	241

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.33. Riscurile ecologice și costurile politicilor de mediu din perspectiva dezvoltării durabile

Coordonator: dr. Gabriela Piciu

Colectiv de autori: dr. Gabriela Piciu, cercetător științific III, autor cap. 3; Florin Bălășescu, cercetător științific III, autor cap. 2; Cătălin Drăgoi, cercetător științific, autor cap. 4; Georgiana Chițiga, cercetător științific, autor cap. 1

Colaboratori: dr. Iuliana Predescu, conf. univ., Universitatea „Româno-Americană” din București, cap. 5; dr. Mioara Borza, lector univ., Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, cap. 5; Alina Picu, asist. univ., Universitatea „Spiru Haret” din București, cap. 5; drd. Alina Rotaru, asist. univ., Universitatea „Spiru Haret” din București, cap. 5

CUPRINS

1. Dimensiunea ecologică a dezvoltării durabile	1
1.1. Istoric. Conceptul de dezvoltare durabilă	1
1.1.1. Durabilitate <i>versus</i> sustenabilitate	2
1.2. Dimensiunile dezvoltării durabile	6
1.3. Direcții de cercetare ale dezvoltării durabile. Importanța în introducerea și controlul dimensiunii ecologice	8

1.4. Provocări majore la nivel global și al Uniunii Europene	10
1.5. Priorități absolute de dezvoltare pe termen mediu și lung în România	13
1.6. Energia curată – situația actuală a sectorului de energie eoliană la nivel mondial, al Uniunii Europene și al României	17
1.7. Concluzii	35
2. Riscurile ecologice – concept, caracteristici, forme de manifestare, mecanisme de constituire și transmitere	38
2.1. Cadrul general de abordare a riscurilor ecologice: aspecte ale dezvoltării durabile și protecției mediului în contextul modelării pe bază de agenți economici	38
2.2. Posibilități de abordare a riscurilor ecologice	42
2.2.1. Abordarea generală	46
2.2.2. Abordarea analitică	48
2.2.3. Abordarea aplicativă	52
2.2.3.1. Perspectiva tehnocentrică	53
2.2.3.2. Perspectiva sociocentrică	55
2.2.3.3. Perspectiva antropocentrică	56
2.3. Concluzii	58
3. Factori de generare a riscurilor ecologice; internalizarea economică a riscurilor ecologice	59
3.1. Factorii care generează riscurile ecologice	59
3.2. Conceptualizarea economică a externalităților negative	62
3.3. Categoriile de costuri externe	65
3.4. Importanța cunoașterii externalităților și necesitatea calculării acestora	70
3.5. Metodologii de cuantificare a externalităților	72
3.5.1. Cuantificarea externalităților în managementul deșeurilor	74
3.5.1.1. Gruparea externalităților	74
3.5.1.2. Operaționalizarea metodei căii de impact	77

3.5.1.3. Abordarea studiului (concluzia studiului)	78
3.6. Transferul de externalități	79
3.7. Măsuri de autoprotecție a agenților economici pentru eliminarea sau diminuarea externalităților negative de mediu	80
3.8. Concluzii	84
4. Finanțarea managementului riscurilor ecologice	87
4.1. Riscurile ecologice și managementul riscurilor ecologice	87
4.2. Managementul riscurilor ecologice și costul capitalului la nivelul firmelor	93
4.3. Managementul riscurilor ecologice la nivelul țărilor și capacitatea de finanțare a acestora	95
4.4. Finanțarea managementului riscurilor ecologice	100
4.5. Concluzii	116
5. Costurile politicilor de mediu din perspectiva dezvoltării durabile	119
5.1. Modalități de evaluare a capitalului natural	119
5.2. Metoda de evaluare a naturii ca input de capital	122
5.3. Cuantificarea costurilor depoluării și protecției mediului – o abordare macroeconomică	125
5.4. Utilizarea analizei cost-beneficiu în fundamentarea politicii de mediu	132
5.4.1. Istoricul analizei cost-beneficiu	133
5.4.2. Utilizarea analizei cost-beneficiu în procesul decizional	135
5.4.3. Metodologia măsurării costurilor și beneficiilor	138
5.5. Concluzii	140
Bibliografie selectivă	141

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

**VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică –
propunere nouă**

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VII.77. Descrierea prin ecuații a modelului de comportament al economiei românești – ecuațiile de definiție, de transformare, de transfer și conservare

Coordonator: prof. dr. Emil Dinga

Autori: prof. dr. Emil Dinga ; Camelia Băltărețu

CUPRINS

Raport intermediar 2012

Proiect 2011-2014:

Model de comportament al economiei românești (Mocer-1)

Modul 2012

Descriere prin ecuații a modelului de comportament al economiei românești Mocer-1

Executive summary

Rezumat

Sinteza rezultatelor obținute anterior

Introducere nontehnică 3

Capitolul 1. Blocul sectorial 1	9
1.1. Denumire	9
1.2. Notație conceptuală	9
1.3. Notație operațională	9
1.4. Poziționarea funcțională a BS1	10
1.5. Variabilele de stare	11
1.6. Variabilele de intrare	15
1.7. Variabilele de ieșire	16
1.8. Ecuațiile de identitate	16
1.9. Ecuațiile (funcțiile) de transformare	17
1.10. Ecuațiile (funcțiile) de transfer	17
1.11. Ecuațiile (funcțiile) de conservare (balanță)	17
Capitolul 2. Blocul sectorial 2	
Idem bloc sectorial 1	
Capitolul 3. Blocul sectorial 3	
Idem bloc sectorial 1	
Capitolul 4. Blocul sectorial 4	
Idem bloc sectorial 1	
Capitolul 5. Blocul sectorial 5	
Idem bloc sectorial 1	
Capitolul 6. Blocul sectorial 6	
Idem bloc sectorial 1	
Capitolul 7. Blocul sectorial 7	
Idem bloc sectorial 1	
Capitolul 8. Blocul sectorial 8	
Idem bloc sectorial 1	
Capitolul 9. Blocul sectorial 9	

Idem bloc sectorial 1

Capitolul 10. Blocul sectorial 10

Idem bloc sectorial 1

Concluzii și elemente de *follow-up*

Aspecte polemice și vulnerabilități

Bibliografie selectivă

Anexe

Index-uri

Glosar de termeni utilizați în lucrare

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

IX. Economia României și sistemul euro

Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

IX.81. Determinări, constrângeri și condiționalități ale proiectului integrării financiar-monetare europene în conjunctura actuală

Coordonator: dr. Iulia Lupu

Colectiv de autori: dr. Iulia Lupu; dr. Adina Criste; drd. Alina Georgeta Ailincă; dr. Silviu Marius Șeitan; dr. Mihail Vincențiu Ivan; dr. Floarea Iordache; dr. Constantin Marin

Colaboratori: dr. Napoleon Pop; lector univ. dr. Viorica Chirilă; lector univ. dr. Ciprian Chirilă; lector univ. dr. Jianu Daniel Mureșan; drd. Ionuț Mircea; drd. Ionuț Croitoru

CUPRINS

1. Continuarea proiectului european	4
2. Evaluarea procesului proiectului integrării financiar-monetare europene	9
2.1. Noua guvernare europeană	9
2.2. Potențialitățile și vulnerabilitățile procesului integrării financiar-monetare europene în condițiile manifestării crizei economice și financiare	10
2.2.1. Reglementările anticriză între utilitate și redundanță	10
2.2.2. Nevoia unui nou model de creștere în Europa de Est	15

2.2.3. Criza datoriilor suverane – etapa actuală a crizei economice. Poziționarea României	16
2.2.3.1. Radiografia datoriei publice a României	18
2.2.3.2. Aritmetica sustenabilității datoriei publice	20
2.2.4. Concluzii preliminare	22
3. Noile constrângeri privind politicile macroeconomice	25
3.1. Provocări politico-economice	25
3.2. Relația dintre politica monetară – datoriile suverane – geopolitică	28
3.2.1. Evoluții ale ratelor de dobândă la titlurile suverane	29
3.2.2. Efecte ale propagării șocului incertitudinii. Relația dintre datoria suverană și mecanismul de transmitere monetară	31
3.2.2.1. Evoluții pe piața interbancară	31
3.2.2.2. Creșterea riscului suveran cu efecte asupra sectorului financiar – bancar și asupra economiei reale	32
3.2.3. Constrângeri ale politicii monetare în zona euro	40
3.2.4. Unele concluzii preliminare	44
3.3. Problema deficitului bugetar	46
3.4. Uniunea bancară și mecanismul unic de supraveghere	49
3.5. Determinări și constrângeri în politicile sociale, în special, la nivelul Uniunii Europene	56
3.5.1. Aspecte generale privind determinismul socioeconomic	56
3.5.2. Posibile determinări și constrângeri în politicile sociale în condițiile actuale la nivelul Uniunii Europene	59
3.5.3. O evaluare a evoluțiilor factoriilor economici și sociali la nivelul Uniunii Europene	63
3.5.4. Unele concluzii	66
4. Evoluții macroeconomice și problema diferențialelor în procesul integrării europene	68

4.1. Scurtă evaluare a îndeplinirii criteriilor de convergență nominală (2010–octombrie 2012)	68
4.2. Principalele evoluții macroeconomice în Uniunea Europeană	73
4.2.1. Unele concluzii	82
4.3. Evoluții ale domeniului social și ale pieței muncii – indicatori de integrare social-economi. Problema diferențialelor	83
4.4. Analiza evoluției disparităților, din punct de vedere socioeconomic, dintre regiunile de dezvoltare economică ale României după aderarea României la Uniunea Europeană	102
4.4.1. Analiza evoluției disparităților, din punct de vedere socioeconomic, dintre țările Uniunii Europene	108
4.4.2. Testarea legăturii între rata reală de schimb și diferențialele ratei dobânzii în țările europene care nu au adoptat moneda euro	109
4.4.2.1. Variabilele utilizate	110
4.4.2.2. Estimarea modelelor de regresie	114
5. Direcții principale de orientare ale activității actuale de coordonare a dezvoltării macroeconomice	118
5.1. Principalele caracteristici ale actualei conjuncturi internaționale	118
5.2. Abordare teoretică	118
5.3. Descrierea modelului optim al sistemului administrativ al dezvoltării societății, corespunzător condițiilor actuale	122
5.4. Condițiile actuale macroeconomice – factor determinant al reanalizării principalelor elemente ale dezvoltării societății	126
5.5. Elemente definitorii ale scenariului optim de coordonare a dezvoltării macroeconomice	128
5.6. Perspective la nivelul relațiilor economice internaționale	130
5.7. Cazul uniunii economice și monetare europene	133
5.8. Necesitatea reanalizării evoluției procesului de integrare europeană, în contextul internațional actual	136
5.9. Concluzii	139

Anexe	142
Listă abrevieri	150
Listă grafice	151
Listă tabele	153
Bibliografie selectivă	155

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

IX. Economia României și sistemul euro

Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

IX.82. Echilibrul extern și șocurile asimetrice

Coordonator: dr. Camelia Milea

Colectiv de autori: dr. Camelia Milea, dr. Adina Criste; dr. Floarea Iordache; dr. Silviu Marius Șeitan; drd. Alina Georgeta Ailincă; drd. Alina Camelia Șargu

CUPRINS

1. Introducere	4
2. Problematika echilibrului extern	6
2.1. Conceptele de echilibru și dezechilibru extern	6
2.2. Realizarea echilibrului extern. Politici ale balanței de plăți externe	8
2.3. Soldul contului curent și sustenabilitatea deficitului de cont curent	17
3. Șocul macroeconomic asimetric. Delimitări conceptuale	19
3.1. Definierea conceptului de șoc și de șoc macroeconomic	19
3.2. Șocul macroeconomic asimetric	23
3.3. Factori de influență în propagarea șocurilor macroeconomice	26

3.4. Șocul asimetric aplicat la sectorul extern al unei economii (interpretarea șocului asimetric la nivelul balanței de plăți externe)	28
4. Probleme legate de manifestarea asimetriei șocurilor și modalități de măsurare a asimetriei – o trecere în revistă a literaturii de specialitate	31
4.1. Abordarea problematicii șocurilor asimetrice în cadrul literaturii de specialitate	32
4.2. Probleme legate de manifestarea asimetriei șocurilor	37
4.3. Modalități de măsurare a asimetriei	41
4.4. Identificarea și măsurarea unor șocuri macroeconomice asimetrice asupra echilibrului extern	44
4.5. Concluzii	49
5. Canale de transmitere a șocurilor macroeconomice asimetrice asupra echilibrului extern	51
6. Identificarea unor șocuri macroeconomice asimetrice asupra echilibrului extern	62
7. Analiza influențelor unor șocuri asimetrice identificate asupra echilibrului extern ..	76
7.1. Șocul modificării regimului valutar	76
7.2. Reflectarea șocului falimentului Lehman-Brothers asupra echilibrului extern ...	83
8. Concluzii	95
Anexe	101
1. Definiție conceptuală și proprietăți ale canalelor de transmitere	102
2. Dimensiuni și vulnerabilități ale problematicii echilibrării macroeconomice în contextul internațional actual	109
Listă abrevieri	130
Listă tabele	131
Listă grafice	132
Bibliografie selectivă	133

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

X. Teoria și practica gestionării crizei – criza teoriei și politicilor economice și sociale contemporane - propunere nouă

Tema de cercetare:

X.88. Globalizarea și crizele; resursele și constrângerile politicilor economice naționale

Coordonator: dr. Constantin Marin

Colectiv de autori: dr. Constantin Marin; dr. Iulia Lupu; Florin Răzvan Bălășescu

CUPRINS

Globalizarea și crizele; resurse și constrângeri ale politicilor economice naționale

1. Conceptul de globalizare	4
1.1. Globalizarea – perspectivă de ansamblu. Concept, caracteristici, forme de manifestare	4
1.1.1. Introducere	4
1.1.2. Globalizarea – concept general multidimensional	5
1.1.3. Forme de manifestare a globalizării – globalizarea economică, politică și culturală	9
1.1.3.1. Globalizarea economică	9
1.1.3.2. Globalizarea politică	13
1.1.3.3. Globalizarea culturală	14
1.2. Globalizarea – o perspectivă funcțională	15

1.2.1. Preliminarii	15
1.2.2. Istoric	15
1.2.3. Conceptul de globalizare din perspectiva funcțională	19
1.2.3.1. Spectrul larg al definițiilor	20
1.2.3.2. Avantajele și dezavantajele globalizării	22
1.3. Concluzii	28
2. Evoluția piețelor în procesul globalizării	30
2.1. Libertatea piețelor	30
2.1.1. Mâna invizibilă și armonizarea intereselor	31
2.1.2. Complexitatea și specializarea piețelor	32
2.2. Dezvoltarea pieței financiare	32
2.2.1. Modificarea raporturilor dintre piața financiară și piața bunurilor și serviciilor	35
2.2.2. Deficiențele piețelor financiare globale	36
3. Mutații durabile în structura piețelor – concentrarea	38
3.1. Cadrul general	38
3.2. Caracteristici ale perioadei actuale	45
4. Globalizarea și crizele	48
4.1. Evoluții în economie și reflectarea lor în teoria economică	48
4.2. Factori ai crizei actuale	54
4.2.1. Dereglementarea și liberalizarea excesivă	54
4.2.2. Încrederea excesivă acordată capacității de autoreglare a piețelor	55
4.2.3. Natura și configurația piețelor	55
4.2.4. Evoluția economiilor și a contextului istoric	56
4.2.5. Natura umană	57
4.2.6. Concluzie privind cauzele crizei – modelul de creștere	58
4.2.6.1. Cauzele dezechilibrelor	58

4.3. Globalizarea financiară și crizele	63
5. Statul – rol și poziție în economie; perspective previzibile	67
5.1. Statul și rolul său în economie	67
5.2. Eșecul statului/eșecul pieței	68
5.3. Provocări actuale pentru stat	71
5.3.1. Pierderea de suveranitate	71
5.3.2. Pierderea de resurse	72
5.3.3. Reconcilierea economiei cu societatea	74
6. Rezumat și concluzii finale	76
Anexe	77
Anexa nr. 1.1. - Distribuția PIB pe țări și regiuni. Participarea la PIB global (în procente)	78
Anexa nr. 1.2. - Creșterea macroeconomică și sectorială în perioada 1960-2008 (în procente)	78
Anexa nr. 1.3. - Schimbări în compoziția sectorială a valorii adăugate pe țări și grupe de țări (în procente)	79
Anexa nr. 1.4. - Distribuția veniturilor în unele țări din Uniunea Europeană	80
Anexa nr. 1.5. - Consensul de la Washington	80
Anexa nr. 3.1. - Cazuistica încălcării regulilor jocului pe diferite piețe	82
Anexa nr. 3.2. - Grad de globalizare pe activități, domenii și produse	87
Anexa nr. 3.3. - Factorii economici determinanți ai investițiilor străine directe (ISD)	89
Anexa nr. 4.1. – Documentar: indici ai globalizării – identificare și descriere	90
Anexa nr. 4.1.1. - Indicele de globalizare KOF – componente, surse, ponderi și definiții	98
Listă grafice	101
Listă tabele	101
Listă casete	101
Bibliografie selectivă	102

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

XIII. Cooperarea științifică cu Republica Moldova

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

XIII.103. – Fiscalitatea netă, fiscalitatea brută. Studiu de caz România și Moldova

Coordonator: dr. Elena Pădurean

Colectiv de autori: dr. Elena Pădurean - director proiect (cap. I, II și III); dr. Emil Dinga (cap. I, II și III); drd. Ionel Leonida (cap. I, II și III); dr. Tudor Ciumara (cap. III)

Colaboratori externi: conf. univ. dr. Câmpeanu Emilia (Academia de Studii Economice); conf. univ. dr. Vorniceanu Marius (Universitatea „Spiru Haret” București, Curtea de Conturi); conf. univ. dr. Trofimov Victoria (Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova); conf. univ. dr. hab. Stratan Alexandru (Institutul de Economie, Finanțe și Statistică, Chișinău, Moldova); conf. univ. dr. Timuș Angela (Institutul de Economie, Finanțe și Statistică, Chișinău, Moldova); lect. univ. dr. Cataramă Delia (Academia de Studii Economice – București); drd. Pădurean Alexandru (Academia de Științe Economice – Chișinău, Moldova); drd. Trofimov Andrei (Institutul de Economie, Finanțe și Statistică, Chișinău, Moldova)

CUPRINS

Introducere	10
1. Fiscalitatea brută – abordare teoretico-metodologică	12

1.1. Dimensiunea economică a statului	12
1.1.1. Preambul	13
1.1.2. Rațiunile intervenției statului în economie	17
1.1.3. Criterii (teorii) de optimizare a dimensiunii economice a statului	17
1.1.4. Dimensiunea economică optimă de principiu a statului	22
1.2. Externalități pozitive și negative în economie	23
1.2.1. Conceptul de externalități	23
1.2.2. Clasificarea externalităților	24
1.2.3. Analiza externalităților	25
1.2.4. Nivelul optim de externalitate	26
1.2.5. Controlul externalităților	29
1.2.6. Posibilități de intervenție ale statului	31
1.3. Bunurile publice și „prețurile” lor	33
1.3.1. Formularea problemei	33
1.3.2. Preambul	34
1.3.3. Predicatele de suficiență ale conceptului de bunuri publice	35
1.3.4. Criterii de clasificare și clase de bunuri publice	35
1.3.5. Prețurile bunurilor economice	37
1.3.6. „Prețurile” bunurilor publice	40
1.4. Fiscalitatea brută. Clasificarea fiscalității brute	42
1.4.1. Modalități de măsurare a fiscalității brute	43
1.4.1.1. Fiscalitatea brută exprimată ca nivel și presiune fiscală	43
1.4.1.2. Fiscalitatea brută exprimată în rate	46
1.4.1.3. Clasificări ale fiscalității brute	49
Anexa nr. 1	51
Anexa nr. 2	54
Anexa nr. 3	55

Anexa nr. 4	57
1.5. Coeficientul fiscalității brute	67
1.5.1. Formularea problemei	67
1.5.2. Preambul	67
1.5.3. Coeficientul fiscalității brute	68
Anexa nr. 5	72
1.6. Structuri și dinamici în fiscalitatea brută	73
1.6.1. Structura fiscalității brute	73
1.6.2. Dinamica fiscalității brute	75
Anexa nr. 6	77
2. Fiscalitatea netă – abordare teoretico-metodologică	85
2.1. Conceptul de fiscalitate netă	85
2.1.1. Formularea problemei	85
2.1.2. Preambul	86
2.1.3. Clase de beneficiari ai bunurilor publice	87
2.1.4. Modalități analitice de calcul al fiscalității nete	89
2.1.5. Unele considerații privind cererea și oferta de bunuri publice	96
2.2. Criterii de clasificare a destinatarilor fiscalității nete	101
2.2.1. Conturile generaționale, metodă pentru cuantificarea simultană a impactului impozitelor și a transferurilor sociale	101
2.3. Calculul fiscalității nete – aspecte metodologice	108
2.3.1. Scurtă clasificare a cheltuielilor bugetare	108
2.3.2. O încercare de delimitare metodologică	110
Anexa nr. 7	113
3. Studiu de caz România și Republica Moldova	117
Bibliografie	155

Lista tabelelor

Tabelul 1. Combinarea criteriilor de clasificare a bunurilor publice	37
Tabelul 2. Perechile „fluxuri reale – fluxuri financiare”	39
Tabelul 3. Perechile „fluxuri nominale – fluxuri nominale”	40
Tabelul 4. Fiscalitatea netă pe clase generice de contribuabili	90
Tabelul 5. Impozitele nete în S.U.A. (valoare prezentă în mii USD, prețuri constante 1995)	102
Tabelul 6. Presiunea fiscală netă de-a lungul vieții unei generații în S.U.A. (%)	103
Tabelul 7. Structura veniturilor bugetare, pe bugete ale bugetului general consolidat în România și Republica Moldova, perioada 2006–2010	118
Tabelul 8. Lungimea normată a vectorului de structură a veniturilor bugetare fiscale în România și Republica Moldova, perioada 2006–2010	124
Tabelul 9. Raportul impozite indirecte/impozite directe în bugetul general consolidat în România și Republica Moldova, perioada 2005–2010	126
Tabelul 10. Structura cheltuielilor bugetare, pe bugete ale bugetului general consolidat în România și Republica Moldova, perioada 2006–2010	128
Tabelul 11. Lungimea normată a vectorului de structură a cheltuielilor bugetare în România și Republica Moldova, perioada 2006–2010	133
Tabelul 12. Raportul cheltuieli pentru investiții/cheltuieli pentru bunuri și servicii în bugetul de stat în România și Republica Moldova, perioada 2005–2010	135
Tabelul 13. Multiplicatorul bugetar în România și Republica Moldova, perioada 2005–2010	139
Tabelul 14. Soldul bugetar convențional contabil al bugetului general consolidat în România și Republica Moldova, perioada 2005–2010	142
Tabelul 15. Soldul bugetar convențional primar al bugetului general consolidat în România și Republica Moldova, perioada 2005–2010	144
Tabelul 16. Rata consolidării fiscale a bugetului general consolidat în România și Republica Moldova, perioada 2005–2010	147
Tabelul 17. Rata consolidării fiscale a bugetului de stat în România și Republica Moldova, perioada 2005–2010	149

Tabelul 18. Rata consolidării fiscale a bugetului asigurărilor sociale de stat în România și Republica Moldova, perioada 2007–2010	151
Tabelul 19. Rata consolidării fiscale a bugetului asigurărilor sociale de sănătate în România și Republica Moldova, perioada 2007–2010	153
Lista figurilor	
Figura 1. Unele bunuri sunt mai ieftine dacă sunt produse de stat	14
Figura 2. Unele bunuri ar putea să nu mai fie produse de sectorul privat dacă prețurile scad	16
Figura 3. Dimensiunea economică optimă a statului pe baza teoriei lui Pigou	19
Figura 4. Dimensiunea economică optimă a statului pe baza teoriei lui Lindahl	20
Figura 5. Dimensiunea economică optimă a statului pe baza teoriei lui Samuelson	21
Figura 6. Dimensiunea economică optimă a statului pe baza ratei marginale de substituție	23
Figura 7. Soluția eficientă prin analiza marginală	27
Figura 8. Soluția optimă la problema externalității negative	28
Figura 9. Efectul taxelor asupra externalității	33
Figura 10. „Poziționarea” sectorului public în economia națională	34
Figura 11. Corelațiile dintre fluxurile economice reale, financiare și nominale	38
Figura 12. Mecanismul formării „prețurilor” bunurilor publice	42
Figura 13. Cele patru categorii de contribuabili	88
Figura 14. Absorbția bunurilor publice în funcție de venitul disponibil (versiunea nonliniară)	93
Figura 15. Absorbția bunurilor publice în funcție de venitul disponibil (versiunea liniară simplificată)	94
Figura 16. Absorbția bunurilor publice în funcție de venitul disponibil (versiunea liniară semisimplificată)	94
Figura 17. Rigiditatea ofertei de bunuri publice și a cheltuielilor bugetare	98
Figura 18. Raportul semantic dintre externalități pozitive și bunuri publice	99

Figura 19. Ponderea veniturilor bugetului de stat în bugetul general consolidat în România și Republica Moldova, perioada 2006–2010	119
Figura 20. Ponderea veniturilor bugetelor locale în bugetul general consolidat în România și Republica Moldova, perioada 2006–2010	119
Figura 21. Ponderea veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat în bugetul general consolidat în România și Republica Moldova, perioada 2006–2010	120
Figura 22. Ponderea veniturilor fondului național unic de asigurări sociale de sănătate în bugetul general consolidat în România și Republica Moldova, perioada 2006–2010	120
Figura 23. Ponderea altor venituri în bugetul general consolidat în România și Republica Moldova, perioada 2006–2010	121
Figura 24. Lungimea normată a vectorului de structură a veniturilor bugetare fiscale în România și Republica Moldova, perioada 2006–2010	124
Figura 25. Ponderea impozitelor indirecte în impozitele directe în România și Republica Moldova, perioada 2005–2010	127
Figura 26. Ponderea cheltuielilor BS în BGC în România și Republica Moldova, perioada 2006–2010	129
Figura 27. Ponderea cheltuielilor BL în BGC în România și Republica Moldova, perioada 2006–2010	130
Figura 28. Ponderea cheltuielilor BASS în BGC în România și Republica Moldova, perioada 2006–2010	130
Figura 29. Ponderea cheltuielilor fondului național unic de asigurări sociale de sănătate în BGC în România și Republica Moldova, perioada 2006–2010	131
Figura 30. Lungimea normată a vectorului de structură a cheltuielilor bugetare în România și Republica Moldova, perioada 2006–2010	133
Figura 31. Raportul cheltuieli pentru investiții/cheltuieli pentru bunuri și servicii în bugetul de stat în România și Republica Moldova, perioada 2005–2010	136
Figura 32. Multiplicatorul bugetar în România și Republica Moldova, perioada 2005–2010	140

Figura 33. Soldul bugetar convențional contabil al bugetului general consolidat (% PIB) în România și Republica Moldova, perioada 2005–2010	142
Figura 34. Soldul bugetar convențional primar al bugetului general consolidat (% PIB) în România și Republica Moldova, perioada 2005–2010	145
Figura 35. Rata consolidării fiscale a bugetului general consolidat în România și Republica Moldova, perioada 2005-2010	148
Figura 36. Rata consolidării fiscale a bugetului de stat în România și Republica Moldova, perioada 2005–2010	150
Figura 37. Rata consolidării fiscale a bugetului asigurărilor sociale de stat în România și Republica Moldova, perioada 2007–2010	152
Figura 38. Rata consolidării fiscale a bugetului asigurărilor sociale de stat în România și Republica Moldova, perioada 2007–2010	154

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.13. Dinamica industriei, energiei și transporturilor din România. Depășirea crizei și perspectivele dezvoltării durabile – Industria: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă

Coordonatori: dr. Nicoleta Hornianschi; dr. Marius Bulearcă

Colectiv de autori: dr. Corneliu Russu; dr. Nicoleta Hornianschi; dr. Marius Bulearcă;
dr. Daniel Mărguș; dr. Cornelia Neagu; dr. Cristina Sima;
dr. Radu Șerbulescu; dr. Andrei Silviu Dospinescu

CUPRINS

Modulul 1: Industrializare, dezindustrializare, reindustrializare: teorie și realități din România comparativ cu alte țări	2
Introducere	4
1. Clarificări noționale	6
1.1. Industrializarea	6
1.2. Dezindustrializarea	9
1.3. Reindustrializarea	11
2. Elemente teoretice privind industrializarea, dezindustrializarea și reindustrializarea	15

2.1. Teorii privind industrializarea	15
2.2. Contribuții teoretice privind dezindustrializarea	20
2.3. Contribuții teoretice privind reindustrializarea.....	22
3. Fenomenele industrializării, dezindustrializării și reindustrializării în economiile moderne	25
3.1. Revoluțiile industriale și schimbările economice structurale în secolele XVIII-XX	25
3.2. Dezindustrializarea	31
3.3. Reindustrializarea	34
4. Economia României: industrializarea trecută, dezindustrializarea prezentă și reindustrializarea în perspectivă	37
4.1. Industrializarea în perioada interbelică și industrializarea forțată în perioada 1949-1989	38
4.2. Modificările structurale din economie și industrie în perioada 1990-2010- evidențe ale dezindustrializării țării	58
4.3. Premise și cerințe ale reindustrializării României	84
4.3.1. Condiția actuală a industriei ca premisă a procesului de reindustrializare ..	84
4.3.2. Cerințele reindustrializării României și coordonatele politicii industriale având acest obiectiv	98
Concluzii	106
Bibliografie	118
Modulul 2: Industria extractivă de la începuturi până în anul 1989	120
Introducere	123
1. Evoluția industriei extractive pe glob de la începuturi și până în zilele noastre	124
1.1. Momente semnificative ale evoluției industriei extractive a gazelor naturale în lume	124
1.1.1. Gazele manufacturale	124
1.1.2. Gazele naturale	128

1.2. Repere ale evoluției exploatării cărbunilor pe plan mondial	132
1.3. Evoluția industriei miniere pe plan mondial	137
1.3.1. Resursele minerale neconsumabile în economia mondială	138
1.3.2. Mineralele neconsumabile în economiile naționale	143
2. Momente în istoria extracției gazelor naturale din România	154
2.1. Extracția gazelor naturale în Bazinul Transilvaniei	156
2.2. Organizarea activității de exploatare și valorificare a gazelor naturale până în anul 1989	167
2.3. Mediaș – „cetatea gazelor naturale”	182
3. Industria extractivă a cărbunilor	188
3.1. Repere ale evoluției cărbunelui în România – contextul istoric și social	188
3.2. Caracteristici calitative ale cărbunilor din România	197
3.3. Principalii operatori în domeniul mineritului carbonifer	199
4. Industria extractivă a minereurilor feroase și neferoase din România	203
4.1. Industria extractivă a minereurilor feroase și neferoase în România interbelică	203
4.1.1. Metale neferoase	204
4.1.2. Metale prețioase	206
4.1.3. Minereul de fier	212
4.2. Industria extractivă a minereurilor feroase și neferoase în România postbelică	213
4.2.1. Metale neferoase	214
4.2.2. Metale prețioase	219
4.2.3. Minereul de fier și industria siderurgică	220
5. Industria extractivă a minereurilor nemetalifere și a altor substanțe minerale	224
5.1. Minereurile nemetalifere de la începuturi până în anul 1989	225
5.2. . Industria extractivă a minereurilor nemetalifere în perioada industrializării socialiste	232

5.3. Principalii operatori economici din această industrie	235
Concluzii	239
Anexe	249
Bibliografie	263
Modulul 3: Caracteristici structurale ale industriei prelucrătoare românești - Reconsiderări și reevaluări	270
1. Strategii și politici de redefinire structurală a industriei prelucrătoare naționale prin prisma cerințelor impuse de imperativul relansării acesteia pe noi coordonate de dezvoltare durabilă. Reconsiderări și reevaluări	273
1.1. Precizări noționale și conceptuale. Delimitarea domeniului de interes și a unghiurilor de abordare	275
1.2. Experiența mondială și națională în domeniul evoluției structurilor industriale – Scurt istoric	280
1.3. Fundamente ale mecanismului de redefinire structurală a industriei prelucrătoare și argumente pentru opiniile formulate	289
1.4. Mecanismul de redefinire structurală	290
2. Tendințe istorice, actuale și de perspectivă în redefinirea structurală a industriei prelucrătoare din România comparativ cu alte țări din UE	297
2.1. Evoluții structurale la nivelul industriei europene	297
2.2. Elemente cu caracter favorizant sau restrictiv specifice redefinirii structurale a industriei prelucrătoare românești	303
3. Indicatori cu proprietăți asociate pentru identificarea și caracterizarea structurilor multiple specifice industriei românești	311
3.1. Obiectivele analizei	311
3.2. Indicatori structurali	312
3.2.1. Caracteristici	312
3.2.2. Indicatori structurali propuși de Comisia Europeană	315
3.2.3. Indicator structural de bună guvernare propus de Banca Mondială	323
3.3. Baza de date utilizată	326

3.4. Evoluția structurală a industriei românești în perioada 1998-2012. Tendințe și caracteristici	327
3.5. Metodologia de calcul a indicatorilor cu proprietăți asociate	332
3.6. Aplicarea indicatorilor cu proprietăți asociate pentru analiza structurii industriei românești	334
4. Repere pentru elaborarea unei politici naționale de redefinire a structurii industriei prelucrătoare	341
4.1. Coordonate de evoluție rezultate din analiza situației actuale și a perspectivelor industriei mondiale	341
4.2. Impactul proceselor de globalizare și liberalizare asupra dezvoltării durabile a industriei prelucrătoare	342
4.3. Condiții necesare pentru îmbunătățirea performanțelor competitive ale industriei prelucrătoare naționale și accelerarea procesului de redefinire structurală	346
Concluzii	349
Anexe	352
Bibliografie	360

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.14. Dinamica industriei, energiei și transporturilor din România. Depășirea crizei și perspectivele dezvoltării durabile – Energetica: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă

Coordonatori: dr. Mariana Bădileanu

Colectiv de autori: dr. Mariana Bădileanu; dr. Raluca Bozga; Mihaela Mateescu;
Daniela Băleanu; Luminița Georgescu

CUPRINS

1. Legea energiei de-a lungul timpului – Repere și direcții principale de acțiune	4
1.1. Perioada premergătoare anului 1989	4
1.2. Perioada postdecembristă	7
1.3. Autoritatea de reglementare în domeniul energiei – autonomie, competențe, structură	20
2. Etape și factori determinanți ai schimbărilor structurale ale sistemelor energetice din România și alte țări ale Uniunii Europene	26
2.1. Etapele transformărilor energetice	26

2.2. Factorii determinanți ai transformărilor din sistemul energetic	31
3. Impactul economic al măsurilor de reformă asupra performanțelor producției de energie electrică	34
3.1. Considerații teoretice	34
3.2. Modelarea impactului reformei producției de energie electrică în România	37
3.3. Analiza funcționării pieței pentru ziua următoare	43
4. Performanțe ale distribuției energiei electrice	50
4.1. Noțiuni generale privind măsurarea calității energiei electrice și a serviciilor de distribuție/furnizare a acesteia	50
4.2. Standardele de performanță a distribuției energiei electrice în diferite țări din Europa	54
4.3. Performanța serviciilor de distribuție a energiei electrice în România	61
Concluzii	69
Bibliografie	71
Anexe	77

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIA INDUSTRIEI ȘI SERVICIILOR

Programul:

I. Evaluarea Stării Economiei Naționale – ESEN 2010-2014

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

I.15. Dinamica industriei, energiei și transporturilor din România. Depășirea crizei și perspectivele dezvoltării durabile – Transporturile: reconsiderări, politici anticriză și dezvoltare durabilă

Coordonator: dr. Daniel Fistung

Colectiv de autori: dr. Daniel Fistung; dr. Manuela Iștoc; dr. Rodica Miroiu;
Teodor Popescu; dr. Dorina Tătaru

CUPRINS

Introducere	2
Partea I: Modele economice care au influențat evoluția transporturilor	4
1. Jaloane ale istoriei transporturilor	4
2. Influențe și conexiuni între evoluția transporturilor și dezvoltarea economică	11
Bibliografie	33
Partea a II-a: Repere ale evoluției sistemelor de transport din România	35
3. Transporturile terestre	35

3.1. Evoluții în construcția și modernizarea căilor rutiere de transport	35
3.2. Transportul feroviar de persoane și marfă	39
Bibliografie	43
4. Aviația și transportul naval	45
4.1. Jaloane ale transportului aerian din România	45
4.2. Transportul naval, între Dunăre și Marea Neagră	49
Bibliografie	55
Partea a III-a: Impactul transporturilor asupra evoluției economice românești, pe planurile național și local	57
5. Transporturile, suport al dezvoltării ramurilor economice românești	57
5.1. Rolul căilor ferate în evoluția societății românești	57
5.2. Transporturile rutiere, rolul și contribuția lor la dezvoltarea economiei și societății românești	63
5.3. Transporturile feroviare și maritime în sprijinul dezvoltării economiei românești	67
5.4. Contribuția transporturilor aeriene la dezvoltarea societății românești	73
Bibliografie	75
6. Influențele rețelelor de transport asupra dezvoltării marilor aglomerații urbane. Studiu de caz: municipiul București	78
Bibliografie	91
Concluzii finale	92
Anexe	99

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

**CENTRUL ROMÂN
DE ECONOMIE COMPARATĂ
ȘI CONSENS**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL ROMÂN DE ECONOMIE COMPARATĂ ȘI CONSENS

Programul:

XI. Economie și cultură
Program prioritar al INCE

Tema de cercetare:

XI.93. *Evaluarea politicilor culturale din perspectivă psiho-socială*

Coordonator: dr. Maria Moldoveanu, CSI

Autor: dr. Maria Moldoveanu, CSI

CUPRINS

Evaluarea politicilor culturale (III)
- Respectarea drepturilor culturale –

Partea I. Drepturile culturale	3
Capitolul 1. Despre obiectivele politicii culturale	3
Capitolul 2. Drepturile culturale – criteriu de evaluare a politicilor culturale	12
Partea II. Respectarea drepturilor culturale	24
Capitolul 3. Dreptul la identitate culturală	24
Capitolul 4. Dreptul de acces la informație, la educație și cultură, la valorile patrimoniului cultural	34
Anexa 1. Listă selectivă de bunuri și servicii culturale	51

Anexa 2. Exemple de instrumente normative ale UNESCO ce au promovat obiective-cheie ale politicilor culturale actuale	53
Bibliografie	54

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

**CENTRUL DE ECONOMIE
MONTANĂ**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIE MONTANĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

IV.37. Studiu comparat al strategiilor europene privind zonele montane, cu privire specială la zona Carpaților Românești

Coordonator: dr. Radu Rey

Autor: dr. Radu Rey

CUPRINS

Munții și secolul XXI

*Studiu comparat al strategiilor europene privind zonele montane
cu referire specială la zona Carpaților Românești*

Planul M-1-SEE

Prefață	1
Introducere	7
Capitolul I. Munții în lume	12
Eforturi pentru construirea unor politici montane la nivel mondial, european și național	12
Agenda 21 – Cap. 13 – Munții	12
Forumul mondial al muntelui	13

Grupul Adelboden	15
Johannesbourg – 2002	17
Asociația mondială a populațiilor montane – Quito – 2002	18
Summit-ul global al munților – Bishkek (oct. 2002)	19
Efecte – după AIM – 2002	21
Efecte în România	22
Continuitatea AIM – 2002	24
Alte eforturi europene în favoarea munților	24
Euromontana și AEM	26
Munții României – în 2008	28
Convenția Carpatică	29
Capitolul II. Sinteze comparative cu privire la unele zone montane din Europa (2008)	33
Hartă cu principalii masivi muntoși europeni	33
Harta munților Europei – imagine prin satelit	41
Austria	42
Bulgaria	44
Finlanda	47
Italia	49
Grecia	53
Slovenia	54
Polonia	55
Suedia	56
Marea Britanie (UK)	58
Spania	59
Portugalia	60
Germania	62

Norvegia	64
Ucraina	66
Elveția – Studiu de caz	68
Franța – Siteză/Studiu de caz	78
România – Studiu de caz	92
Suprafețe și populații	92
Cadru juridic, strategii și politici pentru zonele de munte	94
Definirea zonei montane	97
Strategia dezvoltării durabile a zonei montane	97
Legea muntelui	99
Realizări	100
Concluzii	103
Unele aspecte comparative privind zonele de munte europene	104
Elemente de diferențiere și de interes comun pentru zonele montane europene	107
Elemente de interes comun	115
UE-27 și munții	117
O strategie montană europeană/Alte aspecte de interes	121
O schiță de strategie destinată zonelor montane din România	123
Unele tendințe privind zona montană din România cu semnificație și pentru alte zone montane din sud-estul Europei	128
Memorandumul Forumului Montan din România adresat Parlamentului European, Comisiei Europene și Consiliului European	131
Munții în secolul XXI. Reflecții și realități carpatice românești	135
Concluzii generale	142

Table of contents

Foreword	148
Introduction.....	154
Chapter I. - Mountains in the World - Efforts to put together a Mountain Policy At International, European and National Level	159
Agenda 21 – Chapter 13 – Mountains	159
The International Forum of the Mountain	160
The Adelboden Group	163
Johannesbourg – 2002	165
The Worldwide Association of mountain populations – Quito – 2002	165
Global Mountain Summit – Bishkek (oct.2002)	167
Consequences – After AIM – 2002.	168
Consequences in Romania	169
AIM Continuity – 2002	170
Other european efforts in favor of the mountains	172
Euromontana and AEM	173
Romanian mountains – in 2008	176
The Carpathian convention	177
The Carpathians	179
Chapter II. - Comparative synthesis concerning some mountain areas of Europe	181
Map with the main European mountain massifs	181
The map of Europe’s mountains – satellite imagine	189
Austria	190
Bulgaria	192
Finland	195
Italy	197
Greece	201

Slovenia	202
Poland	203
Sweden	204
Great Britain	205
Spain	207
Portugal	208
Germany	209
Norway	212
Ukraine	214
Switzerland - a case study	215
France – synthesis/study of case	225
Romania- study of case	238
Surface and populations	238
Juridical background, strategies and policies for mountain areas	240
Comments on the juridical background in favor of mountain	242
The definition of mountain area	243
The strategy of sustainable development of mountain area	243
The Mountain Law	245
Realizations	247
Conclusions	249
Some comparative aspects concerning the european mountain areas	251
Some elements of differentiation and of commune interest for the European Mountain areas	254
Elements of commune common interest	263
EU-27 and the mountains	265
A european mountain strategy/other interest aspects	269
A sketch of strategy addressed to the mountain areas from Romania	271

Sketch - „the strategy of lasting development of mountain area from Romania”	272
Some tendencies concerning the mountain areas in romania with signification for other areas from the South-East of Europe	276
Memorandum of the Romanian mountain forum addressed to european parliament, European Commission and European Council	280
The mountains in the 21st century - reflections and realities of the Romanian Carpathians	284
General conclusions	291
Eforturi în favoarea regiunilor de munte/efforts in favor of the mountain areas/imagini/photos	295
Capitolul III - Planul M-1 – SEE - un posibil proiect politic al Uniunii Europene pentru salvagardarea și dezvoltarea durabilă a zonelor de munte din România și din alte țări cu munți din sud-estul Europei ?	395
Salvagardarea și dezvoltarea durabilă a economiei agroalimentare și a comunităților rurale – montane cazul Carpaților României	399
De la viziune bazată pe cunoaștere la experiment - fenomenul Dorna: Federație a agricultorilor de munte	401
Un concept de politică montană pentru Carpații României - planul M-1 „Dezvoltarea comunităților montane din Carpații României prin economia eco-bioalimentară	408
Chapter III - M1 Plan - SEE - a likely European Union’s Political Project on Safeguarding And Sustainable Development Of Mountain Area From Romania and from other mountain countries from South-Eastern Europe	413
Safeguarding and sustainable development of agri-food economy and of The Mountain Rural Communities - The case of the Romanian Mountains	417
From knowledge-based vision to experiment - Dorna Phenomenon: Federation Of Mountain Farmers	419
A concept of a Mountain Policy for the Romanian Carpathians - M-1 Plan "Development Of The Romanian Carpathians Mountain Communities through eco-biofood economy	426
Încheiere	442
Conclusion	444

Bibliografie	446
Bibliography.....	455
Anexa/Annex	464

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE ECONOMIE MONTANĂ

Programul:

IV. Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României

Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

*IV.40. Managementul eco-economic al solului în contextul dezvoltării
centrelor urbane și agricole*

Coordonator: dr. ing. Maria Gheorghe

Autor: dr. ing. Maria Gheorghe

CUPRINS

Particularitățile agriculturii - agricultura ca ramură biologică a producției materiale	1
Sistemul de producție agricol	2
Principii de management al terenului și solului	6
Funcțiile solului	6
Funcții ecologice	6
Funcții antropice	7
Rolul și utilizarea solului	8
Rolul managementului solului	9
Obiectivele managementului solului pentru agricultură	9

Principii pentru dezvoltarea managementului solului	10
Utilizarea durabilă a terenului	10
Concluzii	11
Bibliografie	12

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

Programul:

VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică- propunere nouă
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VII.59. Elaborarea unei versiuni noi a macromodelului economiei românești

Coordonator: acad. Emilian Dobrescu

Autor: acad. Emilian Dobrescu

CUPRINS

Controverse în jurul modelării economice	2
Relevanța cognitivă și utilitatea modelării	2
1. Analiza de tip simbolic	3
2. „Imposibilitatea descoperirii – similar științelor naturii – a unor constante empirice universale”	4
3. Scepticismul cu privire la capacitatea predictivă a analizei cantitative	5
3.1. Care este problema?	6
3.2. Reproșurile apărute în contextul recente crize globale	6
- Modelele GDP-ului potențial	7
- Implicațiile derivatelor financiare	8

- Ipoteza „fragilității piețelor financiare”	8
II. Experiența de modelare din România	9
Scurtă incursiune istorică	9
1. Puternica școală de statistică-matematică	10
2. Activitatea Centrului de Modelare Macroeconomică (CMM) al Academiei Române	12
3. Versiunea 2005 a Macromodelului economiei românești (contract PHARE)	12
III. Noua versiune a macromodelului	13
Version 2012 of the Romanian macromodel (general framework)	13
Sectoral structure of economy	14
Anexa Structure of the Macromodel as Autonomous Blocks (Variant 2 – October 2011)	19
Sectoral structure of economy	26
Primary energy balance	28
General consolidated budget	31
Monetary sector and balance of payments	35
Long-run forecast	38

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE MODELARE MACROECONOMICĂ

Programul:

VII. Teorii și modele avansate de analiză și prognoză economică - propunere nouă
Program fundamental al Academiei Române

Tema de cercetare:

VII.69. Probleme de estimare ale PIB-ului potențial pentru România

Coordonator: dr. Bianca Păuna

Autor: dr. Bianca Păuna

CUPRINS

Probleme de estimare ale PIB-ului potențial în România

Cuprins	2
Lista graficelor	2
Introducere	4
PIB-ul potențial – definiții	9
Măsurarea outputului potențial	9
Descompunerea PIB-ului potențial cu ajutorul filtrului Hodrick-Prescott	10
Metodele econometrice	13
Metoda Europeană - Estimarea PIB-ului potențial prin metoda producției	13
Estimarea PIB-ului potențial pentru România	21

Concluzii	35
Anexa 1	36
Anexa 2	42
Lista graficelor	
Graficul 1. Deficitele bugetare ale unor țări din UE	6
Graficul 2. Datoria publică ca procent din PIB	7
Graficul 3. Estimarea PIB-ului potențial cu ajutorul filtrului HP și estimarea PIB-ului potențial cu filtrul HP după prelungirea seriei cu prognoza CNP	11
Graficul 4. Seria ITFP calculată ca reziduu al funcției de producție	22
Graficul 5. Estimarea ITFP-ului filtrat cu filtrul HP	22
Graficul 6. Variația lui alpha și alpha1	29
Graficul 7. Rata de participare și rata de participare filtrată cu HP	30
Graficul 8. Rata șomajului și rata NAIRU	31
Graficul 9. Populația ocupată și populația ocupată potențială	32
Graficul 10. PIB și PIB-ul potențial obținut conform metodei UE pentru țările noi membre	32
Graficul 11. Output GAP-ul	34

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

**CENTRUL DE STUDII
ȘI CERCETĂRI
DE BIODIVERSITATE
„DAVID DAVIDESCU”**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE STUDII ȘI CERCETĂRI DE BIODIVERSITATE
„DAVID DAVIDESCU”

Programul:

XII. Bioeconomia integrată cu biodiversitatea pentru bio-eco-strategii inovative
- Propunere nouă

Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

XII.97. Studii de economie comparată și consens asupra utilizării biodiversității resurselor naturale în microzone poluate antropice

Coordonator: prof. univ. dr. Alexandru Bogdan – m.c.

Autori: prof. dr. Vasile Preda, CSI, as. cercet. Gheorghe Carmen-Adriana

CUPRINS

Studiu asupra măsurilor diversității. Modele decizionale de diversificare optimă

1. Introducere	4
1.1. Definiții	4
1.2. Probleme importante în studiul biodiversității	5
1.2.1. Analiza multitudinii speciilor	5
1.2.2. Analiza diversității	7
1.2.3. Analiza influenței variabilelor de mediu asupra speciilor	9

1.2.4. Analiza diferențelor care apar în compoziția speciilor	13
2. Măsuri ale diversității	19
2.1. Experimente statistice	19
2.2. Problema evaluării diversității	20
2.3. Tipuri de indicatori ai diversității	20
2.4. Indicatori neponderați ai diversității simple	21
2.4.1. Indici de abundență	21
2.4.2. Indicele de diversitate Berger-Parker	21
2.4.3. Indicele de concentrare Gini-Simpson-Onicescu	22
2.4.4. Indicele de diversitate Gini-Simpson-Onicescu	23
2.4.5. Inversul indicelui de concentrare Gini-Simpson-Onicescu	23
2.4.6. Indicele de concentrare Herfindahl-Hirschmann	24
2.4.7. Entropia Shannon	25
2.5. Caracterizarea entropiei	26
2.6. Entropia pătratică	29
2.6.1. Coeficientul de certitudine absolută Guiașu	31
2.6.2. Indicii de diversitate ai lui Wittaker	32
2.7. Indicatori ponderați ai diversității simple	34
2.7.1. Indicele de diversitate ponderată Guiașu	34
2.7.2. Entropia ponderată Guiașu	34
2.8. Măsuri generalizate ale diversității simple	35
2.9. Profile și distanțe pentru diversitate	40
2.9.1. Profilul de diversitate Renyi	40
2.9.2. Tipuri de distanțe	40
3. Noi măsuri pentru compararea diversității speciilor din două sau mai multe habitate	42
3.1. Entropia ponderată	44
3.2. Indicele pătratic ponderat	47

3.3. Alfa, beta și gama diversitatea ponderată	49
3.3.1. Folosirea entropiei ponderate	50
3.3.2. Utilizarea indicelui pătratic ponderat	52
4. Modele decizionale de diversificare optimă	54
4.1. Distribuții optime cu grad de diversitate maxim	54
4.1.1. Principiul rațiunii insuficiente al lui Laplace	55
4.1.2. Principiul informației maxime al lui Jaynes	55
4.1.3. Principiul diversității maxime al lui Guiașu	55
4.1.4. Principiul diversității prestabilite	56
4.1.5. Principiul diversificării optime	56
4.2. Modele unidimensionale	57
4.3. Modele bidimensionale	58
5. Metode de analiza datelor pentru evaluarea diversității	60
5.1. Analiza în componente principale (Principal Component Analysis)	60
5.2. Analiza în coordonate principale (Principal Coordinate Analysis)	62
5.2.1. Analiza redundanțelor (Redundancy Analysis)	64
5.2.2. Analiza redundanțelor bazată pe distanțe (Distance-based redundancy analysis)	66
5.2.3. Scalarea multidimensională (Multidimensional scaling)	67
5.2.4. Abordări ale fazei nonmetrice	69
5.2.5. Abordarea PCNM	69
5.2.6. Distanțe, similarități, matrice de ponderare și matrice spațiale	70
5.2.7. Hărți de vectori proprii ale lui Moran (MEM - Moran's eigenvector maps)	71
5.2.8. Relația cu alte abordări bazate pe vectori proprii	72